

AUGUSTA
RUBENESCU

IKRISZTUS ILEGENIDÁIK

A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT KIADÁSA

KRISZTUS- LEGENDÁK

IRTA

RUBENESCU AUGUSZTA

Hatodik kiadás

BUDAPEST

A SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT

KIADÁSA

Nihil obstat.

Dr. Nicolaus Tóllóssy
censor dioecesanus.

Nr. 3651.

Imprimatur.

Strigonii, die 6. Novembris 1925.

Julius Machovich,
vicarius generalis.

Minden jogot fenntart a szerző, a fordítás jogát is.

A KIADÓ ELŐSZAVA.

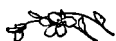
ISTENI Megváltónk személye mindig élénk érdeklődés tárgyát képezte a kereszténységben. A hívő kegyelet kezdettől fogva nem érte be azzal, amit az evangéliumok erre nézve mondanak. Jézus Krisztus maga nem írt le semmit és tanítványainak sem azt parancsolta, hogy megírják, hanem hogy elmenve az egész világra, hirdessék az evangéliumot. S amikor mégis írtak, csak bizonyos alkalomból írtak s korántsem akartak egy minden irányban kimerítő művet írni Jézusról s mindarról, amit tanított és tett. Szt. János ezt külön meg is jegyzi evangéliumának záradékában: *Van azonban sok egyéb is, amit Jézus cselekedett.* (Jn. 21, 25.) Ha az evangélisták Jézus cselekedeteit sem írták le mind, csodálkozhatunk-e akkor, ha szent személyét s a különben megemlített eseményeknek bár jellemző és érdekes, de csekélyebb jelentőségű körülményeit kísérő jelenségeit nem ecsetelték irataikban?

Amit ők meg nem írtak, azt megalkotta a hívő kegyelet — a legendában. A legenda az evangéliumi történet színes, csillogó ünnepi ruhája. A kegyelet szötte, szötte történetből és képzeletből, valóságból és rajongásból. Bántja őt az evangéliumi elbeszélés szűkszavúsága, amely olyan, mint volt a Megváltó ruhája: szerény, egyszövésű köntös. Fogja tehát e köntöst és kihímezi a lelkes szeretet, a bensőséges odaadás és őszinte együttérzés arany- és ezüstszálaival. A legenda tehát történetre támaszkodik, de nem mindenben történet. A hímzés alapszövege — történet, de maga a hímzés a képzelet alkotása, mely tekintetbe veszi az akkori időknek társadalmi berendezését és számol a lélektannal is, tehát valószínűséggel bír. Mindezt pedig, történetet és költést telehinti a csodálatos-

nak aranyporával, hogy annál ragyogóbb képet fessen arról, akit dicsőít s annál vonzóbb olvasmányt nyújtson.

A Szent-István-Társulat a *Krisztus-Legendák* kiadásával a hívő kegyeletnek akar kellemes s egyúttal tanulságos olvasmányt nyújtani. Hit és kegyelet nélkül szűkölködőknek a Krisztus-Legendák rejtett kincs maradnak. Akik hittel s kegyelettel fogják olvasni, azoknak e könyv üdítő forrás lesz, melyből erőt s vigaszt fognak meríteni. Merítsenek minél többen az erő és vigasz forrásából!

A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala.

KRISZTUS.

GYÖTRÖDTEK a szívek az egész földön. A szenvedés kitergette nagy fekete szárnyait és árnyékba borította a sugaras utakat. Karmaival foszlányokra tépte az álmok tarka szőnyegét, a vágy selyemhálóját és a reménység szivárványszínű fátyolát.

A nyomorúság döngő léptekkel haladt át hegyen és völgyön, vizek mentén s míg csontos marka az útjába esőket fojtogatta, irgalmatlan sarka alatt az eltaposottak nyöszörögtek.

A bűn megrázta bíboros palástját, melynek redőiből bódító virágosó, fullánkös darazsak, zengő aranytallérok és sziszegő nyelvű kígyók hulltak a körülötte tolongó sokadalomra.

A hamuszínű és hervadt közömbösség természetlen homokosót szitált az elfásult szívekre. A mennyboltot vészes felhők takarták be s az űr felé bilincscsörgés, jajok és panaszok szálltak.

A pirosszemű viharhadár víjogva repült át a soktornyú városok és kerítetlen falvak felett. Félénk kezek nyúltak a magasba oltalomért s panaszos könyörgés hívta a Vigasztalót.

Ám a hatalmasok tovább suhogtatták az ostort a jók, rosszak, alázatosak és békétlenkedők felett. A bálványok süketen és vakon álltak a hódolók seregében. Rempham, az egyiptomi isten is részvétlenül nézett alá hideg csillagszemével és a hatalmas napisten, Baál sem segített, hiába szállt felé az égő-, bűn- és illatáldozatok füstje.

Ekkor a bűn dőzsölő lármájába, a szenvedés sikongatásába, a nyomorúság bús esdeklésébe halk zene szűrődött. Mintha minden falevél megcsendült volna, mint millió ezüstcsengő s mintha a fűszálak hárfáján a szél játszott volna. A mindenséget lágy dicsőítő ének töltötte be, melyre felgyeltek a szomszédok és várakozók.

Az ég fekete kárpitján megjelent Jákob csillaga; ezüstös fénye a betlehemi istálló felett reszketett. A jászolból nap-szemű Gyermeke szállt le a földre és fehér ingecskéjében, mezítelen lábával kilépett a fekete éjtszakába. A csillag világított fölötte és a Gyermeke ment előre a földi utakon. Lábát por be nem lepte, fehér köntösén folt nem esett és Ő csak ment és nézett mindent látó sugaras szemével.

Köröskörül nyitott és vérző szívek siettek útjába, búsan hívogatván Őt. Sok szív a bűn sarában fetrengett, sok a szenvedés tövisei közt vonaglott; temérdek a nyomorúság bilincseiben vergődött és egy sereg zsibbadt szív a közömbösség porában fonnyadt el.

A Gyermeke végignézett rajtuk búsan látó szemével és mindegyikhez lehajolt, szelíden kopogtatva a szíveken. Keze érintése nyomán megtisztultak a bűn salakjától a szívek. A nyomorúság béklyóitól felszabadult szívek puha galambszárnyon szálltak a napfényes magasság felé. A néma közömbösségben elzsibbadt szívek dobogni kezdtek és gyöngyök peregtek ki belőlük a szürke homokba. A szenvedő szívek feljajdultak és a sebző tövisből fehér virágok fakadtak.

A Gyermeke pedig fáradhatlanul rőtta csillagfényes útját, melynek végén marcona emberek már ácsolták a keresztet. Ám a kereszt fölé fényes galamb szállott, a kereszt lábához pedig népek milliói vándoroltak, hogy bebocsássák Őt, aki a szeretet nevében bekopogtat a szíveken.

MÁRIA ÁLMA.

REGGEL könnyei fénylettek a pálmaleveleken; a nap még aludt. Az égbolton már hunyókáltak a csillagok.— Nagy csend feküdt Betlehem fehér házai felett. A népszámlálásra idesereglett idegenek részint elszéledtek, részint a vendéglátó házaknál pihentek. Zenés játékok és táncos vigalmak után álmosan nyújtóztak alacsony fekhelyükön. Sokan szegényes vackokban kuporodtak, a legszegényebbek pedig szabad ég alatt, a pálmaliget árnyékos utain heverésztek.

Betlehem utolsó házai közt, a sivatag lábánál rozzant nagy épület állt. Sárból tapasztott vastag falán tenyérnyi ablakszem bámult ki a Galilea felé vezető útra. A durván összetákolt faajtón egy mécses sárga fénye szűrődött át. Száraz füvek illata lengett az épület előtt, melyből időnként kihallatszott az öszvér lábainak ütemes dobogása.

Az épület alacsony, tágas istálló volt s földes padlóját füvek és hervadt olajfaágak borították. Az ajtó mögé öszvér volt kötve. Nagy fejét lehajtva bóbiskolt s hosszú füleinek árnyéka végignyult a világos falon.

Az istálló mélyében, a puha szénával tömött jászol előtt ült egy asszony. A mécses lángja bevilágította szelíd arcát. Fejéről fehér gyolcskendő hullt le sötétszínű gyapjúköntösére.

Az asszony a jászol fölé hajlott; a puha fészekben pólyákba burkolt kisded feküdt. Az asszony összekulcsolta keblén karját és áhítatos szeretettel nézett a kisded arcába. Az érett kalász színéhez hasonlatos fürtök a gyermek fején aranyosan fénylettek, a kedves arc sima és halványpiros volt, mint a gránátalma és a sugárzó homlok tiszta, mint a galamb szárnya.

Sokáig nézte repeső örömmel és félénk alázattal az alvó kisdedet, míg nem szeme elé lassan könnyfátyol húzódott.

Eszébe jutott csodálatos álma, melyet a hajnal hozott szemére könnyű szárnyán. Álmában egy vöröshajú, vadnézésű idegen jelent meg előtte, aki gonosz nevetéssel így szólt hozzá:

— Nehezedjék meg a te malaszttal teljes szíved, mert a karióti asszony is megszülte már a fiút, aki el fogja veszíteni a te fiadat!

Az asszony felrettent álmából és a kisded fölé tárta karját, mint ahogy az anyamadár kiterjeszti védelmező szárnyát fiókája fölé. Ám a kisded csendesen pihegett és az asszony megkönnyebbült sóhajrással hajtotta le fejét.

Most elgondolkozva pillantott az ajtó felé. Az ember, aki vele volt, kiment a forráshoz, hogy a tömlőkbe friss vizet merítsen. Az ajtó előtt léptek közeledtek, de ez nem volt az ember bőrsaruinak nyikorgása. Fapapucsok kopogtak a kavicsos úton és a hasadékon át látszott, hogy tarka asszonyi köntös libeg a szélben.

Valamit hurcolt ölében az idegen asszony; meggyőnyedve járt és nehezen lépett. Gyengén megrázta a fakilincset, aztán benyitott. Megállt a küszöbön és reszkető aggodalommal nézett a másik asszonyra. Száraz, elcsigázott arcán összefolytak a verejtékcseppek és a könnyek s elfonnyadt ajkán zihálva tört elő a lélekzet. Sűrű, fekete hajjal befedett homloka alatt szemei zavarosan fénylettek, mint a sós víz.

A jászol mellett ülő asszony csodálkozva és szánakozva nézett rá s megszólította. Hangja édesen zengett, mint a hárfa, melyet ifjú hajadon lágy újja penget.

— Ki vagy te idegen asszony és mit akarsz?

A fekete hajú nő rekedt és szomorú hangon felelt:

— Én a vörös Simon felesége vagyok és a Dávid nemzetségéből való Máriát keresem, aki Józseffel, a názáreti áccsal jött ide. Nem te vagy-e az, akit keresek?

Mária egy pillantást vetett a jászolban szunnyadó kisdedre és halkán válaszolt:

— Én vagyok. Mit akarsz tőlem?

Az idegen asszony összekulcsolta sovány kezét és sírásba fúló hangon öntötte ki panaszát:

— Te fehér virág! Szíved ablakán, a két szemeden át jószágosan néz rám az irgalom, ó hát szánj meg engem!

Messze földről hajtott hozzád a bánat szele s most itt állok előtted megtépve, rongyosan, mint az útszéli bogáncs. A nehéztermészetű, vad Simon az én uram, aki mellett sötét felhő ült a szívemen. De a felhőt beragyogja a napfény s rajtam, az elfonnyadt tövön fiatal hajtság fakadt. Ó jaj, de gyöngé volt és csenevész, csúnya és beteg. Kicsiny tagjait rút fekélyek borították, gyenge szája tajtékozott a görcsökben és szemecskéje bedagadt. Elmentem vele tudós papokhoz és csodatevő bölcsekhez, de senki sem tudott rajta segíteni. Akkor egy szentéletű koldussal találkoztam, aki Judea pusztáiról jött és a pásztorokról beszélt, akiknek égi jelenés hírül adta a világ Megváltójának születését. A pásztorok már útban vannak Betlehem felé és jönnek, miként a méhraj a színmézet rejtő virághoz és miként a hódolók sietnek az ő királyukhoz. Ám én megelőztem őket, mert futva jöttem a perzselő sivatagon át. És most könyörgöm hozzád, írgalmasszívú asszony, aki anyja vagy a bűnösök Megváltójának, engedd, hogy a kisdéd megérintse az én fiam homlokát és ezáltal megváltsa őt!

Mária a jászol fölé hajolt, hogy megnézzze, a kisdéd alszik-e?

Az idegen asszony ezalatt leoldotta válláról a terhét és kibontotta a lepedőből a tarka pólyákba göngyölt gyermeket. Félénken és alázatosan lépett a jászol elé s előre nyújtotta a vöröshajú gyermeket, ki felfordított szemmel és mereven feküdt, mintha csak elszállt volna belőle az élet. •

Mária borzadva takarta el arcát. A jászolban fekvő kisdéd pedig kinyitotta sugaras nagy szemét és kinyújtott kis kezével megérintette a beteg gyermek homlokát. Az érintésre a vöröshajú gyermek arcán elhalványodtak a sebhelyek. Kinyitotta szemét és táplálék után mozgatta fakó ajakát.

Az idegen asszony Mária elé borult és köntöse szegélyét homlokához érintette. Aztán megrettenve és hódolattal hullt térdre a jászol előtt, ahonnan a kisdéd szelíd és szomorú tekintettel nézett rá.

Ekkor odakünn a kavicsos úton børsaruk csikorogtak s a tömlőkben megcsobbant a forrásvíz. Az idegen asszony sietve nyalábolta fel gyermekét és homlokát meghajtvá, mondta:

— Áldassék a te fiad neve örökké!

Mária szelíden szólt utána:

— Mondd a fiad nevét, asszony, hogy imádkozzam érte.

Az idegen asszony összekötözte derekán a nagykendőt és halkán felelt:

— Júdásnak hívják.

Már a küszöbre lépett, mikor Mária még egyszer utána szólt:

— És honnan jöttél Betlehembe?

— Kariótból — válaszolt az asszony és kilépett az ajtón.

Mária szíve elszorult és a kisdedre szegezte riadt pillantását. Kint ezalatt elhangzott a fapapucskok kattogása. Messziről azonban zúgás hallatszott, mint mikor a virágos kert alján felkerekedik a köpűből a méhraj.

A názáreti ács belépett a vizes tömlőkkel az ajtón. A ház előtt az útról édesen csendült fel a pásztorok éneke. A jeruzsálemi úton pedig a három mágus közelített. A mágusok bíborköntösét és az aranyláncokkal ékesített tevéket egészen elborította Eufrát völgyeinek sárga pora. A tevék oldalán bőr-
iszákokban finom zengéssel csengtek össze az aranyrudak s a gyöngyös tarisznyákból tömjén és mirha balzsamos illata áradt szét.

A három mágus a magasba emelte szemét; a rozzant istálló fölött ezüstös fényben tündökölt Jákob csillaga.

ANNA ÉS SIMEON.

MENNYBOLT mécsesei, a csillagok kialudtak és a hold, az ég ezüstlámpása elfakult. A messze hegyek hófedte csúcsán kidugta szikrázó fejét az ég aranyfáklyája, a nap.

Már összehúzta fekete sátrát az éjtszaka és az álom fáradtan szálldosó lepkéit ébenfa szekrényébe zárta. A hajnal piros arccal hajolt az alvó város fölé és karmazsinszínű felhőruháját szétterítette a magasban.

A negyedik órváltás előtt Jeruzsálem tíz kapujának őrei álmos arccal oldották le a vaspántokat. A Jeruzsálembe vezető utakon poroszkáló utasok már láthatták a Mória-hegyen fekvő templomot, amint aranyos homlokzata és márványoszlopai ragyogtak a reggeli fényben.

A templom udvarán, a földbe ékelt kőkockákon hajlott öregasszony csoszogott. Sötét fejkendője alól kifehérlött hószín haja, mint a kecskegödölye lágy gyapja. Szeme tiszta, mint az ég színét tükröző patak s arcának barázdáiba a bölcsesség és jószág jeleit írta közel száz esztendő. Posztósarus lába vigyázva került el a kövek közül kiütköző fűszálakat. Lehajtott fejjel lépdelt fel és alá, miközben imádságos szavakat mormogott. Egyszerre árnyék vetődött útjába és az Áser nemzetségéből származó öregasszonyt szelíd hang üdvözölte:

— Üdvözlégy Anna, Fánuel leánya.

Anna feltekintett az öreg emberre, kinek födetlen fehér fejét és bojtos ruháját elárasztotta a fény.

— Az ég áldása harmatozza be fejedet, Simeon. Milyen ragyogva kél a nap, mintha köszöntené a földet. Talán éppen ez a nap fényesíti be az Eljövendő útját.

Simeon a magasba emelte reszkető kezét.

— Szívem repesve várja Őt, hogy meglássam, mielőtt elmúlnék.

Anna szeme a napfényben táncoló porszemeket nézte.

— Ki tudja, hátha Ő már útban van felénk? Nézd Simeon, mi dolgok történtek nálam. Az udvaromon van egy aloe, virágát a nagyanyám látta utóljára. Nem is bimbózott azóta és ma hajnalban egy csodálatos virág rengett rajta. Az elszáradt mirtuszfáimra pedig már élesítette a favágó a fejszójét. És ma fehér virágköntösbe öltöztek a fák is, úgy, mint a vőlegényét váró ara. Egy csonkaszárnýú gerlicém is volt, nemrégem találtam az úton, csinytevő gyermekek kődobásától véresen. Kalitkában tartottam és ápoltam. Ma a csonka madár kiszállt a kalitból a virágos mirtuszfákra és onnan nézett rám fekete gyöngyszemével. Aztán a templom felé repült és nézd, most ott áll a kapu felső párkányán. Én úgy érzem, Simeon, hogy mindez jelöl adatott nekem. Mert a néma növény és az oktan állat a maga nyelvén köszönti Őt.

Anna elefántcsont-szinű arca fénylett, mint az aranytallér. Simeon elgondolkozva babrálta a felső ruhája négy szegletébe varrott bojtokat.

— Az Úr kegyelme rajtad, Anna. Az én szívem is vár és reménykedik, mert ígéretet nyertem az Úrtól, hogy halálom előtt meglátom Izrael vígasztalását. És útrakészen talál engem ama boldogságos napnak alkonya, amelynek virradata elém hozza Őt.

Simeon elhallgatott. Nagy csend feküdt a téren. A kőkockákon fénylettek a harmatcseppek, mint gyöngyszemek a kagylóban vagy sima fehér arcon a könnyek. A nagy csöndben halkán csipogott a kapu párkányán a gerlice.

Egyszerre az úton felbukkant két koldus alakja. Tarka szövetrongyok alighogy befedték kiaszott tagjaikat, lyukas tarisznájukból pedig pergelt búzaszemek peregetek a földre. Egymást támogatva bandukoltak s a kapu küszöbe előtt lekuporodtak a földre úgy, mint azelőtt is mindennap. A világtalan koldus arcát a nap felé fordította és szempillája remeggett hályogos szemgolyója fölött. Elnyújtott hangon szólt társához:

— Micsoda tüzek gyúltak ki a város felett? Még alig

érzem a nap erejét és mintha már sok-sok fény égne és mintha fejem fölött csupa égő gyertya repdesne. Honnan jön ez a fény? A názáreti úton aranygyertyatartót látok, a szára, ága, csészéi, hamvvevője és hamutartója is színaranyból való. A gyertyatartó előtt arany tömjénezőbe izzó szénre gyantát, ónixot, galbánt és tömjént hintenek, hogy úgy illatozik, mint egy mirtuszerdő. A gyertyatartó Jeruzsálem felé tart, ó hogy melegít a fénye, nem látod-e?

A másik koldus összekulcsolta száraz kezét és merev nézéssel a magasba ügyelt. Arcán boldog mosoly terjedt el, mialatt a süketek éleszengésű hangján megszólalt:

— Az én fülem sohasem hallja a harci lármát, sem a mennydörgést és semmiféle földi zajt. De ma reggel arra ébredtem, hogy valahol messze a betlehemi országhúton kosszarvból való kürtöt fúj egy pásztor és az bennem hangzott, saját magamban hallottam, mert a hang átszállt rajtam. Mikor elnémult a kürtszó, asszony- és férfienekesek zengő énekét hallottam, mint a lakodalmi menetben, aztán dobpergést és sípszót, mint ahogy a győzöt ünneplik s végül lant- és hegedűszót, mint a prófétát várók seregében. Most pedig az egész mindenséget betöltő zenét hallok, mintha a napsugár aranyhárfa volna és azt pengetné ezernyi ezer újj. A levegő zeng és a tornyok énekelnek, mondd, hallod-e?

A két koldus elcsendesedett s Anna és Simeon boldog álmélkodással figyelték gyermeki örömtől verőfényes arcukat. Az ünnepi csendet öszvércsattogás törte meg. A hepehupás úton egy férfi kötőféken vezetett egy poroszkáló öszvért. A férfi napsütött arcában jóságos szem világított, ám homlokára a gond felhője ült. Alsó öltönye gondosan felővezve, felső öltönye festett kelméből; bőrsaruja alatt nyikorgott a kavics.

Az öszvéren fiatal nő ült, kék lenfonalból szőtt köntösben, halvány arcát fehér lepel fogta körül. Kecseszörből szőtt takarón ült, ölében puha kendőkbe pólyált gyermekkel, ki halkán pihegett gyolcs takarója alatt.

A férfi megállt az udvar előtt és az asszony leszállt az öszvérről. Magához szorította a kisdedit és a férfival együtt a templom felé tartott. A vak koldus feléjük fordította világtalan szemét és hangosan kiáltott:

— Ti hozzátok az arany lámpást, amely belül is megvilágít engem!

A férfi megállt és jámborul felelt:

— Csak öt ezüstsiklus van a pénzeszacskómban, váltságdíjul eme elsőszülött fiúért, amint azt Mózes törvénye rendeli.

A süket koldus is feléjük nyújtotta kezét és örvendező hangon szólt:

— A ti fejetek felett szól az aranyhárfa és citera is csipog, lant is zeng.

A férfi szelíden tekintett rá.

— Két fehér galamb csipog a tarisznyámban, áldozatul hoztuk az Úrnak.

Ekkor a kapu párkányáról leszállt a gerlice és az idegen asszony vállára tapadva gyöngyszemével a kisdedet ügyelte. Anna megrendülve borult le az asszony előtt, Simeon pedig feldobogó szívvel fordult az idegen férfihez:

— Kik vagytok, jó emberek?

— József ács vagyok Názáretből. Ez itt Mária és a gyermek, aki Betlehemben született és akit ma bemutatunk az Úrnak.

Simeon mély alázattal hajolt meg az asszony előtt és csendesen szólt:

— Jertek utánam.

Anna felállt és gyorsan eltipegett a templom mögött meglapuló házikója felé. Mária és József szótlanul követték Simeont. Beléptek a templom tornácába, hol a falakat győzelmes harcosok által zsákmányolt harci eszközök díszítették; réztrombita, tegez, kézív, dárda, kard, kopja, szigony, kelevéz, buzogány, acélj és rézpaizs. A harci tárgyak alatt arany- és ezüstkoronák, aranyláncok és karkötők csüngtek, gazdag pogányok fogadalmi ajándékai. A fal közepén ragyogott Heródes fejedelem ajándéka: egy óriási színarany szőlőtő, embernagyságú fürtökkel.

Az oszlopok között apró asztalok előtt kaftános, hosszúszakállú pénzváltók csereberélték a római, görög és zsidó pénzeket. Az asztalok mentén kalitkákban és kosarakban az elárusításra szánt áldozati állatokat kínálták piaci lármával.

A három ember átment a pogányok tornácán és a belső

tornácon át a templom hajójába ért. Itt Mária visszahajtotta a gyolcstakarót, mire a kised aranyfürtös fejét bekoszorúzta a fentről áradó fény. Fehér arcában világított nagy szeme, mint két tiszta csillag és kis kezét Simon felé nyújtotta.

Simeon karjára vette a kisedet és hangos szóval könyörgött.

— Most bocsátod el Uram szolgádat a te igéd szerint békességben; mert látták szemeim a te Üdvözítőt, kit rendeltél minden népek színe elé világossággul a pogányok megvilágítására és dicsőségül a te népednek, Izráelnek.

Mária tágranyílt szemmel meredt a kisedre, kinek hőszinű homlokán egy pillanatra keresztalakú árnyék jelent meg. Az asszony elfehéredett arcára szorongó félelem telepedett, szemét befelhősítette a fájdalom.

Simeon meglátta az anya arcán az eljövendő szenvedések előrevetett borulatát s rajongó imádat és égő szánalom reszkettek szívében, amint így szólt hozzá:

— Íme tétetett ez sokak romlására és feltámadására Izraelben és jelül, melynek ellene mondatik. A te lelkedet is tör járja át, hogy kinyilatkoztassanak sok szívből a gondolatok.

Mária fájdalmas megadással hajtotta le homlokát, de kezét oltalmazóan nyújtotta a kised felé. Kívülről zsongás szűrődött be, majd egy öreg asszony fölemelt reszkető szava hangzott, ki a néphez beszélt:

— Áldott legyen az Úr neve, mert íme elküldötte Izrael válságát?

Az ajtók feltárultak és álmélkodó hívők seregétől kísérve az Áser nemzetségéből való Anna sietett lelkendezve a kised elé. Kicsiny karjára egy hófehér áloevirágot helyezett.

Mikor Mária és József átmentek a templom udvarán, az úton az öszvér várta őket friss mirtuszágakkal ékesítve. Mária felült az öszvérré; József kezébe vette a kötőféket, a kised pedig az áloevirágra fektette arcocskáját.

— Békesség veletek! — szólt halkan Mária és az öszvér visszaindult Galiléába, Názáret felé.

MENEKÜLÉS.

ALKONYODOTT. Nagy csendesség borult Názáret lapostetejű, alacsony házaira s a porlepte olajfákkal szegélyezett utakra. A názáretiek már visszatértek nemzetségük városaiból, ahova a népszámlálás miatt gyűltek össze Augusztus római császár parancsára.

A hegyektől koszorúzott Názáret fölött az égbolton tarajos sötét felhők emelkedtek, mintha az éjszaka lassan kezdené bontogatni az egész vidéket befedő fekete bársonypalástját. A hegyeken túl, a sivatag felől berepült a szél a házak közé és végighintette a csillogó homokot a kihalt utcákon.

Názáret legutolsó házatól néhány kódobásnyira széles régi épület terült el. A rozoga faajtó síró csikorgással nyílt és a műhelyből erősvállú ember lépett ki az útra. Gond és aggodalom ült barázdás arcán, amint figyelve tekintett a messze Judea felé. A napfény elöntötte barna üstökét, bozontos szakállát és munkától kerges kezét. Mezítelen lábát körülcsavarták a sarun átfűzött bőrszíjak.

Kis ideig némán nézegette a néptelen utat és a sötétülő láthatárt, aztán megfordult és feltárta az épület kapuját, ahonnan egy szamár bandukolt ki az útra.

A szamár hátán sötét szövetekbe burkolt asszony ült, fejéről sima fehér lepel hullt alá. Egy pillanatra felemelte halovány arcát és szenvedéstől árnyalt álmodó szemével ő is Judea felé pillantott. Aztán újra letekintett a karján nyugvó csecsemőre.

A gyermek homloka sugárzott és lehúnyt szempillája mintha a bánat árnyékát vetette volna a gyöngéd arcocskára, de ajka még álmában is édesen mosolygott anyja felé. Az asszony a boldogságtól és félelemtől reszkető szívére szorí-

totta a gyermeket, mialatt a hallgatag ember kézbevette a kötőféket és megindultak a sivatag felé.

Názáret sötét hegyeit és fehér házait már elnyelte a távolság és az utolsó törpe-pálma is elmaradt mellőlük. A sivatag széltől felborzolt hullámos homokjával, mint megmerevedett tenger terült el előttük. A homokban itt-ott tevenyomok látszottak; egy helyen valamely pihenő karaván által ott felejtett, kiszáradt bőrtömlő feküdt. Beljebb a sivatagban hatalmas bemélyedő nyomok és a homokból kifehérlő csontok jelezték az állatok királyának félelmetes útját. A sivatag fölött keselyűk keringtek s az oroszlán tompa dörgés gyanánt hangzó ordítására elnyújtott, panaszos vonítással feleltek a hiénák.

Az égbolt piros, kék, sárga színekben tündökölt a leáldozó nap fényében, mint óriási gyöngyházkagyló. Lassan elhaltak az élénk színek s violaszínű és szürke árnyak borították el az eget, majd a sivatagra borult az éjtszaka koromsötét szárnya.

Az éj szemei, a csillagok aludtak és az éj koronája, a hold fekete felhőszekrényben rejtőzött. Egy sugár sem világított s a szamár tétován lépdegélt a vaksötétségben. A halovány asszony felemelte fejét és riadt szemével a sötétségbe bámult.

— Mi lesz velünk, én kegyelmes Uram? — sóhajtotta hangosan.

Senki sem felelt kérdésére. A szamarat vezető férfi lehajtotta fejét és behúnyt szemmel ment, mintha csak aludt volna. A csecsemő pedig halkan pihegett az asszony ölében.

Ebben a pillanatban apró lángok gyúltak ki a földön és enyhe fényt hintettek az útra. Az asszony elszoruló szívvel nézett körül. Hátuk mögül, a messze Judea felől gyors, puha, nesztelen léptekkel kanyarodott feléjük két végtelen hosszú sorban ezer és ezer apró fiúgyermek. Valamennyin fehér ingecske libegett. Mindegyik hosszú, vékony gyertyácskát tartott kezében. A gyertyák sápadt fénye bevilágította a szőke, barna és vörös hajcsigás fejeket, a fehér arcokat és nagyranylt mozdulatlan szemeket.

Elsuhantak az utazók mellett és mindig többen és többen jöttek. Kétoldalt letérdeltek a homokba, míg közöttük a sárga fénnel hintett úton lassan poroszkált drága terhével a szamár és némán lépegetett a behúnyt szemű ember.

Mögöttük a sivatagban zöld és piros szikrát hányt a meglapuló vadállatok szeme, a gyermekek kezében pedig rezegtek a gyertyácskák, mint a földre hullt csillagok.

Sokáig mentek a fénnel hintett úton, míg a koromsötét égbolt alján ki nem lopakodott egy halovány sugár. Éppen akkor jutottak az utolsó gyermekpár elé.

Az asszony megállította a szamarat és visszanézett Judea felé. Messze, nagyon messze vörös lángnyelvek cikkáztak az éjszakában.

— Mi az? — kérdezte az asszony megrettenve. — Mi ég ott?

— A nagy Heródes katonáinak a fáklyái, — mondta a jobboldali gyermek.

Töredezett jajszó, énekes sírám, elfojtott sikoltások összeolvadó bús panasza szűrődött át az éjszakán.

— Ki sír Judeában? — kérdezte az asszony és szíve összeszorult a fájdalomtól.

— A mi anyáink sírnak... — felelte a baloldali gyermek és lehajtotta fejét.

A halovány asszony görcsös félelemmel ragadta meg a behúnyt szemű ember karját és fájdalmas hangon kiáltotta:

— József ébredj és nézd a judeai kisdedeket!

Ebben a percben halk szellő fújt végig a sivatagon és kioltotta az összes gyertyácskákat. A Józsefnek szólított ember kinyitotta szemét és visszapillantott Judea felé.

— Semmit sem látok, — mondta csendesén. — Álmaid valának Mária.

Az égen kettéhasadt a sötétség fekete kárpitja és a nap tündöklő sugarat szórt a földre.

A szamar újra megindult a sivatagban és a hajnal piros szárnyon szállt a menekülők útján, távol Egyiptom felé.

JÉZUS A TEMPLOMBAN.

HOLD lefeküdt a hegyek mögé puha felhővándoraira. A hegyek ormán már nyitogatta topázzsínű szemét a virradat. A tejszínű derengésben a hegyi utakon málhás öszvérek kapaszkodtak. A völgyekben gyalogosok és teveháton ülő utasok haladtak kanyargó menetben.

Jeruzsálem tornyaival, palotáival és fényes templomával messze elmaradt mögöttük. De mintha a terek és piacok lármája leszállt volna a hazavezető utakra, ahol a karavánok hangos beszéddel búcsúztak egymástól, kiki az ő városa felé tartva.

Az út egyik elágazásánál egy asszony, meg egy férfi vált ki a gyalogosok seregéből és megállt az út mentén. Az asszony alakját sötét ruha fedte s fejről kék lepel hullt alá. Fehér arcán szorongás ült. Szeme fényes volt, mint napsütésben a tó vize; ám most a szomorúság fűzfája vetette tiszta tükrére a gond árnyékát. Lankadtan kulcsolta egymásba kezét és bús tekintete átrepült az elvonulók seregén.

A férfi, ki egyenesen barna volt, mint a fa törzse, napégetett homlokához emelte kérges kezét és sólyomszeme az utakat kémlelte. Egyszerre elébe került egy csoport a galileabeliek köntösében. A férfi megszólította őket:

— Látom, ti názáretiek vagytok; amott jön a fazekas is, aki a szomszédom. Nem láttátok a gyermeket vagy nem hallottátok, hogy talán már előttünk útrakelt az első útítársasággal? Mert rokonaink az elsővel indultak és lehet, hogy a gyermek is velük tartott. Mi már közel egy napja jövünk nélküle.

A názáretiek fejet csóváltak.

— Nem láttuk a gyermeket, József. Talán a következő sereggel jön, de lehet, hogy elmaradt az útban.

A názáretiek csoportja lassan elvonult. Utolsónak egy

öreg hajtsár kullogott egymagában. Amint meglátta Józsefet, megállt előtte.

— Nemde te vagy József, a názáreti ács és amaz ott Mária, a gyermek anyja? A gyermek is elindult Jeruzsálem-ből. Mögöttem jött egyedül, iparkodván, hogy övéit elérje. Ám alig egy órai járásnyira a gibeai erdő mellett letért az útról az erdőbe, ahonnan gyereksírás hangzott. Ha itt megpihentek, utólér ő titeket, mielőtt még a nap felkél.

Mária a hajtsár felé fordult:

— Áldás utadon jó ember, mi visszamegyünk a gyermek elé.

Szótlanul megindult az úton visszafelé és József lehajtott fővel követte. Egy-egy elkésett utas elhaladt mellettük, mint az árnyék. Az út közepén néhány megrakott öszvér és teve poroszkált.

A hegyek mögül kikémlelt rubinszemével a nap s lágy bíborfény köntösét lassan szétteregette a fák koronáján. Az utak mentén a mogyoró- és galagonyabokrokra fénylettek a virradat gyöngyei, a harmatcseppek. A fűben gyíkok surrantak tova, hangyák sürögtek és szöcskék ugráltak. Itt-ott felhangzott a tücsök cirpelése. A nap fénye elárasztotta a hegyeket és völgyeket.

Mária és József jó fél napi gyaloglás után elérte a jeruzsálemi út mentén huzódó gibeai erdőt. A hegyek oldalát tölgyek, cserfák és cédrusok fedték, mint hatalmas orosz-lán-sörények. Az erdőből fejszecsattogás és fűrészelés zaja hallatszott; a közelben vékony gyermekhangok énekeltek.

Mária és József beléptek a fák alá egy erdei útra és megindultak a hangok irányában. Mélyen a fák között, mohos sziklák aljában három gyermek üldögélt. Gubancos hajuk, rongyos ruhácskájuk fűszálakkal tele tűzdelve. A két nagyobbik összeütögette tenyerét és madárhívogatót énekelt. A legkisebb fiú a földön feküdt és kavicsokkal játszott.

Mária megszólította a legnagyobbikat;

— Ki gyermekei vagytok?

— A favágóé.

— Mit csináltok itt?

— Játszunk, míg az apánk értünk jön és hazavisz, mert az anyánk meghalt.

Mária felsóhajtott.

— Mondd gyermek, nem járt itt tegnap egy idegen fiú. A legnagyobbik felkapta fejét, szeme csillogott.

— Ó igen. Az úgy volt, hogy egy nagy kő alól csúf szarvaskígyó mászott ki és megharapta a legkisebb testvért. Ő hangosan sivalkodott, mi ketten meg sírtunk és akkor egy idegen fiú jött ide hozzánk. Olyan haja volt, mint az aranycsiga és a szeme úgy fénylett, mint vízcsepp a fűszálon. A jó fiú ráfujt a sebre és akkor mindjárt semmi sem látszott és a legkisebb testvér sem sírt többé. A jó fiú levette köntösét, a köre terítette és ráültette a legkisebbet; nézd, most is alatta van a ruha. Aztán leült a földre és játszott velünk. Kinyújtotta kezét és minden újjára egy szép tarka lepke szállt. Hívta a madarakat is és a vadgalamb, kakuk, meg a rigó leszálltak a fákról és körbeálltak. Némelyik a fiú ölébe, meg a vállára repült. Talán nálunk maradt volna napestig, de a madarász öreg anyja amoda lejjebb nagyon kiabált, hát arra felé indult. De mi ma is kijöttünk ide, hogy talán visszajön hozzánk. Nézd csak, ahol a jó fiú ült, csupa ilyen fehérszemű virág nőtt.

Mária lenézett a fehérfürtös jácintokra, meg a földre terített ruhára és halkán szólt Józsefnek:

— Ez az ő köntöskéje. Hagyjuk a gyermekeknel és menjünk az öregasszonyhoz.

Megindultak az erdő belsejébe vezető ösvényen. Egy tisztáson fából összetákolt kalyibát találtak. A kalyiba előtt öregasszony üldögélt; száz ránc volt az arcán, száz ránc a viseltes köntösén.

Mária megállt előtte.

— Nem láttál erre egy idegen gyermeket? Az én fiam ő. Az öregasszony ráemelte homályos szemét.

— De láttam. Tegnap rőzsét szedtem a fák között és nem bírtam a hátamra vetni, mert sok esztendő súlyát hordozom. A fiamért kiáltoztam, aki madarász és tört vet a madaraknak beljebb az erdőben. Ám az én fiam messze járt, nem hallotta hívó szómat. Akkor egy idegen fiú jött eléem az útról. Olyan volt a haja, mint a sárga selyem gombolyag és a szeme tiszta, mint, a forrás vize. Hátára vette a rőzsecso-

mót és haza hozta. Szerettem volna egy kis étellel megkínálni a fiút fáradságáért, de semmim sem volt. Még ő adott friss vizet korsójából, lásd ez az, mert ezt is nálam hagyta. Aztán elment és lekanyarodott a völgy felé, mert azon a tájon nagyon jajveszékelt valaki. Én pedig betértem a konyhába és restelkedve láttam, hogy száraz hal és kovásztalan lepény van az asztalon. Ó gyenge öreg fejem, hogy elfelejtettem, ha van-e még egy falatom, hogy a jó fiúnak adtam volna?

Mária jóságosan nézett az öregre és Józsefhez hajolva csendesen mondta:

— A kis korsó Jézusé. Ne vegyük el az asszonytól.

Elköszöntek és az erdőből kivezető útra léptek. Lefelé haladtak a hegyoldalon; a mindinkább szélesedő völgy már Jeruzsálem határát érintette. A síkság úgy terült el előttük, mint sárga és zöldcsíkos terítővel leterített óriási asztallap. Az árkok szélén vadinda húzódott s a füvek és csalánok alatt békák ugráltak.

A nap magasan állt az égen és ragyogva ontotta meleg sugarait. A láthatár szélén úgy tűnt fel a juhnyírók háza és az ágakból font cserénnyel elkerített fedetlen juhakol, mint a délibáb. Köröskörül juhok és bárányok legeltek, középen a nagyszarvú kosok és oldalt a számár tuskésbogáncsot harapdálva. A nyáj körül komondorok ugráltak mérges vakkantással.

A juhakol felől pásztorsíp hangzott, mintha a síkság énekelt volna. Az akol mellett kútő volt, körülötte vízzel telt vályúk. A kúthoz közel vadfügefa árnyékában ifjú pásztorgyerek fujta sípját.

Mária szelíd hangon kérdezte tőle:

— A fiamat keresem, aki tegnap vizszatért az útról Jeruzsálem felé. Nem láttad erre?

A pásztor letette sípját.

— Tegnap a völgyben jártam a nyájjal, mikor egy hegyes kő feltépte a lábamat. Jajveszékelve vánszorogtam a kúthoz, hogy vízbe áztassam és bekötözzem a sebet, mikor a síkon át felém szaladt egy idegen gyermek. Haja lágy és göndör volt, mint a bárány gyapja s fényes, mint a hold udvara, szeme pedig tündöklő, mint az esthajnali csillag. Füveket szedett ki tarisznijából és a sebre tapasztotta. Aztán leoldotta

saruját és a lábamra szíjazta. Most is rajtam a saru és a lábam begyógyult. A bárányok a fiú köré gyülekeztek és fejüket a ruhája szélére hajtották. A két legdühösebb eb a lábához feküdt, pedig senki előtt meg nem hunyászkodnak. A fiú aztán a város felé sietett, mert a kőfal tövében két megostorozott rabszolga feküdt kínjában hangosan sírva.

Mária szeme megnedvesedett és Józsefre pillantva hal-
kan szólt:

— A saru Jézusé, maradjon a pásztornál.

Ekkor letértek a jeruzsálemi útra. A sípszó messze szállt utánuk. Az úton korsóval és vederrel a vállukon leányok igye-
keztek a kút felé, hogy vizet merítsenek. Magasra emelt kar-
jukról lecsúszott a ruha és köntösük szárnyát lebegtette a szél.

Messziről óriás gyűrű gyanánt látszott a várost körülvevő
kőfal. A kapuk ásítottak, mint tátott szájak az őrtornyok hegyes
fövegek gyanánt emelkedtek a magasba. A nap már hanyatlóban
volt s az útszéli fák hosszú árnyékot vetettek, mikor Mária
és József a városhoz ért.

A kapu előtt egy kövön két rabszolga ült. Kócos hajuk
félíg elfedte a homlokukra égetett bélyeget, rongyos ruhájuk
csupaszon hagyta vállukat. Az egyik rabszolga fából faragott
tulipánformájú csészét tartott kezében. A csészéből édes fahéj-
illat áradt és fenekén néhány csepp olaj fénylett.

Mária megszólította a két rabszolgát:

— Nem volt találkozásokotok tegnap egy idegen fiúval, aki
az útról jött a város felé?

A rabszolgák felemelték sötét arcukat s az egyik felelt:

— Áldott legyen az út, mely hozzánk vezetett! Tegnap
csekély mulasztásért megostoroztatott a gazdánk, aki igen
kemény és hirtelen indulatú. Mikor vérünkben gyötrődünk,
hangos sírásunkra im elébünk került egy gyermek. Úgy fény-
lett a haja, mint az aranyboglárba foglalt topázkő s fehér
arcában úgy világított a szeme, mint kristálykehely a márvány-
asztalon. Kivette tarisznyájából kenettartó csészéjét és hátunkra
öntötte az olajat. Jó balzsamot adott nekünk, mert a fájdal-
munk mindjárt megszűnt és a sebek beheggedtek. Ládd-e, itt
a csésze, van is benne még néhány csepp olaj.

A rabszolga elhallgatott, de társa folytatta:

— Mikor a jó gyermek sebeinket kötözgette, elfogta őt a gazdánk, aki a város kapujából nézte mindezeket. Kemény hangon kérdezte tőle, hogy miért cselekszi ezt velünk? A gyermek azt felelte, hogy aki őt hívja, annak segítségére siet és megadja, amire szüksége van. A gazda ekkor így szólt hozzá: Hát nekem mit adhatsz? Hiszen oly dús vagyok, hogy erős fegyveres őrzi drágaságaimat, meg pénztáramat és kapuőr vigyáz a házam előtt. — A gyermek feje fénylett, mint a nap tányérja és így válaszolt: A legnagyobb kincseket önmagában őrzi az ember és azokat tőle senki el nem veheti. De én mégis megajándékozlak téged: neked adom a könnyeket. — Erre a gazda félrelépett útjából és a gyermek bement a városba. A gazdánk fia ez időben társaival együtt számárcsikón nyargalászott a hegyek lábánál és egy szakadékba zuhant. Nyomorék tagokkal hozták haza az egyetlen fiút és a gazdánk megtanult sírni. Minket pedig maga elé híván, szabadon bocsátott.

Mária a csészére nézett, melyet Jézus faragott magának a názáreti műhelyben. Szótlanul belépett a városba.

A nap már alacsonyan járt, utolsó sugarai a háztetőket aranyozták be. József a fáradt Máriára pillantott.

— Menjünk éjszakai nyugovóra a gyolcsszövökhöz, aki évenként egyszer megjárja Názáretet és mindig megszáll nálunk. Majd elkérem tőle az egyik öszvért is, nehogy gyalogosan térjünk haza a gyermekkel, mert hosszú az út Názáretig.

Mária bólintott és nemsokára betértek a gyolcsszövökhöz.

Másnap korán reggel már a külső-városokban jártak. Jobbra-balra nézegettek, a gyermek nyomát kutatva. A nyitott műhelyekben és a házak előtt folyt a munka. A kovács a pöröllyel csattogott, az ács mérőzsinórral méregetett, gyalult, cirkalommal alakított. A fazekas sarat taposott s agyagból fazekat készített a korongon; az ötvös az üllőt verte kalapáccsal simítva a fémet s forrasztott és aranyozott. A foltozó szabó ruhát javított, az asszonyok mostak, a gyermekek pedig riogatva ugrándoztak és játszottak.

Ám itt hasztalanul keresték a gyermeket és végül csüggedt szívvel mentek a belső város felé. Lassan elmaradtak mögöttük az alacsony házak, a szegényes kunyhók és füstös műhelyek. A főutakon márványoszlopos épületek sorakoztak,

ékes kapukkal. A cédrusfával bélelt, cinóberrel festett ablakok a lezárt rostélyzattal úgy meredtek az útra, mint fátyol mögül leselkedő szem.

A házak mentén dologra sietők és henye járó-kelők tolongtak. Az út közepén árusok kiabáltak, portékájukat kínálgatva s nehéz vasszekerek dübörögtek, nyers köveket és márványtömböket szállítva. A gyalogjárók szélén izmoskarú rabszolgák cédrusfából készült gyaloghintót hordoztak. A hintók belsejéből gyöngyfátyolos asszonyok vagy selyemtógás és bársonyköpenyes rómaiak néztek az útra közömbös arccal.

Mária és József bejárta az egész belső várost, de nyomát sem lelte a gyermeknek. Fáradtak és szomorúak voltak, mikor a templom tájékára kerültek. A templom kapuja előtt a kőlépcsőn öreg koldus üldögélt, mellette görcsös bot feküdt. Kezében lenfonálból szőtt tarisznyát tartott, melybe fehér liliomszál volt hímézve.

Mária megállt a koldus előtt.

— Kitől kaptad a liliomos tarisznyát jó ember? Mert ilyent készítettem én is a fiamnak.

A koldus felemelte reszkető fejét.

— Ma reggel egy gyermek adta ezt nekem, pergelt búzával és száraz fügével telve, mert nagyon éheztem és ő megszánt engem. A gyermek haja úgy fénylett, mint aranylámpa az Úr házában, szeme pedig mint égő gyertya az Úr asztalán. Innen bement az Úr házába és ott időzik mostanig.

Mária és József felmentek a lépcsőkhöz s a templom tágas előcsarnokába értek. Félrevonták a két főoszlop közt kifeszített függőnyt s elfogódva álltak meg a bejáratnál.

A falak mentén kőpadokon hosszúszakállú farizeusok és írástudók ültek bojtos ruhájukban. Homlokukra és balkarjukra emlékhártyát szíjaztak Mózes rendelete szerint, hogy a törvényt szemük előtt és a szívükben hordják. És ők hordozták külsőleg az emlékeztetőt, míg ítéletükben a szem aludt és a szív hallgatott.

Az írástudók térdükre fektetett táblákra jegyeztek óndarabbal. A farizeusok régi könyveket tartottak kezükben; a vörös- és fehérkockás márványpadozaton írástekercsek heverték szana-

szét. A vének a Történetek Emlékkönyvét lapozták, a törvénytudók pedig Mózes könyve fölé hajoltak.

Lépcsős emelvényeken ezüsttel kivert cédrusfa-székek sorakoztak. A székeken papifejedelmek ültek uszályos felsőruhában. A hímzett selyempalástok és egyiptomi gyapjúköntösök fölött csillogtak az aranyláncok és az aranykapcsok a metszett kövekkel.

Az ősz és szakállas fejek közt, a selymes és aranyos palástok közepette, ébenfa emelvényen állt a gyermek, hősín ruhájában, sarutlan lábbal, mint fehér liliomszál az Úr mezejében, mint fehér galamb a felhő kárpitján, mint mindent látó tiszta szem és mindent érző drága szív.

A gyermek kérdéseket tett fel és felelt a hozzá intézett kérdésekre, miközben minden szem rászegeződött és mindenek álmélkodtak az ő bölcsességén.

Mária és József hallgatva és félve szemlélték őt. Végre a gyermek Máriára pillantott és ekkor megszólalt az asszony halkán és pihegve, mint ahogy az anyamádár hívogatja kedves kicsinyét:

— Fiam! miért cselekedtél így velünk? Ime atyád és én bánkódva kerestünk téged.

Jézus rájuk emelte világító nagy szemét és mondá nekik:

— Hogy van az, hogy engem kerestetek? Hát nem tudátok, hogy azokban kell lennem, amik az én Atyáméi?

Mária szeme megnedvesedett.

— Nem vala élélmed és italod, fiam.

Ekkor a legfehérebb fejű a vének sorában Máriához fordult:

— Boldogságos anya az asszonyok között, a te fiadat a szeretet méze táplálja és szomjúságát a tudás kútjából oltja. Áldás és békesség veletek!

Mária és József kiléptek az előcsarnokból és Jézus engedelmesen követte őket. Átmentek az elcsendesülő utcákon és tereken, le a szegények negyedébe, a gyolcsszövő házához. Nemsokára a gibeai úton baktatott az öszvér; József kötőféken vezette. Az öszvéren ült Mária és előtte Jézus, aranyhajú fejét Anyja vállára hajtva. Szótlatlanul nézte az égen tovaszálló felhőket; aztán lassan behúnyta csillagfényes szemét és elaludt Anyja ölében.

AZ ÁRULÓ.

ZÖLD lombokon keresztül a nap aranyos foltokat hintett a sárga homokra. A csend lassan végignyújtózott a tájon s az ég peremén lomhán bontogatta szürke szárnyait az alkony. Jeruzsálem házainak körvonalai már csak elmosódva látszottak. Az út a mélyenfekvő kút mellett két ágra szakadt. Egyik a hegyek felé kanyarodott, a másik csillogó homokszezeivel a barna sivatagba nyúlt. A csodásan tiszta légben tujacserjék és olajfák balzsamos illata úszott.

A kút mellett két gyermek játszott a földön. A fényes sárga homokszezek belepték fehér köntösüket és megtöltötték sarujokat. Gyenge kezük a simára egyengetett homokba hosszú száraz vesszőcskéket tűzdelt.

Az egyik gyermek figyelmes gonddal rendezgette a satnya rügyekkel borított és szabályos keresztalakban letűzött vesszőcskéket. A gyermek fejét aranyba játszó haj övezte. Az aranyszínű fej az árnyékban is olyan finoman csillogott, mintha napsugarak rejtőztek volna a selyempuha szálak közé. A liliumfehér arcból csodálatos szempár tekintett fel; ezekben a szemekben visszatükröződött a mennybolt derűs tisztasága, szelid kékje, felhős szomorúsága és világító aranyfénye.

A hallgatag gyermekszáj komolyan zárult össze, mint egymáshoz simuló virágzirom s a távolbanéző szemek elmerülve pihentek az összetákolt kertecskén.

A másik gyermek lángvörös feje égett a napfényben, mint a mák virágjának rótszínű szirmai. Arcát zöldesbarna pettyek tarkították; szemöldökének sűrű eresze alatt dacos és nyugtalan fényben villogtak szemei. Széles ajka reszkető lihegessel nyílt ketté és megcsillantak hegyes fogai, amint türelmetlen heveséggel szurkálta a homokba a satnya vesszőket.

— Az én kertem is kész van — mondta rekedt hangon — és sokkal nagyobb, mint a tiéd.

Az aranyhajú is megszólalt s hangja enyhe volt, mint a szellő lágy fuvalma.

— A kert készen van, de nem él.

Azzal lehajolt és a keresztalakban letűzött vesszőcskékre lehelt. A satnya rügyek, mint egy varázsütésre felpattantak a meleg lehelettől és hófehér virágok borították el a száraz vesszőket.

A vörösfejű kábultan bámult a ragyogó fehérségre. Aztán kertecskéje fölé hajolt és a csupasz vesszőkre fujt, melyek nyomba összezsugorodtak, mint a tűztől megperzselt füvek.

A vörös fiú arca fakóra vált és hosszú vékony újjai dühös mozdulattal nyúltak a fehér virágok felé. Ebben a pillanatban szaladó léptek alatt csikordult meg a homok. Az úton tépett köntösű ember futott zihálva feléjük. Mezítelen hátán korbácsütések véres nyoma piroslott, olajbarna arcáról csurgott a verejték. Reszkető tagokkal állt meg a gyermekek előtt s pillantása riadt és könnyörgő volt, mint az üldözött vadé.

— Rabszolga vagyok — lihegte elfulladt hangon — és sikerült megszöknöm kínzóimtól. Lehet, hogy mindjárt utóléremnek, de az is lehet, hogy nyomomat vesztették. Ha erre jönnek üldözőim, ó ne áruljátok el gyermekek, hogy a sivatag felé megyek.

— Eredj békével! mondta az aranyhajú.

— Áldás legyen rajtad és minden munkádon! — kiáltotta a rabszolga és a következő percben messzejárt az olajfák alatt.

A vörösfejű semmit sem szólt, csak konokul leszegte fejét és a fehér virágokra nézett.

Nagy, ünnepélyes csend borult a tájra. A nap tüzes üstöke még elővillant az alatt úszó felhőkárpitok mögül, de a hegyek fölött már megjelent a hold ezüst sarlója. Jeruzsálem házain itt-ott kigyúlt egy-egy ablakszem, mintha fénybogarak szálltak volna le a fehér falakra.

A nagy csendességbe hirtelen zaj csapott le. Lábak dobogtak és fegyverek csörögtek. Az alkonyatban marcona alakok közeledtek a gyermekek felé. A legfélelmesebb megállt előttük és lefordított lándzsáját a földbe szúrta.

— Nem láttatok erre egy menekülő rabszolgát? — kérdezte nyers hangon.

Az aranyhajú nem felelt, a vörös fiú pedig gúnyos vigorgással mutatott rá és így szólt az üldözőhöz:

— Az ács fiától kérdezd, mert ő messzebbre lát, mint én.

Az aranyhajú világító szemével a katonára pillantott és csendes hangon felelt:

— Ha láttam volna, akkor sem mondanám.

A katona felemelte lándzsáját, de mikor az aranyhajú szemébe tekintett, hátrahőkölt, mintha szíven ütötték volna. Lomha mozdulattal nyúlt a derekához és a vörösfejűhöz fordult.

— Egy ezüstpénzt adok neked, ha megmondod, merre ment a rabszolga.

A vörösfejű szemében zöldes fény lángolt fel és mohón kapott a pénz után.

— A baloldali útra tért és a sivatagba menekült... mondta fojtott hangon.

A katona a fiú lábához dobta a pénzt és társaival együtt a baloldali útra fordult.

A vörösfejű elrejtette a fehér pénzt ruhája redői közé és a másik fiúra sandított, ki a sivatag felé fordította fejét és semmit sem szólt.

Az idő mult szívet szorongató nagy csendességben. Egyszerre fájdalmas üvöltés hangzott és a messzeségben feltűnt a rabszolga tépett alakja. Tántorogva bukácsolt előre az úton s feje fölött három dárdahegy villogott. Mikor a gyermekek elé ért, feléjük fordította zöldesfakó arcát s dühöt és félelemtől hörögve kérdezte:

— Miért árultatok el?

A katonák az aranyhajúra néztek, kinek feje fölött fénykoszorú tündökölt és különös szorongással, akadozva mondták:

— Az ács fia hallgatott, de a másiknak egy ezüstpénzért megoldódott a nyelve.

A rabszolga a vörösfejű felé rohant, mint egy dühödtt farkas.

— Átkozott légy! — kiáltotta őrjöngve. — Legátkozottabb légy az emberek között és égesse ki szívedet az az ezüsttallér!

De mielőtt lesújthatott volna a fiúra, a katonák megragadták és magukkal hurcolták.

A vörösfejú a rémülettől eltorzult arccal tekintett utánuk és hirtelen borzongás járta át minden tagját. Megmarkolta ruhája redőit és panaszos jajszó szakadt fel torkából.

— Áttüzesedett a pénz — hebegte reszketve — és úgy égeti a testemet!

Kirántotta övéből a pénzt és a fehér virágok közé dobta. A virágos ágak összezsugorodtak, mint dértől csipett levelek. Ámde fájdalma nem szűnt. A földre vetette magát és görcsös vonaglások között fetrengett. Felszakította ruháját és szívére mutatva elkéjkült szájjal nyögte:

— Itt éget benn egy tüzes zsarátnok, ó ki fogja azt eloltani?

Az ács fia ránézett lélekbelátó szemével és fehér kezét a vergődő szívre nyugtatta. Aztán szomorúan és szelíden így szólt hozzá:

— Kelj fel Judás és kövess engem.

Azzal csendesen megindult Jeruzsálem felé.

KISÉRTÉS.

AZ ALKONYULÓ nap utolsó sugarai reszkettek Judea pusztája felett. Megaranyozták a vadfügefák csúcsait és topázzsínűvé változtatták a Jordán kristálytisza habjait. A vadfügefák alatt és a víz partján csoportosuló néptömeg lassú hullámmzással oszlott szét. A felkavart homok finom porfelhővel borította el őket és zsidobongásuk messze elhangzott a pusztában, miként a vizek zúgása.

Annyian voltak, mint a tenger fővenye. Bűnbánók és bámészkodók, hívők és kíváncsiak, kik látni és hallani akarták az új prófétát. Eljöttek a Dekapolisz vagyis a tíz város népei, meg a Jordánon túl lakó halászok és hajósok; a betániai kalmárok, adószedők és vámosok, jeruzsálemi vitézek, tarkaruhás hárfások, énekesek és síposok.

A pusztai ember szava megremegettette szívüket, miként az oroszlán hangja és suhogott fejük fölött, mint az ostorcsapás. Az asszonyok görcsös sírással borultak a földre. A kalmárok leoldották sarujukat és a vízbe léptek, hogy megkeresztelné őket. Az énekesek eldobták a sípot és megszággatták a hárfa húrjait; a jeruzsálemi papok és léviták pedig, kiket a magas tanács küldött az ő vallatására és megfigyelésére, szorongva szemlélték őt.

Most hazafelé széledtek, megvigasztalva vagy kétkedően, reménykedve vagy bizalmatlanul. Csak a megszegényített farizeusok és szadduceusok sötét csapattja vonult át közöttök hallgatagon és nesz nélkül, mint a puharöptű baglyok.

Lassan-lassan elhalt a zsidobongás és a hazatérőket elnyelte a pusztaság. Az égbolton aranyrojtos biborköpenyét terítette szét az esthajnal. A vadfügefák közt enyhe suttogás kelt, mintha az alkony sóhajtott volna a falevelek közt.

A csillogó víz partján egyedül állt a pusztai ember. Haja

és szakálla lobogott a szélben, mint a fekete gyapjú; sápadt és szikár arcában fénylettek szemei, mint a karbunkulus. Durva teveszór öltözetét bőrv szorította derekához. Mellette egy kódarabon falevéltre vadméz és néhány sáska volt helyezve.

A partszéli csenevész bokrok közül gyönge nesz hallatszott. Egy asszony lépett ki az ágak közül. Előbb még hátra-szólt és parancsszava keményen hangzott, mint a kalapácsütés. Aztán lassan közeledett a pusztai ember felé és néhány lépésnyire tőle megállott.

— Mi járatban vagy? — kérdezte az ember és végig nézett a sötét leplekbe burkolt asszonyon.

Az asszony így felelt:

— Téged kereslek, akit a nép Messiásnak hisz és a papok közül sokan Ilés prófétának tartanak; de én tudom, hogy te János vagy, ama Zakariás főpap fia.

— Nem ismeresz te engem — mondta az ember — mert különben tudnád, hogy csak egy kiáltás vagyok, mely a sötétségből a világosságra hív, egy intő újj, mely az igazsághoz vezető utat mutatja. Elüljárója vagyok annak, aki a szeretet, jószág és irgalom nevében jó hozzátok.

Az asszony pár pillanatig hallgatott, aztán újra megszólalt:

— Honnan tudod, hogy ő a Messiás?

A pusztai ember az ég felé tárta karját és fennszóval kiáltott:

— Mert írva vagyon és jövendőlvé vagyon! És én látom, hogy ő már elhagyta Názaretet és Galileát és útbán vagyon felénk. Érzem őt szívemben és jaj annak, aki meg nem ismeri őt és jaj annak, kinek szíve bűnbánattal, alázattal és szerető imádatlall nem repes feléje.

Az asszony ingatta fejét.

— Az alacsonyok és szegények közül jó, hát mit hozhat nekünk?

— Sötétségben tévelygő, balga asszony! Ő a magasból jó és soha el nem múló lelki javakat hoz.

Az asszony lágyan szólt:

— Ó, a földi javak sem megvetendők. Én gazdag vagyok és ha akarod, megajándékozlak annyi tallérral, amennyit kívánsz.

A pusztai ember csodálkozva nézett rá.

— Minek nekem az? Gazdag az, akinek szíve szeretettel

és jóssággal telve. Bizony mondom neked, asszony, hogy a gazdag ember szíve keményebb a sziklánál. Oszd szét tallér-raidat a koldusok és szűkölködők között és akkor dúsabb leszel, mint most.

— Azt nem teszem. Különb is több a koldus, mint a tallér. De lásd, kik a te követőid? Alacsonyok és koldusok. Az én szavam népek sorsát intézi és egy intésemre porba hullanak a leghatalmasabbak. Koronás főekkel játszom, miként a gyermek az értéktelen kavicsal. Hatalmasabb vagyok mindenkinél, de ha akarod, megalázodom előtted.

A pusztai ember szava ércesen száll el a víz felett.

— Porszem vagy te, a saját indulataid rabszolgája! Vesd ki szívedből a kevélységet és hatalomvágyat és hajolj meg azelőtt, aki eljövendő léssen s felemeli a megalázkodókat, a kevélyeket pedig megalázza.

Az asszony egy lépést tett előre és hízelegve szólt:

— Így beszélsz, mert még nem ismeresz engem. Láss tehát!

Leoldotta fejéről és válláról a sötét leplet. Magas asszony állt a pusztai ember előtt. Bokáig érő skarlátöltönyt viselt, körülövezve mellén aranyövvel. Vállán finom egyiptomi gyolcs fehérlett és hőszerű nyakán gyöngyök fénylettek, mint megfagyott könnycseppek. Fekete hajában a tűzfényű szárdiskó versenyt szikrázott szemével és piros ajkán diadalmas mosoly játszadozott. Öltönyéből nárduszillat áradt. Egyik kezében piros virágokat tartott, másik kezét a pusztai ember felé nyújtotta és édes hangon szólt:

— Tagadd meg őt, akit vársz és kövess engem!

A pusztai ember villámló szemmel lépett hátra és hangja oly hatalmasan zengett, mint a harsona.

Átkozott vagy, mert hallhattál volna, de befogtad füledet s láthattál volna, de behúnytad szemedet. Bizony mondom neked, alábbvaló vagy a rabszolgánál és szegényebb az utolsó koldusnál. Távozz előlem!

Az asszony magára csavarta a leplet és sziszegve, egyenesedett fel; aztán ökölbe szorította kezét és fenyegető hangon kiáltotta:

— Kövesd hát királyodat, akit majd töviskoronával koronáznak meg és akinek nádszál lesz a királyi jogara! Azért

pedig, amit nekem mondtál, lakolni fogsz. Emlékezzél meg rólam: Herodiás vagyok.

Megfordult és a vízpart felé sietett. A bokrok mögött ébenfából készült gyaloghintó körül néhány rabszolga kuporgott. Kis idő múltán a folyó mentén távolodó léptek alatt csikorodt meg a homok.

A pusztai ember egyedül maradt. Felpillantott a magasba, honnan az est sűrű árnyai ereszkedtek alá. Lassan leborult az éjszaka a kietlen vad tájra. Az égen méltóságosan úszott a hold ezüstös gömbje.

A pusztai ember leheveredett a homokba és a kőre hajtva fejét Galilea felé pillantott.

A hold ezüstös fényében fehér kitonoszba öltözött férfiú állt, kinek haja barna volt, mint az anyaföld, szeme mély, mint a tenger és sugaras, mint a nap. Homlokán töviskoronát viselt és kezében nádszálat tartott; de a tövisékből fény sugárzott és a nádból fehér liliomszál hajtott.

Keresztelő János felugrott és reszketve tárta szét karját.

— Uram! kiáltotta hangos szóval.

— — — A hold elé felhőkárpit vonult és a szelíd fehér látomás eltűnt.

A QUARANTÁNIÁBAN.

A szél kint feküdt a pusztán, mint az alvó madár ; lassan megsuhogtatta láthatatlan szárnyait és porfelhőt kavart fel a Jeruzsálemből kivezető úton. Az ezüstszínű porfelhő áthömpölygött a szántóföldeken, berkeken, mezőkön és legelőkön s virágillatot meg a föld és fű fanyar szagát hozta magával.

A pusztaság felé vezető úton három teve kocogott. Az egyikén egy csereárús — nyírott üstökű edomita — kuporgott. Tevéjének két oldala meg volt rakva faládikával és gyékénykosarakkal. A ládikákból mustármag, tömjén, ruta és mentaillat szűrődött ki, a kosarak fonadékai között pedig narancs, citrom és gránátalma sárga és vöröses gömbjei látszottak.

A másik tevéen egy szegény jerikói takács ült maga szötte gyolcsruhában, lábán a szíjjal felerősített talpbőrrel. A takács összehajtogatott sátorlapon ült, míg előtte és mögötte egy-egy zsák gyapjú és sodrott len terhelte az állatot. A harmadik teve a takácsnét hordozta, kinek posztóköntöse veres volt, mint a bornyomó ruhái és fejéről sáfrányszín lepel hullt alá. Két tarisznyát tartott ölében ; egyikben kenetolajhoz való mirha, fahéj, kalmus és kásia, mivelhogy ő kenőcskészítő asszony volt, az ételes tarisznyában pedig útravaló eledel.

Az asszony még egyszer hátranézett Jeruzsálem felé ; a várost már eltakarta a por hamuszín fátyola. A por kavargott, mint áldozati oltáron a füst és lassan húzódva a templomhegyre, elfüggönyözte a messze csillogó tetőzetet és oszlopokat.

Az út két oldalán egymásután elmaradtak a római sassal ékített vámház, a szolgák által hajtott malmok, a pásztorok juhnyiróháza a kúttal, a vágóhíd a vízpartján és a kőbányák,

ahol a megbélyegzett homlokú és láncrafűzött rabszolgák fejtették a köveket.

A tégláégető kemencék körül agyagosruhájú sárvetők dolgoztak; arcuk földszínű volt, mint a sár s kezük durva és veres, mint a tégl. A szőlőkből kimagaslottak a mulató- és őrtenyok, a borozóházak a sziklába vájt bor- és olajsajtókkal. Végül előttük nyúltak el a legelők a bekerített karámokkal, ahonnan a nyáj bégetése, ebcsaholás és ostopattogás hangzott.

Az út itt elhajlott és zöldelő berek mentén húzódott. A berek sötét tölgy- és cserfái alatt tisztavízű forrás folydogált. A víz partján csalán-, tövis- és bogáncskóró közt vadliliom, jácint és tulipán virított s a légből méhek és darazsak raja zümmögött. Egy terebélyes terpentinfá árnyékában kőből faragott emberarcú borjú állt. Hátán eleven bagoly pihent s vörös szeme mozdulatlanul meredt az utasokra.

Egy nyárfa tövében fából faragott keselyű. Távolabb emelkedett a filiszteusok bálványa, a legyek és más rossz ellen oltalmazó Belzebúb s fémből öntött alakján fényeshátú bogarak, legyek és hangyák mászkáltak. Az út szélén mészkőből emelt naposzlopra valamelyik napimádó asszony illatos mandragoraágakat tüzdelt.

A csereárús, a beretvált edomita meghajtotta fejét a bálványok előtt és közben búbájós szavakat mormogott, míg a takács elfordult a berektől, az asszony pedig arcára húzta leplét. Csöndben kocogtak tovább a pusztaság felé s a sárga homokban elveszett az út. Végre az edomita megszólalt:

— Látom, ti is elfordultatok a régi istenetektől és ama új próféta hívei lettetek, aki a Jordán vizében keresztel. Miért hagyátok el atyátok hitét?

A takács az asszonyra mutatott:

— Ő akarta. Az én asszonyom álomlátó és neki látomása volt. Ime halljad. A Jordán vizében állt egy férfiú teveszőrruhában, ágyékai körül bőrvével és hangos szóval kiáltozott az emberekhez, megintvén őket bűneikért. A hívó szóra sokadalom özönlött a víz felé s karmazsinszínű ruhájukról vér csepegett, skarlátpiros kezük véres volt és fejükön a veresre festett kosbórsüvegéből lángnyelvek nyúltak fel és rút fekete füst csapott ki. Ezek nagy kesergéssel s vízbe mentek, hol

ama férfi imádságos szavak közben leöntötte őket vízzel. Akkor kialudtak fejükön a gonosz szándékok lángjai és elszállt a bűnös gondolatok füstje s megfehéredett a bűn véréből az ő kezük és ruhájuk.

A takács felsóhajtott, aztán tovább beszélt:

— Harmadnapra az álom után eljöttünk mi is Jeruzsálembe. Sodrott lenből szőtt palástot és kecskeszőrből szőtt ajtókárpitot meg szőnyeget hoztam a városba és hamar megtelt a pénzeszacskóm. Akkor hallották meg a mi füleink a hívő szózatot és kimentünk a sokadalommal a Jordánhoz, ahol ama férfiú megkeresztelt minket.

Az edomita kétkedve nézett rá.

— Azt mondják a hívők, hogy ő Illés próféta.

A takács csendesen felelt:

— Ő János, Zakariás főpap fia, az Úr előhírnöke.

Az edomita eltűnődött, aztán újra megszólalt:

— Ki az Úr, honnan jó és mi jót hoz nektek?

A takács felesége felvetette álomlátó nagy szemét és zengő hangon mondta:

— Az Úr a Messiás, ő a fényből lett fény, aki elhozza nekünk a legfőbb jót, lelünk megváltását. Mi egyéb jót akarsz, te földi dolgokban elmerült sáfárkodó?

Az edomita hátraszegte fejét.

— Javaim gyarapodását akarom, napjaim vidám mulását és hogy egészségem jól szolgáljon. Ebben megsegített Baál és a többi isten. Minek hagynám el akkor a régieket egy ismeretlen Isten kedvéért? Mi hasznotok van, mióta őt imádjátok?

A takács szelíden mosolygott.

— Amit a szötteseimért kaptam, szétosztottam a szegények között. Csak annyit hagytam meg, amennyiért ezt a zsák gyapjút és lenfonalat vettem az új munkához. Ám ahány dénárt adtam a szegényeknek, annyi tallérral lett könnyebb a szívem.

Az edomita gúnyolódva szólt:

— Ez rossz csere. Majd ha te nyomorba jutsz, ki segít rajtad?

A takács töretlen hittel emelte szemét a napfényes égre.

— Az Úr.

Az asszony az edomitához fordult.

— Ha pedig a te tested megbetegszik, hólyagos fekély lepi el, gyullasztó és izzasztó láz emésztí vagy száraz betegség sorvasztja, melyik istened könyörül meg rajtad? A kőből valót kivájja a víz, de össze is törhet, a fából valót megemésztik a lángok, a fémből valót pedig megolvasztja a tűz. A fabálványt az ács faragja bárdal, a fémbálványt az ötvös forrasztja és aranyozza, de melyik mester ad neki fület, hogy meghallgasson téged és szívet, hogy könyörüljön rajtad?

Az edomita dacosan vonta fel vállát.

— Ó, asszony, hát az Úr, akiben hiszel, talán megtisztíthatna téged, ha poklosság belepne és megválthatna, ha nehézkor szállna rád?

A takács felesége alázatosan hajtotta le fejét.

— Ő velem van és megvigasztal minden bajomban.

Az edomita nem válaszolt. Már mélyen jártak a sivatagban. Messze elmaradt mögöttük a fák csoportja, a galagonyabokrok sora és az utolsó földön kúszó vadinda. A homokot sziklás talaj váltotta fel. A köveken ütemesen csattogott a tevék körme. Itt-ott félig homokba sülyedt kőcsoportok, óriási sziklatömbök emelkedtek és a felszakgatott földön rengeteg gömbölyű és tüskés kődarab feküdt, mint megannyi kővé vált kenyér és kis sündisznó.

Az ég a sivatag felé borult, mint óriási kék virágkehely, közepén a nap vakító gömbjével. A sugarak majdnem merőlegesen hulltak a kietlen pusztaságra és a szélcsendes időben szinte reszketett a levegő az izzó fényben.

A kövek között madártollak és állati csontok fehérlettek. A magasban elhúzott egy-egy fekete pont, talán sas vagy keselyű. A végtelen láthatár szélén struccok bukkantak fel és tűntek el pillanat alatt, mint az árnyék. A sziklákon vadkecskék ugráltak és a kövek között foltos árnyék surrant, meglapulva és puha macskatalpon; talán a foltos párdac vagy oroszlán

Az utasok szeme égett, lélekzetük nehéz volt és forró. Körülöttük kénközsag terjengett; a távoli kénköves tavacsók küldték a pusztaság szívébe fojtó lehetetlenséget. A tevék alig emelgették lábukat és fejük lankadtan lekonyult.

Az utasok megálltak. Az edomita megtörölte köntöse szegélyével verejtékes olajbarna arcát.

— Ha itt folynék a Jordán, — mondta — most akár az új hitre térnék, csak hogy megfürödjem hús vizében.

A takács méltatlankodva nézett végig rajta.

— Oda nem az égő test viszen, hanem az égő lélek.

Az edomita sóhajtott.

— Szinte elnehezedik a szívem, hogy nem mentem ki a sokasággal a prófétához. Pedig Galilea minden részéből jöttek az emberek. Igaz, hogy csereüzleteket nem igen köthettem volna velük, mert többnyire üres kézzel jöttek.

A takács szeme felragyogott.

— De tele szívvel távoztak. A szívük úgy megtelt az hit malasztjával, mint az alabástromkehely a kalásznárdusszal.

Az edomita elgondolkozott.

— Láttátok a Messiást?

— Láttuk — felelt az asszony. — Negyven nap előtt történt, egy nappal azután, hogy mi a keresztséget felvettük. Názárethből jött, hogy ama János által a keresztséget felvegye. Mi a parton lehorulva vártuk és mikor mellettünk elhaladt, fehér köntösének a szárnya megérintette a homlokomat. Nagy sokaság követte és többé nem láttuk.

Az edomita összehúzta homlokát.

— Hogy lehet az, hogy nem ismerem őt? Én bejártam Judeát, Szamariát, Galileát és Pereát, kétszer voltam Arábiában és Egyiptomban, egyszer Szíriában, de hírét sem hallottam.

Az asszony szelíd hangon felelt:

— Pedig ő öröktől való, csak a vakok nem látják és a süketek nem hallják. Ne légy hát balga, nyisd ki szívedet és fogadd be őt.

Az edomita feje lankadtan csuklott le.

— Elmulasztottam az időt, mert nem kerestem őt, hanem a portékámmal sáfarkodtam.

Az asszony nagyon csendesén szólt:

— Aki keresi, az minden úton megtalálja.

A takács leszállt a tevéről, leoldotta terhét és kifeszítette a sátorlapot. Előbb a teve nyakába akasztotta az abrakos tarisznyát és a másik tevének néhány nyaláb szénát vetett.

Aztán megoldotta a bőrtömlő száját és borecettel megnedvesítette a hőségtől kiszáradt ajkát.

Az asszony is leszállt a tevéről és az árnyékvető ponyva alá telepedett. Kihúzott a tarisznnyából néhány szárított halat meg préselt datolyát; az árpakenyérből letört egy darabot és az edomita felé nyújtotta. De az edomita a tevével bajlódott. Az állat nyugtalankodva mozgatta fülét és lábával kapált. A másik két teve is kitágította orrlyukait és zihálva fújt.

— Mi bajuk van ezeknek a békés barmoknak? — kérdezte az edomita csodálkozva.

Az asszony felvetette pillantását és előbb térdre emelkedett, aztán lassan felállt. Nagyrynyilt szemmel nézett a sivatagba s a két férfi is mozdulatlanul tekintett szeme irányába.

Köröskörül megcsörrentek a kenyérhez hasonló kövek, mintha a hőségtől zengve megrepedezett volna a sziklás talaj.

A távolban sziklás emelkedésen két elmosódó alak állt egymás mellett. Egyiknek hosszú fehér köntöse messze világított, mint a hold sarlója, a másik fekete palástja pedig sötét volt, mint az árnyék vagy a legfeketébb éjtszaka. A fekete alak lemutatott a kövekre. A lilomfehér ruhájú nem mozdult.

Akkor a levegőben megreszketett a napfény és a sziklás magaslat helyén feltűnt a jeruzsálemi templom keleti oldala, ahonnan Cedron völgyébe vezetett az út. Tisztán látszott az oszlopos tornác és a templom korinthusi ércel bevont kúpja. Az oszlopos tornác fedelén állt a kettő, mint fehér galamb és fekete holló. A sötét alak kihajolt a korláton és lemutatott a mélybe, de a fehér ruhás nem mozdult.

Ekkor szétfoslott a kép és egy magas hegy tűnt föl a helyén. A hegy lábánál márványpalotás, aranytornyú városok sora látszott félig elmosódva és egész a végtelenbe nyúlva. A hegy tetején, a kék világosságban állt a kettő; a fehér ragyogva, mint az esthajnali csillag, a másik meg lobogó palásttal és vészesen, mint a legfeketébb viharfelhő. A fekete lemutatott a végtelen ragyogó birodalomra, de a fehér hátralépett és a sugaras égbolt felé tárta karját.

Ebben a pillanatban a látomás eltűnt. A szél megmozdult és erős kénköszagot sodort magával. A magasban valami

nagy fekete madár repült; olyan volt, mint tépett felhő-foszlány és az árnyéka átrepült a köveken. A tevék szőre felborzolódott és az utasok lélekzetfojtva tekintettek egymásra.

Ekkor hirtelen izzó fény öntötte el a tájat. Mintha a magasból leáradó vakító sugárzás összeolvadt volna a láthatár szélén fellobbanó millió fáklya tűzével s a kopár föld meg a sziklakövek is szikrázva ragyogtak.

A három utas néhány pillanatra elkábulva húnnya be szemét. Mikor felpillantottak, a sziklás emelkedésen egyedül állt a fehérköntösű. Fejét királyi koronánál ékesebben fénylő sugárkoszorú övezte.

Világító szemét a magasba emelte és ebben a pillanatban ragyogó villanások közben — akár a hulló csillagok útja — fehér felhők ereszkedtek alá. A fényes felhőkből tündöklő arcú ifjú lények váltak ki napsugárhajjal, csillagszemmel. Egyik az égbolt azuros fátylaiba öltözött, a másik a hajnal piros lángköntösében szállt alá. Vállukon csodálatos szárnyak libegtek, mint selyempihés galambtollak, melyek lágyan és ezüstösen csillogtak, mint a hópehely.

Mindnyájan a fehérköntösű elé sereglettek és letérdeltek a földre, fejüket mély alázatban meghajtva előtte. Az egyik aranyserleget nyújtott a fehérköntösű felé, aki megdicsőült arccal, szeliden pillantott le rájuk.

Ekkor a fény megrezdült, a fehér szárnyak felemelkedtek és a kép eltűnt.

A három utas felindult lélekkel állt a pusztában.

— Délibábot láttunk — mondta az edomita.

— Látomás volt ez — szólt a takács.

Az asszony újra lekuporodott a földre; homlokát összekulcsolt kezére támasztotta és semmit sem beszélt. A férfiak borecetbe mártogatták a kenyeret és hallgatagon ettek. A tevék elcsendesedve ropogtatták az abrakot.

A nap tányérja lejjebb siklott a láthatáron és a sugarak felkúsztak a kövekről a magasabb sziklákra. A levegő megmozdult és a szél sóhajtozott a kietlen tájon. A takács összehajtogatta a sátorlapokat, felrakta a terhet és mindhárman felkapaszkodtak a tevékre.

A táj még világos volt, mikor az égen megjelent a hold ezüstös sarlója.

A három teve lassan lépdelt a sziklás magaslat felé, ahonnan kis forrás halk csobogása hangzott. A sziklák között néhány satnya pálmafa nyúlt fel és pár rekettyebokor ágazott.

A tevék felbaktattak a lejtős úton a forráshoz. Az utasok leszálltak és megittatták az állatokat. Az edomita néhány lépést tett előre a fák között és egyszerre megállt.

Az egyik fa alatt, egy sziklatömbön fehér ruhás férfi ült. Úgy látszott, mintha aludnék, mert szemét lehúnyta és két keze összekulcsolva pihent ölében. Fejét a fa törzséhez támasztotta; haja és szakállja úgy simult köntöséhez, mint az érett rozskalász. Arca világított, mint szeplőtelen színű ruhája s tiszta volt, mint a kisdédé; homloka bölcs, mint az aggoké. Szemöldöke hosszú ívben határolta homlokát és szempillája árnyékot vetett szelíd és szomorú arcára. Ujjai mintha elefántcsontból lettek volna faragva és ruhájának egyetlen redője sem mozgott.

Az edomita tétovázva tekintett hátra, de már akkor mellette állt a takács felesége. Csak egy pillantást vetett a fehérköntösűre, aztán leborult és ajkával illette lába előtt a földet. Majd megérintette az edomita karját és csendesen visszatértek a tevékhez. Felkapaszkodtak a nyeregbe és újra megindultak Jerikó irányában.

Már régen elhangzott mögöttük a kis forrás csobogása, a pálmafák is elbújtak a leszálló alkony violaszínű palástja alá, mikor az edomita megszólalt:

— Jézus volt ez, József ács fia, akit egyszer Názáretben láttam.

A takács felesége felemelte könnytől harmatos szemét az előbuvó csillagok felé és reszkető hangon válaszolt:

— Te szegény, alvószívű edomita, te bezárt lelkű kalmár, hiszen a pálmafák árnyékában az öröktől valót, a megjövendölt és megérkezett Messiást láttad!

A VIGASZTALÓ.

LÉVI megolvasta a császár képével ékesített nehéz tal-lérokát; aztán lecsukta a pénzgyűjtő ládát és kiment a tengerpartra. Lassan lépdegélt a parton, a homok behatolt saruiba. Barna arcát a lenyugvó nap felé fordította. Az izzó gömb méltóságosan ereszkedett le a tenger fölé és a pirosra vált felhők gomolyogva követték.

A Tiberiás-tenger fekete tükre tüzes színekben pompázott, mintha csak egy csodálatos aranyfolyam rubinkövek és gránátvirágok áradatát sodorná magával. Vagy mintha arany- és ezüstpikkelyű szörnyek viaskodnának a tenger mélyében és kiömlő vérük pirosra festené a sötét habokat.

Lévi mozdulatlanul állt a tengerparton. A szél meglengette földszínű haját és fényes homokszemekkel fújta be szegényes köntösét. Egyszerre kopogó léptek és ostopattogás zaja verte fel a csendet. Odébb a sziklás parton csigákkal megrakott teve poroszkált s mögötte fekete rabnő haladt. Hasított ruhái fedetlenül hagyták meztelen hátát; a fekete bőrön korbácsütések nyoma piroslott. Feje fakó rongyokba volt csavarva és lába vérzett. Édes gyökeret rágcsált és időnként nagyot csapott bőrszíjából font ostorával a teve fejére. A teve meg a rabnő egymáshoz voltak láncolva és döcögve, sántítva mentek tovább a parton.

Lévi utánuk nézett és szíve szánalommal telt meg a rabnő és a nyomorult állat iránt. Micsoda életet élnek ezek? És micsoda erő alázza így meg ezeket a nyomorultakat? Kié a jog, hogy élet és szabadság ura legyen? És honnan ered egyik ember hatalma a másik fölött? Miért hogy egyik úr, a másik szolga, egyik dús, a másik meg koldus? A földi javak elosztója miért hogy mostohagyermeket is ismer? Miért méltó egyik a hatalomra, a másik meg a kinteljes életre?

Szeme elkalandozott a hangtalan messzeségben és oldalán megcsörrent a pénzesláda kulcsa. Ó, hiszen ő is rab! Ez a láncon függő kulcs őt is a nagy fehér vámházhoz kapcsolja, ahol kora reggeltől késő napestig gyűjti a hatalmas római császár részére az adópénzeket. Igen, a császár. Minden hatalom ura, minden földi öröm és gyönyörűség birtokosa. Milyen erő a hatalom és micsoda boldogság lehet hatalmasnak lenni!

Lévi megrázkódott. A tenger tükre csendes volt és sima; de micsoda viharzó indulatok szakadtak fel az ő szívének ismeretlen mélységeiből? Hova lett szelíd béketürése, alázatos önmegadása? A hatalomvágy kifeszítette görnyedt vállát és szikrázó szemmel nézett végig a parton.

A dombok felől csillogó csapat kanyarodott a part felé. Római katonák voltak, talpig fegyverben. A büszke centuriók ezüstös sisakján hosszú tollak lengtek és a mellvértéken gyémántos csillogással porzott a napfény. A marcona arcokban sasszemek fénylettek és az izmos karok hosszú lándzsákat, meg súlyos kardokat hordoztak.

Lévi félreállt az útból. Az elvonuló katonák után nézett, akik a tartomány belsejébe iparkodtak megfenyíteni a nagy császár ellen lázadókat. Sokáig nézett utánuk, aztán elgondolkozva ment haza.

Hetednap újra a tengerparton ült egy kősziklán és a játékos halakat figyelte, amint gyöngyszínű hátuk meg-megvillant a zöldes habokban. Ekkor durva szitkokat és fájdalmas hörgéseket hallott. Megfordult és látta, amint a római katonák megtépve, portól-vértől szennyesen vonulnak el a parton.

A csapat megfogyatkozott és sokan alig vonszolták véres és megcsonkított tagjaikat. Egynehány elnyúlt a homokban és nem mozdult többé. Társaik közönyösen mentek tovább. Egyik csoport bőrsákokban hurcolta a rablott zsákmányt. Az ezüst- és aranytárgyak csilingeltek, csörögtek, mintha sírnának és pörölnének.

Az egyik katona megtörölte verejtékes homlokát és így szólt társához;

— Becsorog a vérem az aranytálakra.

Átkozódva, káromkodva mentek tovább és Lévi iszonyodva nézett utánuk a szikla árnyékából.

A hatalom nagy teher; szörnyű és fojtogató, mint a mérges illatú virág s kegyetlen és vérengző, mint a széptestű párdúc. Jobb annál a gazdagság, mert vigalmassá és örömteljessé teszi az életet s bűvös hatalmával valóra váltja a vágyakat és álmokat.

Lévi a dús karavánra gondolt, mely napkeleti országokból jött és most dél felé, Egyiptomba megy. A tevék számlálatlan sora vonult el a vámház előtt teljes három órán keresztül. A lomha állatok megrakva kelet minden kincsével. Egyiken faragott elefántcsontdobozok, telve nagyszemű gyönggyel, arany karkötővel, ékköves övekkel. A másikon csüngő bőrtarisznyákból és nádból font kosarakból finom fűszerek és zamatos gyümölcsök illata áradt szét. A harmadik balzsamos olajjal és illatszerekkel telt korsókat és tömlőket hordott, a negyedik habkönnyű fátolszöveteket és fényes selymeket. Az ötödikre összehengerített szőnyegetek szíjaztak; puhák voltak, mint a pázsit lágy öle és színesek, mint a rét virágai.

A karaván feje, egy arab kereskedő óriási teve hátán, kis szőnysátorban ült. Zöld turbánja körülfogta fejét, mint babérág és szénfekete szakála leomlott fehér burnuszára. Büszkén és diadalmasan nézett végig a töméntelen drágaságon, sok száz tevéjén és rabszolgáján. A hosszú menet elhaladt a vámház előtt és nemsokára elnyelte őket a sivatag torka.

Lévi a kemény sziklán ült és a süppedő szőnyegekre gondolt; száraz kecskehúst rágott és orrában a cukros banaán édes illatát érezte. Ó, milyen szép és jó dolog a gazdagság s milyen gyönyörűség lehet gazdagnak lenni!

Lévi a sivatag felé tekintett. Hirtelen szél kerekedett és millió sárga porszem táncra kelt. A porfelhő a magasba tornyosult és a szél szilaj haraggal sodorta a sivatag felé, mint óriási viharadarat.

Harmadnapra Lévi ismét kijött a tengerpartra napnyugta előtt. Elnézegette a sirályokat, amint nyugodtan himbálták magukat a tajtékos vizen. Egyszer csak jajveszékélő imaszavakat hallott a háta mögül. Amint megfordult, egy elcsigázott, rongyos alakot látott maga előtt.

— Te vagy Lévi, az adószedő — mondta reszketve — én pedig Hasszán, a tevehajtsár. Az én nagy uram karavánját eltemette a számum. És nem fog elmúlni még egy holdtőlte, mire rablók és keselyűk martaléka lesz az egész karaván. Ó, jaj és én egyedül vergődtem ki a homokból, hogy hírmondója legyek a szörnyű pusztulásnak!

Eszelősen, hangos panasszal bukdácsolt tovább a parton és Lévi megrendülve tekintett utána. Kincs, gazdagság is elszáll, mint a szíromlevél a szélben és eltűnik, mint csillogó buborék a víz színén. Mi az hát, ami maradandóan széppé és édessé varázsolja az életet?

A víz felől andalító hárfahangok csendültek fel. Fuvolák búgtak és apró csengők csilingeltek. A part mentén hófehér hajó közeledett. A hajó két oldalán pirosba öltözött néger rabszolgák merítették a vízbe az aranyszínű lapátokat.

A perzsaszőnyeggel borított fedélzet közepén óriási gyöngykagyló állt; rózsalevéllal bélelt ölében fehér fátyolba burkolt csodaszép nő hevert. Aranyhajában gyöngyök fénylettek s derekát és karját aranyból vert rubinszemű kigyók övezték. A kagyló körül virágfüzéres görög táncosnők ültek, kik között egy potrohos alak ténfergett. A kövér ember boros serleget tartott kezében s kopasz fejét meg tógáját szőlőfürtök és szőlőlevelek ékesítették.

A lányok kacagtak és énekeltek; a mesészipő nő lehunyt szemmel aludt a kagylóban. A potrohos ember a hajó orrára állt, hátraszegte szőlőkoszorús fejét és magasra emelve habzó serlegét, vidáman kiáltott a part felé:

— Üdv és gyönyör minden élőnek Bakkusz ünnepére!
Üdv Afroditénak!

A hajó lassan úszott tova, mint ködbe vesző álmokkép és Lévi elkábulva nézett utána. Ime, itt az eleven öröm, az ifjúság, a szépség, a mámor. A római patriciusok ünnepi lakomáira megy ez a mesehajó a táncos és énekes görög lányokkal, a kövér tréfamesterrel és a szépség királynőjével. Lévi lassan indult hazafelé és hazáig fülébe zsongtak az édes zenehangok.

Másnap megint a sziklakövön üldögélt és a sós víz hullámai benedvesítették saruit. Gondolataiból heves evező-

csapások riasztották fel. A fehér hajó úszott visszafelé a víz hátán és a félig ruhátlan négerek szederjes arccal, kidülledt szemmel eveztek. A potrohos ember arcra borulva feküdt a hajó orrában, a táncosnők pedig tépett ruházattal görccsökben fetrengtek a hervadt virágfüzerek között. A kagylóban összezsugorodva, elfeketedett arccal feküdt az aranyhajú nő.

Lévi irtózva nézett a pestis hatalmába esett hajó után, amely fölött prédára leső keselyűk keringtek. Lévi megrázódott, majd egész magasságában fölegyenesedett és esdeklő szemét a magasba irányítva, szétterjesztette karját.

— Ó, Legnagyobb! — kiáltotta hangos szóval — a hatalom csak árnyék, a gazdagság csak por és hamu, a szépség és ifjúság csak hervadó virág, hát mihez kapcsoljam hitemet? Mi töltse be szívemet, mi legyen az én vigasztalásom? Ki az erős, ki a hatalmas, ki a megnyugtató?

A mély csendben léptek nesze hallatszott. Lévi könnyázott arcát a dombok felé fordította, ahonnan egy csoport szürkeruhás ember közeledett felé. Megismerte őket köntösükről, hogy Galileából, Judeából és Betszaidából való halászok. Előttük fehér kitonoszba öltözött férfi lépdelt. A lenyugvó nap fénytengerbe vonta magas alakját, födetlen fejét, fehér arcát és jóságos nagy szemét.

Lassan közeledett a part felé és megállt Lévi előtt. Mikor rávetette sugaras pillantását, Lévi szíve megreszketett és homlokát a kinyújtott fehér kézre hajtotta. Az ünnepélyes csendben lágyan csendült fel a fehér kitonoszba öltözött hangja:

— Lévi, Alfeus fiu, ki Máténak is nevezetel, kövess engem.

Lévi felállt és a fenséges szemekbe tekintve, halkán kérdezte:

— Ki vagy te és mit akarsz velem?

Mire a fehérköntösű szeliden válaszolt:

— Én a te Atyád fia vagyok, ki elhoztam neked és mindeneknek a hitet és vigasztalást.

Lévi alázatosan hajtotta meg fejét és esdve szólt:

— Én Uram, én Vigasztalom, jöjj a házamba, mert nagy örömmünnet ül ma a szívem.

A fehérköntösű megindult a város felé. Lévi és a halászok szóltanul követték. Mögöttük a tenger mormogott, előttük pedig síposok és citerások halk zeneszava pengett.

Az utakról bűnösök és publikánusok serege özőnlött feléjük. Egyik oldalon elkülönítve állt az írástudók és farizeusok hallgatótag csapatja. Sötét pillantásuk a fehér kitionoszba öltözött után szállt, aki belépett Lévi házába.

MAGDALAI MÁRIA.

JEZRAEL síkságán fekvő Naim szunnyadni látszott a nagy hőségben. Az ablakok fatáblái lehúnyva, mint alvó szemek s az alacsony boltajtók elhagyatva és sötétben meredtek a néptelen útra.

Egy márványoszlopos kis épület küszöbén magas, hajlékony nő jelent meg. Fekete selyemburnusza alól csak szandálos hófehér lábai villantak elő. A nő fejét elfedő sötét fátyolon keresztül csillogott dús haja, mint a napsugár.

Elmerülve lépdelt alá a kőlépcsőzeten és végighaladt a kavicsos úton. Gyötrelmes álmaira gondolt és lassanként ismeretlen szomorúság hatalmasodott el rajta. Fázva és lélekben felindulva kereste a melengető napfényt és a megnyugvást. Csakhamar elhagyta a kőházakat és a szegényes viskók között az elhagyatott berek felé tartott. A fák árnyékában vízzel telt kőmedence állt. A víz tükre csillogott, mint fényesre csiszolt ezüstlap. A fák leveleit könnyű porréteg lepte be s a bokrok elfakult és összezsugorodott virágai a földön heverték.

Az asszony tekintete végigsiklott a fonnyadt szirmokon és szívét eddig nem ismert szorongó érzés járta át. Hirtelen feléledt emlékezetében éjszakai álma. Elhagyatva és betegen ült egy úton hervadt fűvek és virágok között. Jóbarátait és ismerőseit szólongatta, de senki sem felelt esdő hívására. Egyszerre reszketeg fejű agg jelent meg előtte és haragos szemét reászegezve szólt:

— Idegenek nem segíthetnek rajtad a megpróbáltatások nehéz óráiban. Hol a kincs, amit magadnak gyűjtöttél a szomorú időkre?

Akkor ő gyöngyeire és arany karkötőire mutatott s letekintett drágakövektől ékes köntösére. Ám az agg megrázta fehér fejét.

— Balga asszony te! Hiszen gyöngyeidből könnyek fakadnak, a karkötők pedig eleven kigyókká válva, körülfonnak mérges szorítással. A drágakövekből rút skorpiók bújnak elő és gonoszul megmarnak. Azt kérdelem én: mit gyűjtöttél szívedbe? Hol a hit balzsama s a jóság és szeretet tiszta méze, ami erőt ad és táplál a gyöngeség és reménytelenség bús napjaiban? Bizony mondom neked, üres és kifosztott kaptár a te szíved!

Az agg eltűnt és ő felrettent álmából. Bánkódásában és félelmében reménytelennek látta életét s egyszerre elszálltak hiábavaló üres örömei, mint falevelek a szélben.

Nyugtalansága egyre nőtt és kiűzte otthonából. Az elhagyott berekben lankadt fáradság lepte meg, mintha hirtelen reászállt volna az öregség. A kőmedence fölé hajolt és hátrahajtotta homlokából sötét fátyolát. A víz ezüstös lapja visszatükrözte aranszínű haját és tengerzöld szemét. Sőhajtva simította végig alabástrom arcát és újra lehúzta fátyolát.

A fák közül rekedt hang szállt feléje.

— Még szép és ifjú vagy, magdalai asszony.

A fátyolosfejű nő megrettenve fordult hátra. Egy kiszáradt fa tövében rancosképű rabnő ült, aki száraz füveket és ágakat tartott ölében. Olajbarna arca verejtékben úszott. Újra megszólalt:

— A legszebb vagy valamennyi asszony között, Mária Magdolna. Olyan az arcod, mint a virág.

Mária Magdolna lenézett a hervadt szirmokra és megborzongott. A rabnő kezén és lábán megcsörrentek a rézkarikák.

— Én is szép voltam, de a szépség olyan hamar elhervad, mint a virág.

Sötét szeme megvillant mély üregében s halkan dűnnyögött magában.

— És akkor jön a bánat.

Mária Magdolna lehajtotta fejét és kisietett a berekből. A viskók között gyermekek ugrándoztak és a küszöbök előtt öreg asszonyok sütkéreztek a napfényben. Egyik ház tövében pirosarcú ifjú asszony ült, ölében ringatva gyermekét. Mikor meglátta a feketeburnuszos nőt, utána szólt:

— Mi utad van a szegények között, Mária Magdolna?

Az aranyhajú asszony megállt.

— Ki vagy te és honnan ismersz engem?

A fiatal anya mosolygott.

— Én kis szolgálóleány voltam atyád házában, ahol együtt játszadoztunk gyermekfővel. Hogyne ismernélek, hiszen te vagy Jezrael síkján a legszebb asszony.

Mária Magdolna a gyermek gránátalma-arcára függesztette szemét.

— Te pedig a legboldogabb.

Elfordult és mélyen homlokába húzta fátyolát, aztán a kőházak felé sietett. A házak mentén olajfák és fényeslevelű tuják illatoztak. A hőség elült, a sivatag felől hűs szellő repült a város felé. Az utcákon és tereken embersereg nyüzsgött, mint kaptárban a méhek s az aggok dörmögése, a férfiak zengő szava, a gyermekek gögicselése és az asszonyok nevetése lágy zsongássá olvadt össze.

Az alacsony boltajtókban kaftános héber kalmárok álldögáltak, míg a kapuk előtt félig öltözetlen fekete rabszolgák lebzseltek. A rácsos ablakok mögül kíváncsi szemek tekintettek alá a sokszínű turbános fejre, a római legionáriusok csillogó sisakjára és mellvértjére.

A római centuriók mögött vitatkozó görög retorok tógáját lobogtatta a szél. Az utakon sima lepelbe burkolt hallgatag héber nők haladtak gyümölcsös kosarat vagy olajjal telt korsót emelve vállukon. A vörös skarlátfátylakba öltözött görög táncosleányok elsuhantak mellettük, mint tarka lepkék és színes paradicsommadarak. Gondtalanul fecsegték és nyájas mosollyal üdvözölték a prokonzul katonáit, a gögös római patriciusokat és a gazdag héber üzéreket.

Mária Magdolna ismeretlenül haladt el köztük sötét leplei védelme alatt. Megkönnyebüli, mikor maga mögött hagyta a görög lányok fecsegő hadát, akiket annyiszor sápasztott el diadalmas szépségével. Céltalanul és nyugalmat nem lelve bolyongott a szűk sikátorok között. Ezalatt a népes utcákon tetőpontra hágott a zaj. A lezárt ablaktáblák felnyitlak s a házakból ifjak, öregek és fátyolosfejű asszonyok özönlöttek ki az útra.

Egyik oldalt eső térről különös zsvaj hangzott fel.

Mária Magdolna kilépett a zsivárgó térre, de hirtelen megállt és egy mély boltozat árnyékába huzódott.

Az út közepén selyemrongyokba öltözött asszony ült. Kócos ősz hajáról rozsdás pénzfűzér csüngött barázdás homlokába. Kiaszott kezén és lábán rézkarikák zörögtek. Földszínű arcán összevegyültek a verejtékcseppek a beesett szemekből leszivárgó könnyekkel. Közeliében álltak a római katonák és az illatos vizekbe fürösztött patriciusok. A görög lányok láncba fonódva forogtak körülötte könnyen libegve, mint széltől sodort viráglevelek. Kegyetlen nevetéssel unszolták a tépett ruházatú asszonyt:

— Kelj fel és táncolj velünk.

Az asszony ráncos öklével megfenyegette őket.

— Hallgassatok, vigasság lányai! Egykor én is szép voltam és táncos kedvű.

A lányok gúnyosan csipdesték arcát és meghuzogatták ősz haját.

— Most is szép vagy és könnyű a lábad.

Az asszony feje lecsuklott.

— Most beteg vagyok és béna a lábam.

A lányok felkacagtak.

— Ne búsulj, mert így is szebb vagy, mint mi.

Az asszony felvetette rájuk bús szemét.

— Tegnap én is olyan voltam, mint ti és holnap ti is olyanok lesztek, mint én.

A lányok arca elszíntelenedett a piros kenőcsök alatt. Láncba font kezük lehanyatlott. Az asszony karomhoz hasonló újjával megragadta az egyik patricius tógáját.

— Ó, uram, könyörülj rajtam néhány rézpénzzel!

A patricius gögösen és borzadva hátrált, egy katona pedig sovány válla felé döfött hosszú lándzsájával. Az asszony vadul felsikoltott; szűk melle hörögve emelkedett, míg szeméből egyre hulltak a tehetetlen düh könnyei.

Mária Magdolna kilépett a mély boltívek árnyékából és megállt a napfényes tér közepén az asszony előtt. Csendesítően szólt hozzá és hangja meleg volt, mint a déli szellő.

— Ne hallgass rájuk, asszony. Ők még nem ismerik a könnyeket.

Szembefordult a cifra haddal. Burnusza lecsúszott válláról s úgy állt előttük bíborköntösében, mint a megelevenedett hajnal. Hőfehér nyakát gyöngysor övezte, mint megfagyott könnyek füzére. Keblét aranyháló borította; a középső kapcsón égő szívhez hasonlatos rubinkő piroslott. A karcsú bokákat színaranyláncok fonták körül és a lábujjak körmei aranszinűre voltak festve. Sötét fátyolát hátrahajtotta homlokából s a hirtelen mozdulatra királyi palástnál ékebben hullt le földetseprő aranyhaja.

A tömegen az ígélet moraja futott keresztül s a patriciusok esengve szölongatták:

— Magdalai Mária, jöjj velünk! Te vagy a négy tartomány legszebb asszonya.

A centuriók is hízelegve fogták körül.

— Jöjj velünk, magdalai asszony. Nincs a nagy császár kertjében olyan szép virág, mint aminő te vagy.

A táncos görög lányok levették homlokukról a virágokat és lába elé hintették.

— Jöjj velünk az öröm ünnepére!

Mária Magdolna sápadtan nézett vissza rájuk és tiltó mozdulattal intette hátra őket.

— Eredjetek előlem.

Ám ekkor — éppenúgy, mint gyötrelmes álmaiban — újra érezte szívén a gonosz kéz szorítását. Arca elfakult, szemét ónos karikák fogták körül. Torka kiszáradt és dühös kalapálást érzett halántéka mögött. Piros ajkán fehér tajték buggyant ki és lehanyatlott a földre, mint a szárán kettétört virág.

A görög lányok rémült víjjongással rebbentek szét. A patriciusok és katonák csodálkozó iszonyattal néztek kintől eltorzult arcára. Néhány pillanat alatt üres lett a tér; csak a földön fetrengett a tisztátalan lélektől megszálltan a négy tartomány legszebb asszonya elhagyatva, mint az útszéli koldus.

Egyszerre a mellékcákból különös zaj hangzott. Durva bőrsaruk nyikorogtak a kavicsos és napsütötte, kérgeskező férfiak meg bánatosarcú asszonyok özönlöttek ki a térre. Némelyiknek a köntöse idegen viseletre vallott és szava mutatta, hogy Galilea határán túlról jött.

Sok asszony sovány és beteg gyermeket tartott a karján,

míg a férfiak béna, nyomorék és világtalan embereket vezettek kézenfogva. Egyik fal tövében elkülönítve néhány belpoklos húzódott meg és ezeket messze elkerülték a többiek. A szomorú, szegény emberek összeverődtek a tér egyik oldalán és alázatos áhitattal néztek ki a Kafarnaum felől húzódó útra.

Mária Magdolna felemelkedett és fekete burnuszával elfedte bíboros köntösét. Fáradt pillantását lassan körülhordozta a hívő és reménykedő arcokon.

A Kafarnaum felőli útról a leáldozó nap fényében egy kis csapat kanyarodott be a térre. Legelől a sugárözönben fehérpalástú magas férfiú lépdelt, akit tizenkét halászformájú ember követett. A fehérpalástú arca szelíd volt és szomorú és szemében elmúlt s eljövendő ezer évek tudása világított. Az ünnepi csendben lassan jött a téren át s amerre elhaladt, elcsendesült a panasz és elpihent a fájdalom.

A tér közepén megállt. A nyomorékok és betegek eléje járultak s ő egy érintéssel meggyógyította őket. A bűnösök és bánkódók leborultak előtte, homlokukat az út porába hajtván. A fehérpalástú lehajolt hozzájuk, a hit és vigasztalás ígéivel erősítve és megszabadítva őket. A földön kúszo asszonyok szent félelemmel és bizalommal érintették ruhája szegélyét és ő megáldotta kisdedeiket.

A néptömeg dicsőséget zengett.

— Hozánna Dávid szent fiának! A Messiás ő valóban, áldassék szent neve!

Mária Magdolna a bűnösök közt térdelt az út porában. Mikor a fehérpalástú elhaladt előtte, felemelte hozzá esdeklő karját.

— Uram, szabadíts meg engem!

A fehérpalástú megállt. Lélekbélátó szeméből mennyei jószág és irgalom áradt a vergődő asszonyra. Megérintette homlokát és fennhangon szólt:

— Távozzatok gonosz lelkek, hagyjátok ez asszonyt békében.

Mária Magdolna gyötrelmes kínban felkiáltott, aztán megrendülve hullt a fehérpalástú lába elé. Úgy érezte, hosszú, nehéz álomból ócsudik fel s mintha egyszerre szárnya nőne és felszállna a tiszta légbe, elszakadva a föld porától. Szíve könnyű volt, mint a kisdédé és boldog békesség áradt el benne.

Ekkor a népseregből Simon farizeus lépett a fehérpalástú elé és mély hódolattal hajolt meg előtte.

— Uram! légy ma az én házam vendége.

A fehérpalástú nyomon követte a tizenkét halászformájú férfit. A hálaadó és dicsőítő szavak messze elkísérték útjában.

A néptömeg lassan oszladozott; nemsokára üres lett a tér. Mária Magdolna hazafelé indult. Ekkor egy törődött rabnő jött vele szemközt; száraz füveket és rőzsecsomót hurcolt meggörnyedt hátán.

Mária Magdolna hirtelen megállt. Lekapcsolta lábáról az aranyláncot és a rabnő elé vetette. A rabnő övébe rejtette a drága ékszert. Mélyen ülő szemét az aranyhajú asszonyra emelte és csendes hangon mondta:

— Te jó vagy. A jószág sohasem hervad el.

Mária Magdolna gyorsan tovasuhant, mint az árnyék. A néptelen utcán pirosarcú fiatal asszony tartott feléje. A karján ülő gránátalmaarcu kisdéd repesve fonta át vállát s az anya szeme boldog örömben ragyogott. Mária Magdolna lekapcsolta nyakáról a gyöngyfűzért és a gyermek virágszirom tenyerébe rejtette.

A fiatal anya az aranyhajú asszony tiszta fényben sugárzó arcába tekintett és szelíden szólt:

— Jó a békeesség útján járni.

Mária Magdolna tovább sietett. Mikor a háza elé érkezett, a nap már egészen elrejtőzött Galilea délnyugati sarkán. A leszálló alkonyat árnyaiban egyszer csak felbukkant előtte a selyemrongyokba burkolt asszony. A kölépcsőzet legalsó fokán ült és kiaszott kezét esdve nyújtotta feléje. Mária Magdolna széthajtotta burnuszát, leoldotta kébléről az aranyhálót és az esdeklő kézbe csúsztatta. Az asszony összecusukta tenyerét a kincset érő ékszer fölé. Megtört szemével az aranyhajú nő boldogságos arcába pillantott és reszkető hangon szólt:

— Jó a szenvedés útján járni.

Mária Magdolna belépett a házba. Drága kenettel telt alabástromedényt vett magához s szent hittel és vágyódással eltelve, megindult a holdfényes úton.

Mikor meglelte a Messiást a vendégszerető farizeus asztalánál, alázatosan mögéje állt a szolgálak sorába. Letérdelt a

földre s az alabástromedényből kalásznárduszenetet öntött lábára, mire az egész ház megtelt a kenet illatával. Aztán lebontott hajával megtörölte a Messiás lábait s könnyázott arcával a földet érintve könyörgött:

— Uram, bocsáss meg nekem.

A Messiás könyörületes pillantása leszállt a bűnbánó asszonyra s jóságosan mondá neki:

— A te hited megszabadított téged; menj békével.

Magdalai Mária mély alázatba merült szívvel kilépett az ajtón. Könnyes pillantása a magasba szállt, a sötét égboltozaton kigyuló csillagok felé.

JÁKOB KÚTJÁNÁL.

ASZAMARIAI Szichem fölött felnyitotta napsugár szempilláit a reggel. A fénysávok lehulltak az ébredező városkára, mint aranyból szótt fátylak. A madarak csicseregve köszöntötték a reggelt. A szélben hajladozó fűszálak, levelek és a repdeső bogarak lágy zsongással töltötték be a levegőt.

Szichem közepén a fürtös gesztenyefák virága lepergett egy alacsony házikóra. Nyitott ablakain beküldte fűszeres leheletét a harmatban fürdő virágos kert. A belház ajtaja megcsikordult és egy asszony lépett ki az első szobába. Borvörös ruháját himzett csillagok és holdacskák szegélyezték; fejét gyöngyös fátyol övezte, mint a samariai asszonyokét. Megrázta a sarokba álló vizestömlőket, aztán kezébe vette a korsót és a küszöbre lépett.

Ekkor újra megcsikordult az ajtó és törődött öregasszony hajolt ki a belső szobából.

— Az első napsugárral ébredtél, gyermekem. Hová mégysz?

A fiatalabbik asszony meghimbálta rézkorsóját.

— Jakob kútjához megyek vizért, mert üresek a tömlők.

Az öregasszony hátrasímította galambszínű haját és akadozva szólt:

— Sőhajtoztál álmodban gyermekem, mint vándor szél a magányos pusztán. Az embered útrakelt az Ebal-hegységbe aranyat fejteni és ki tudja, mikor lép ismét a hazavezető útra. Ilyenek mind. Nálunk maradnak tavaszi virágzás idején, míg arcunk friss és viruló, mint a gránátvirág. De mikor a gond ekéje barázdát húz homlokunkra, akkor elhagynak minket egy csillogó szempárért vagy egy fényes kődarabért. Így van ez, én tudom.

A fiatalabbik végig nézett az öreg fonnyadt arcán, munkától elnyűtt, eres kezén és hajlott derekán.

— Ilyen leszek én is az ő idejében — gondolta magában. Kiszáradt testű, kiégett szívű. Akár a vihartól tépett fa, amint tört ágakkal, levél és virág nélkül áll az út szélén.

Lehajolt és felindulásában az öregasszony vállára hajtotta homlokát.

— Sőhajtoztam anyám — mondta csendesen. De majd elmúlik. A szél is, bármilyen vadul fúj, mégis csak elcsendesedik. Ki tudja, honnan száll rám majd a békesség. Hátha az úton meglelem a vigasztelő igazságot.

Felemelte korszóját és kilépett a reggeli fényben úszó ház elé. Lehajtott fővel haladt az alacsony házak során. Az út fehér kavicsai közt fűszálak ütköztek ki, mint csüggedt szívben a remény. Amint felvetette pillantását, virágzó gránátfákkal körülvett házat látott maga előtt.

— Milyen égőpirosak a gránátvirágok — gondolta magában — akárcsak e ház úrnőjének ajka. Itt lakik Szamaria legszebb leánya, akinek egy mosolygásáért tűzbe-vízbe menne Szichem bármelyik fia. Egy intésére porba hull előtte gazdag és hatalmas és imádja, mint a kék- és bíborruhába öltözött bálványt. A nő boldogsága mégis csak a szépség és az ifjúság, ez az igazság. Ó be szívesen cserélnék e leánnyal!

A házból nyöszörgés hangzott. Az asszony álmélkodva figyelt, aztán benyitott az ajtón. A szoba közepén márványasztalka fölött csiszolt ezüstitűkör emelkedett. Az asztalon mirtuszolajjal és nárduszkennettel telt kristálycsészék és szagos szappanok sorakoztak; a földön színes kendők és gyöngyös fátolok heverték szanaszét.

A sarokban álló fekvőhelyet hímzett kárpit takarta el. A fájdalmas nyöszörgés újra felhangzott és az asszony félrevonta a kárpitot. A fekvőhelyen párnák és szőnyegtakarók közt feküdt a leány. A fejét és arcát befedő gyolcslepel ziháló lélekzetvételétől egyre emelkedett.

Az asszony elszorult szívvel kérdezte:

— Miért feded be arcodat, Szichem legszebb leánya?

A leány vad kétségbeeséssel kulcsolta össze kezét.

— Ne csúfolj legszebbnek, ne gyötörj engem, asszony.

Varas lett a fejem és hólyagos az arcom s elszállt már a szépségem, mint alkony óráján a fény és mint nyári reggelen a harmat. Lehullt fejemről az aransátorom, nem fodrozom többé csigákba hajamat, sem agát- és ónixköves aranybogláromat nem tűzöm már azután dús fonataimba. Selyempuha arcomat sem mosom többé hóvízzel, hattyú nyakamat sem ékesítem gránátfüzérrel. Tűzbe vetem minden ékességemet, felhasítom minden köntösömet, mert az élet nekem már semmi örömet sem adhat. Szánj engem, asszony és hagyj magamra könnyeimmel.

Az asszony lebocsátotta a kárpitot és kiment a házból. Elgondolkozva ment tovább az úton.

— A szépség könnyen elszáll, mint falevél a szélben. Az ifúság is rövid, mint a hó élete a lapályokon. Mindenél többet ér a gazdagság és hatalom, mert barátokat szerez és kényelmet ad. Bárcsak Szichem leggazdagabb asszonya lehetnék!

Néhány lépésnyire tőle terebélyes platánok között tornyos kőpalota emelkedett. A márványoszlopokon nyugvó fedett csarnok előtt fegyveres őr állt a kapunál. Az ablakokat recémívű rézháló fedte. A rézháló mögül sötétszemű nő tekintett alá az útra. Leszólt a palota előtt álldogáló asszonyra:

— Miért nézel engem?

Az asszony pillantása vágyakozva síklott végig a tornyos palotán.

— Szeretnék a te helyedben lenni.

A rácsmögül halk nesz hangzott. Az asszony nem tudta, hogy sóhajtas volt-e, kicsinylő nevetés vagy elfojtott sírás. A nagyszemű nő a rácshoz szorította homlokát.

— Jöjj be hozzám, beszélni szeretnék veled.

Az asszony felemelte korsóját és belépett a básáni tölgyből faragott kapun. Végighaladt a liliomformájú gömbben végződő rézoszlopok közt és egy szobába ért. A gyöngykőpadlón fehér gyapjúszőnyegek futottak végig. Egy ezüst pohárszéken kristályserleg, aranytál és ezüstkancsó csillogott. A sarokban bíborszőnyeggel letakart elefántcsont-kerevet húzódozott.

A másik szoba padlója fenyőből, a fala libanoni cédrusból és az ajtaja olajfából készült. A falnyílások mentén cédrusoszlopok sorakoztak, láncmívű rézzsinórokkal és rézből öntött

gránátalmákkal ékesítve. Az oszlopok között ezüstkarikás gyapjúkötelekről selyemleplek csüngtek alá. A szoba négy sarkában tarsisi ezüsttel és ofiri lapított arannyal bevont cédrusfaszekrények álltak. Egy alabástromvederből virágos mandragóraágak hintettek kábító illatot.

Az ajtót fedő kárpit meglibbent és a nagyszemű asszony belépett. Fátyolruháján apró drágaköszilánkok csillámlottak. Fülében halkan csengtek a gyöngyös függők, karján karkötők csörögtek, lábláncán pedig minden lépésnél megzörrentek az aranynapocskák, holdacskák és ezüstsarlók. Az asszony arca halványabb volt fátyolruhájánál és szemében gyöngyeinél is fényesebb könnyek ragyogtak.

— Miért szeretnél te a helyemben lenni? — kérdezte halkan.

Az asszony körülnézett a pompázatos teremben.

— Mert gazdag vagy és hatalmas.

A fátyolos nő mélyen sóhajtott.

— Igazad van, csakugyan gazdag vagyok. Félsszáz majomrom, szőlőm, erdőm és szántóföldem van. A juhaimat száz nyíró nyírja és egy sereg rabszolga lesi parancsaimat. De kérdezd, hogy boldog vagyok-e? Mi örömet adhat a gazdagság, ha nincs, akire hagyjam javaimat? Mi hasznom lesz az ékességeimből, ha megöregszem? Ki szeret majd engem aggaságomban és ki gyámolít erőtlenségemben? Kinek a szíve fáj, ha látja elmulásomat és ki sirat meg engem igaz lélekből? Minden javamat odaadnám egy gyermekért, aki az ölembe kuporodna, körülfonná nyakamat kis karjával és azt mondaná nekem: Te vagy az én anyám!

Elfedte arcát két kezével és fehér ujjai közül könny-cseppek hulltak fátyolruhájára.

Az asszony korszájért nyult és csendes léptekkel ment ki a palotából. Lesütötte szemét.

— Ó mily igaza van a gazdag asszonnak, aki mégis olyan örömtelen és szegény! A gazdagság megtölti az erszényt, de nem tölti meg a szívet. Legnagyobb boldogság mégis a gyermek, aki a legszebb reménységek hordozója és a legtisztább öröm forrása. Milyen kár és milyen fájdalom, hogy nekem sincs gyermekem!

Az asszony hirtelen megállt. Az út szélén cipruslombok árnyékában kis ház emelkedett. Nyitott ajtajából vad sikoltozás és szívettépő jajszó hangzott. Az asszony a ház felé futott és belépett a küszöbön. A szegényes szoba padlóján egy asszony feküdt kuszált hajjal s a fájdalomtól eltorzult arccal. Fuldokló sírás közt kiabált:

— Elszállt az én szívemnek drága gerlicéje, az egyetlen galambocskám! Ő volt a szépségem, gazdagságom, mindenem és most itt állok árván, minden reménységemből kifosztva! Leesett a csillagom, kihúnyt a napom, az öröm befödözte orcáját előttem, meghalt az én vigasztalásom! Vele halt meg a bús szívem is, hiábavaló már nekem az élet!

A sarokban álló fekhelyen egy halott gyermek feküdt. A fejénél égő mécses sárga fénnel hintette be fűrtös fejét és egymásba kulcsolt kicsiny kezét. Az anya a fekhelyhez vánszorgott és homlokával a földet verdeste. Az asszony lehajolt hozzá és csendesítő szavakat mondott neki. Ám az anya karjára fektette fejét és nem mozdult.

Az asszony vette korsóját és a szabadba sietett. Elhagyta Szichem utolsó házát is és megrendülve haladt az úton.

— Milyen gyorsan hervadó virág az öröm, milyen mulandó minden reménység, milyen törékeny vigasztalás a gyermek is! Hol van hát a boldogság? Mi ad békét és megnyugvást? Mi ad erőt a bánatban, támaszt a kétségben és mi veszi le a szívről a terhet?

Szeme elrévedezett az olajfákkal szegélyezett úton. A város kapuján túl a kis tónál ruhamosók mosták a ruhát. A füves mezőn juhok legeltek. Az asszony lassan lépdelt a kanyargó úton és felpillantott a magasba. A láthatár déli irányában emelkedett a Garazim-hegység; oly sötéten kéklott, mint az ég kapuja. Az asszony hirtelen felszegte fejét, szeme tágra nyílt. Eszébe jutott csodálatos hajnali álma.

A Garazim-hegy lábából forrás fakadt az álomban és áradva folyt Szichem felé. A víz partján faragott és öntött bálványok előtt szamariai férfiak és asszonyok ültek. Sarutlan lábukat a forrás tisztátalan vizébe merítették, ahol madárfejú csúszó-mászók és négy lábúak uszkáltak.

Egy másik forrás a jeruzsálemi templomhegyből fakadt.

A jeruzsálemi forrás Judeán át Szamariába sietett. Partján fehérre meszelt és héber törvények ígéivel teleírt nagy kövek álltak. A kövek aljában héber férfiak ültek, Tallittal a fejükön, törvényeket olvasva. Valamennyi jármot cipelt a nyakában és bilincset hordott a forrás zavaros vizébe csüngő lábán.

A jeruzsálemi és a garazimhegyi forrás Szichem kapuja előtt találkozott és egyesülve tovább folyt a mezőn át Jákob kútjáig. A nap éppen a kút fölött tündöklött, ahonnan kristálytiszta vízszugár szökött az ég felé. Köröskörül hősín bárányok álltak és a kút kövén fehér galambok pihentek. A kristálytiszta vízszugár felszökött a mennyboltozatig és ezüstös cseppjei lepermeteztek a földre.

Ahová a vízcseppek lehulltak, a bálványok összezsugorodtak és porrá lettek, az emberek arca pedig megfehéredett. A héberek nyakáról lehullt ez iga, lábukról leoldódott a lánc és a forrásvíz megtisztult. A galambok mellett gyertyák gyultak ki, mint a templomban s a permetező kristálytiszta csepektől még magasabbra szálltak a lángok. Egyszerre lant, dob, síp és hárfaszó zendült fel s a férfiak és asszonyok leborultak a földre a kút körül. Eddig tartott az álom.

Az asszony lépéseket hallott és felrezzent gondolataiból. A füves úton tizenkét galileai ruházatú héber férfi haladt el mellette. Üres tarisznyát, táskát és kosarat vittek a kezükben; nyilvánvalóan élelmiszerért mentek a városba.

Az asszony utánuk fordította fejét, aztán a pálmafáktól beárnyékolt kút felé tartott. A nap éppen Jákob kútja fölött tündöklött. A kút kövén fehérpalástú férfi ült. Feje ragyogott a szikrázó napsütésben és szeme világított, mint gyertya lángja az oltáron.

Az asszony megállt a kút előtt. A fehérpalástú szelíden szólt hozzá:

— Adj innom.

Az asszony végignézett fehér palástján és megcsóválta fejét.

— Hogyan kérsz te zsidó létedre én tőlem italt, ki szamariai asszony vagyok? Hiszen a zsidók nem társalkodnak a szamariaiakkal.

A fehérpalástú felemelte intó ujját.

— Ha ismernéd az Isten ajándékát és hogy ki az, aki neked mondja: Adj innom — talán te kértél volna tőle és ő élő vizet adott volna neked.

Az asszony meghimbálta korsóját.

— Uram! nincs is mivel merítened, a kút pedig mély; honnan veszed tehát az élő vizet? Vajjon nagyobb vagy-e te Jákob atyánknál, ki nekünk e kútat adta, melyből ivott ő és fiai és barmai?

A szichemi útról két kis bárány tért le a kúthoz és letelepedett a fűbe. A fehérpalástú megsimogatta fejüket és csengő szóval felelt:

— Mindaz, ki e vízből iszik, újra megszomjazik; aki pedig iszik ama vízből, melyet én adok neki, nem fog szomjuhozni mindörökké, hanem a víz, melyet én adok neki, ő benne szökőkút vize lesz az örök életre.

Az asszony feléje nyújtotta kezét:

— Uram! add nekem azt a vizet, hogy ne szomjuhozzam s ne jöjjenek ide meríteni.

A fehérpalástú elnézett fölötte észak felé, ahol az Ebal-hegység csúcsai sötétlettek a kék világosságban, mint óriási felhővitorlák.

— Menj, hívd el férjedet és jöjj ide.

Az asszony lehajtotta homlokát.

— Nincs férjem.

A fehérpalástú bólintott.

— Jól mondtad, hogy nincs férjed. Mert őt férjed volt és aki most van, nem férjed; azt igazán mondtad.

Az asszony felnyitotta sötét szemét. A szél csendesen ingatta a pálmaleveleket és mintha elmosódó lant, dob, síp és hárfahangokat sodort volna feléjük. Az asszony alázatosan meghajtotta fejét.

— Uram! látom, hogy próféta vagy.

Félig elfordult és a délkeleti irányban sötétlő Garazim-hegyre mutatott:

— A mi atyáink e hegyen imádták az Istent és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van a hely, ahol őt imádni kell.

A fehérpalástú a magasba tekintett, ahonnan fehér galambok ereszkedtek alá és megpihentek palástja szegélyén.

— Asszony! hidd el nekem, hogy eljön az idő, mikor sem e hegyen, sem Jeruzsálemben nem imádjátok az Atyát. Ti azt imádjátok, amit nem ismertek; mi azt imádjuk, mit ismerünk; mert az üdvösség a zsidóktól ered. De eljön az óra, sőt már itt is van, mikor az igaz imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat kíván. Lélek az Isten és azoknak, kik őt imádják, lélekben és igazságban kell imádniok.

Az asszony összekulcsolta kezét és szemében áhítatos, hívó fény gyúlt ki.

— Tudom, hogy eljő a Messiás, kit Krisztusnak mondanak s mikor majd ő eljövend, hirdetni fog nekünk mindeneket.

A fehérpalástú rátekintett sugárzó szemével és csendes hangon szólt:

— Én vagyok az, ki veled beszélek.

Az asszony leejtette korsóját és térdrehullt. Lehajtotta homlokát a földre a fehérpalástú sarutlan lába elé. A szél megmozdult; apró csillagvirágokat hozott láthatatlan szárnyain és lehintette a kút köré. A virágok elborították a fűvet, mint fehérszárnyú pillangók.

A Szichem felőli útról lépések nesze hangzott. A tizenkét galileai férfi a kúthoz ért, ahol félkörben megálltak és szemüket a fehérpalástúra szegezték.

Az asszony felemelte a földről könnyázott arcát és hangja boldogan csendült:

— A száj szomjúsága hajtott engem Jákob kútjához és te az élet vizét fakasztottad bennem, amely a szív szomjúságát oltja. Ebben vagyok a békesség, a vigasztalás és az igazság, ami után epedve szomjúhoztam. Dicsőség szent nevednek, áldott légy örökké!

Még egyszer leborult a földre, aztán felemelkedett és korsóját a kút előtt hagyva, szaladva megindult Szichem felé. Fátyola és köntöse lebegett a szélben, amint lelkendezve kiáltotta a legeltető pásztorok meg a ruhamosók felé:

— Jertek és lássátok az embert, ki megmondotta nekem mind, amiket cselekedtem; vajjon ő-e a Krisztus?

Aztán belépett a város kapuján és ragyogó arccal, lángban égő szemmel kiáltozott Szichem utcáin és terein:

— Jöjjetek, akik szomorúsággal vagytok terhelve. Jöjjetek, akik fájdalmat hordoztok, akik vigasztalást kerestek és akik elfáradtatok! Jöjjetek a reménytelenség fekete éjszakájában tévelygők. Jöjjetek igaz hitre vágyakozók és szeretetre szomjasak, mert megérkezett hozzánk az örök időktől hirdetett Messiás!

A hang messze csengett, mint próféták előtt szóló hárfa és síp. A lezárt ablakok figyelő szemek módjára felnyitak s a kapuk feltárultak, mint örvendező karok a drága vendég előtt. A tereken és utakon férfiak, asszonyok, öregek és gyermekek özönlöttek az asszony nyomában. Valamennyi a kapu felé igyekezett és Szamaria pogány gyermekei hosszú sorban vonulnak át a kanyargó mezei úton. Meggyötört, fáradt, fájdalmas, reménytelen, hívó és szerető szívüket vitték a Messiás elé, aki hófehéren és napfénytől ragyogva várta őket a zöld mezőben, Jákob kútja előtt.

A GENEZARETTAVON.

Az ÉGBOLT szikrázva fénylett Kafarnaum fölött, mint fényesre csiszolt ezüstbura. Csak a város nyugati oldalán, a mezők felé húzódott finom porfelhő a kicsépelte és a megőrölt gabonából. A por úgy szállt a magasba, mint az áldozati oltárokról a termés zsengejének füstje.

Az aratás ünnepe elmúlt. A csűrök és gabonásházak megteltek gabonával; a maghozó füvek minden szeme dúsan fizetett. A szérűkben és pajtákban cséplőszánkával csépeltek vagy szekér kerekével tapodták a búzát. A szolgák kurjongatása messze kihallatszott az útra. A malmokból zúgás, öszvérek és igavonó barmok dobogása hangzott, amint a malomkövet hajtották.

A malmok szomszédságában pusztá szántóföldön emelkedett a takács kőháza. A lapos háztetőn már csomókban száradt a kiszedett len. A tágas szobában fapalcokon lenfonalgombolyagok és kötegek voltak felhalmozva; ám a sarokban némán állt a szövőszék.

A takács a szoba közepén ült, ölében kétarasznyit csiszolt ónládikával. Veres szakállát simogatta és elgondolkozva nézett az előtte álló három kenetkészítő asszonyra, akik sürgették:

— Mutasd már a palástot! Úgy rejtegetted munkaközbem, hogy kíváncsi szem ne is illethesse.

A takács felnyitotta az ónládika vékony fedelét és az összehajtogatott palástot kitergette az asztalra. Az asszonyok álmélkodva hajoltak föléje.

— Ó — mondta az egyik — fejedelem testére illik ez!

A második felsőhajtott:

— Méltó ez arra, hogy a kincsek tárházában ébenfaszekrénybe vagy elefántcsont ládába rejtsek, a drágakövek, fűszerek, kenetek és tekercsek mellé.

A harmadik megintette a takácsot.

— Oda ne add ezt egy zacskó drachmáért! Bizony mondom neked, megéri, hogy a szegélyét köröskörül rakják ezüstsiklussal meg aranytalentommal.

A fehér lenfonalból készült palást szélére sodrott arany-szálból recésművű háló volt beszőve. Az aranyháló fölött bíborpiros, karmazsinveres és fehérselyemmel hímzett gránát-almák, lótuszhibók, liliomok és pálmaágak fűzére díszlett. A takács végigsimította a palástot.

— Lágyabb és fehérebb ez, mint a legfinomabb egyiptomi gyolcs. A palástot magam szőttem, a virágokat pedig az asszony hímizte. Szébb is lett, mint a damaszkusi kalmárok árúházaiban levő legékesebb indiai vállkendő.

Az első asszony a takácsné felé fordult, ki kecskeszőrtakaróba csavart béna lábával a fekhelyen ült.

— Ki tanított téged ilyen gyönyörű munkára?

A takácsné szintelen arca felderült.

— Senki. De ha behúnyom a szememet, mindig csupa gyönyörűséget látok és éjszaka is szépet álmodom.

A második asszony jószágon nézett rá.

— Jó neked az, mert ha a beteg lábad egy helyben is áll, az álmok messze visznek.

A harmadik asszony megérintette a takács vállát.

— Eredj Jeruzsálembe, add el a palástot és az árából végy az asszonyodnak egyiptomi balzsamot vagy indiai varázshitalt, hogy meggyógyuljon.

A takács tünődve ráncolta homlokát.

— A palást árából magamhoz szeretném váltani a kelme-festő szomszédunk házát és olajfakertjét. Ünnepe előtt zálogba adta a kölcsönadóknak, hogy a király adóját megfizethesse.

A takácsné restelkedve nézett a takácsra és szemhéja repdesett, mint a pillangó szárnya.

— Újhold napján a jövőmondóhoz küldtem, hogy nézze meg a csillagokat és jövődjön nekem a palást felől. Ő pedig azt üzenté, hogy aki a palástot megtapossa, az gyógyít meg engem.

A takács szája megremegett, szeme szikrát vetett.

— A palástot? Legfőbb javamat, kevés ékességemet,

az egy erszény aranypénzt érőt? A kormányzó vállára valót, királyi nemesekhez illőt, hogy bár egy király lába megtápossa? Balga szájából jött ez!

A takácsné szeme vizes lett, arca lassan kipirosodott, megtapogatta béna lábát és felsóhajtott.

— Ne szidalmazd a jóst, mert lásd, én hiszem, hogy ez úgy lesz. Mikoron pedig ez megtörténik, azon nyomban földet tapos az én holt lábam. És mikor te visszatérsz utadból, az Úr házában találsz engem.

— Asszonybeszéd ez — mondta. — Nem hívtam-e a kenőasszonyokat, hogy segítsenek rajtad? Nem voltam az igézőnél, akinek a szavára jóillatú porokat vettem a patikáriustól? Nem beszéltem-e a titokfejtővel, aki bűbajos könyveket olvas? És nem volt ez mind hasztalan?

Az egyik kenőasszony csendesítő hangon szólt:

— Ne űzd el az ő szívének reménységét.

A takács nem felelt. Felövezte alsó öltönyét s lábához erősítette a talpbőrszíjakat. Tarisznját vetett a nyakába és abba helyezte a ládikát. Aztán néhány pénzdarabot csúsztatott üres övébe.

— Ime a hajóbért is magammal viszem, hogy a Genzareten és a Jordánon át Jeruzsálembe térjek. Elviszem a palástot a főemberekhez és a helytartó színe elé.

— Áldás kísérjen! — mondták az asszonyok. — Járj békével.

— Az Úr vezéreljen utadon! — szólt halkán a takácsné.

A takács kilépett az ajtón. A malmok szomszédságában kunyhók és szegényes kalyibák bujtak össze, mint juhnyáj a mezőn. A kis házak mellett tüskés ákáccal elkerített kertcskék húzódtak; a veteményes ágyakban lencse, bab, paréj, kapor, sáfrány, ugorka és hagyma nőtt. Itt-ott sokágú, széleslevelű mustárfa vetette árnyékát a ház falára s a fán ürge cinkék serege tanyázott.

A kunyhók között olyan nagy csend honolt, mintha minden házból kihalt volna az élet. Csak az út közepén tipeggett egy öreg asszony, kezében füstölő cserépedénnyel. A szomszédtól kölcsönzött parazsat vitte, hogy felélessze kihamvadt tűzhelyét. Megállt a takács előtt.

— Khawe! Te is a tengerpartra sietsz?

— Igen — felelt a takács — hiszen utam van arra.

— Tudom — szólott az öreg — ma mindenek útja hozzá viszen. Üresek a házak és kihaltak a piacok, mert ifjú és agg, gyermek és asszony a tenger partján ül és az ő igéit hallgatja.

— Kiről beszélsz? — kérdezte a takács.

Az öreg asszony csodálkozva ingatta fejét.

— Ó, te szövő pók! ülsz a zugodban becsukott ajtóval és nem ereszted házádba a világosságot. Amaz új próféta van itt, kinek híre bejárta mind a négy tartományt. Már háromszor prédikált Kafarnaum zsinagógájában és harmadikban járja határainkat. Az Úr lelke van rajta, mert úgy tanít, mint aki hatalommal bír. A szava világosságra hívja a sötétben ülőket és vigasztalására van a szomjazóknak, mint eső a kiszáradt földnek.

A takács az öreg asszony sugárzó arcát nézte.

— Én is hallottam az új prófétáról, még mikor megjártam Damaszkust, hogy selymet és aranyfonalat vegyek a palásthoz. De nem volt rá érkezésem, hogy meghallgassam, mert sietős volt a munkám. A próféta bizonyosan valami bölcs írástudó, aki a régiek dolgát ismeri. Lehet, hogy emlékiró is vagy tudós jegymagyarázó. Hallottam már ilyenek beszédét a zsinagógákban. Most nem érek rá, mert másfelé kell mennem.

Az öreg asszony utána szólott:

— Aki nem nyitja ki fülét a hallásra, annak a szíve is süket marad.

A takács tovább ballagott a belső utak és piacok felé. Messziről látszottak az őrtornyok; úgy irányultak a magasba, mint intő újjak. A főúton márványoszlopos épületek sorakoztak. A lapos háztetőkön kővedrekben óriási kaktuszok virágai piroslottak. Az udvarokban még itt-ott álltak a sátoros ünnepekre készített lombsátrak.

A zsinagóga lépcsőjén egy öreg vámos ült a napfényben sűtkérezve. Intett a takácsnak.

— Te boldog, akit fiatal lábak hordoznak! Bár én is veled mehetnék a tenger partjára, ahol annyian vannak, mint

hangya a fal tövében. Ó, százszor boldog, aki a galileai próféta ruháját érintheti! Mert egyformán orvosa ő a beteg testnek és szenvedő léleknek.

A takács megállt.

— Nem Egyiptomból jött-e talán hozzánk, a fárao orvosainak bölcs tudományával?

A vámos fejét ingatta.

— Nem tudom. Hallottam, hogy Jézus az ő neve és hogy József názareti ács fia. Sokan azt hiszik felőle, hogy Illés ereje lakozik benne. A farizeusok pedig azt mondják, hogy ama bűnbánatot hirdető János éledt meg benne, kinek feje vététt. Én hiszek e prófétában, mert érintésével megtisztítja a poklosokat és hatalommal parancsol még a tisztátalan lelkeknek is, akik egy szavára elhagyják a megszálltakat.

A takács eltűnődve nézett maga elé.

— Ezt némely farizeusok is megcselekszik a Makarus mellett termő gyökér erejével, a szent neveket híván segítségül.

A vámos égfelé emelte karját.

— De a galileai próféta halottakat támaszt életre!

A takács álmélkodva csóválta a fejét.

— Akkor ő mindent tud, ami a bűbajos könyvekben van. Bizonyosan ismeri a Mózes idejében élt egyiptomi varázslók két főnökének, Jannesnek és Mambresnek titkos tudományát. Vagy mondd, nem azt cselekszi-e ő is, amit az indiai varázslók és halottidézők, hogy megjelentik a holtak képét az élők előtt?

A vámos szomorúan nézett rá.

— Miért teszed mérlegre az ő tudományát, miként a farizeusok és szadduceusok, akik ócsárolják és miért hasonlítod őt mindenkhez, keresvén, kicsoda ő, akárcsak az írástudók, akik megbotránkoznak benne? Bizony mondom neked, több ő minden prófétánál, mert ő a Krisztus, akit az idők elejétől fogva várunk.

A takács engedékenyen szólt:

— Szálem! Hát higgyed, ha ez neked jó.

Lassan lépdelt tovább, a palást dolgát forgatva fejében. Mert ha sokan vannak a parton messze földről való idege-

nek, akik a próféta nyomában sereglenek, akkor nehezen kap helyet valamelyik hajón, legfeljebb ha kétannyi bért fizet. Ámde ha a palásznak vevője akad Jeruzsálemben, akkor bőven megtérül a kettős viteldíj is.

Ezenközben a város keleti oldalán haladt, az utolsó házak között. A körülötte zöldelő narancs- és citromfákon túl kezdődött a tengerpart homokja. A parton a tarka csoportok és nyüzsgő sokaság mögött már megcsillant a tó vize.

A takács jobbra-balra nézdegélve ment a fövényes parton, mikor egy homokbucka mögül elébe került a kelmefestő szomszéd. Barázdás arcán fényes csíkban peregtek le a könnyek őszülő szakállába és viseltes ruhájára.

— Hát te miért sírsz?

A kelmefestő összefonta mellén a kezét.

— Boldog örvendezéstől harmatos az én orcám, mert látják szemeim a sok csodát és hallják füleim a szent ígétet.

A takács csodálkozott.

— Honnan való hát e próféta ereje? Micsoda új tudomány ez? És mi módon cselekszi ő mindezeket?

A kelmefestő szánakozva vállatvont.

— Úgy kérdezel felőle, mint a farizeusok. Jöjj velem és láss. Körülvezetlek a csoportok között, egészen a vízig, mert ott áll ő tanítványaival a hajók előtt.

Megindultak a tolongó sokaságban. A távolabbi homokbuckákon borsátrak voltak kifeszítve, mint csigaházak. Közeliükben tevék és öszvérek harapdálták a füvet és bogáncskórót.

— Látod-e — mondta a kelmefestő — a sátrakat. A Szidon és Tirus kikötőiből való hajósnép ütötte fel, akik idáig követték őt. Amott a homokra terített borzbörtakarókon beretvált moabiták és medianiták ülnek, kiknek asszonyai beteg gyermeküket hozták a próféta elé. És mikor a próféta szavára megtisztultak a fekélyesek és varasok, megindultak a bénák és inaszakadtak, a moabita és ammonita asszonyok a tengerbe dobálták kőből faragott és fémből öntött bálványait és tűzzel emésztették meg a fából faragottakat.

A takács szeme tágranyilt és a kelmefestő köröskörül mutogatott:

— Ezek a tarkaövesek szíriai kalmárok, a gyöngyös asz-

szonyok Feniciából valók. Emitt állnak a fegyveres filiszteusok, amarra a földmívesek és pásztorok, akik Sáron síkságról jöttek. A vadászok és madarászok Básán erdeiben laknak, míg a ruhamosók a csatornák mentéről sereglettek ide. Amott a pálmák alatt arany nyaklánccal és ezüstkapcsos tógában Jeruzsálemből való római patriciusok állnak, szomszédjukban pedig az adószedők, vámbérlők és a föld tisztartói. A sziklás köveken rabszolga asszonyok ülnek sáfránysárga és vörösborszínű csíkos ruhákban, szurokfekete arccal és fényes ortopercel. Nézd, éppen most árbé- és szolámsáskát esznek; kenyерük a rekettyegyökér, édesítjük a vadméh méze és a vadgyümölcs. Itt meg a mi halászaink adják cserébe a száraz halat a pásztoroknak juhhusért és sajtért. Mellettük a Jordán északi részén levő Dekapóliszból, a tíz városból való földmívesek és sátorkészítők csipegetik a pergelt gabonát és mártogatják az árpakenyeret az ecetes lébe.

Ezenközben egy csoporthoz értek, kik köntösük fölött tarkán himzett palástot viseltek. Szemük éber leselkedéssel meredt előre, mint a hiúzé és kigyósima nyelvük álnok szavakat susogott.

— Ezek a jeruzsálemi írástudók és farizeusok — mondta a kelmefestő.

Ekkor már közel jártak a víz partjához. Előttük a homokban nehézkórosok, szárazbetegségben sinylődők, vakok, sánták, szélhúdottak, holdkórosok, forróláztól emésztett, hidegleléstől aszott betegek feküdtek. A sírboltok üregeiből elővánszorgott poklosok és ördöngösök elkülönített csapata hangos szóval esengett:

— Dávid szent fia, könyörülj rajtunk! Uram, gyógyíts meg minket!

A betegek előtt halászforma emberek álltak földetlen fővel, sarutlan lábbal és szelid hangon intették a népet:

— Ne szorongassátok a Mestert, csak egyenként járuljatok eléje.

A jámborarcú tanítványok között magas férfiú állott; a nap aranyfénnel hintette be alakját. Hófehér palástját halkan lebegtette a szél és mögötte a tenger csillogott. Tündöklő arcán jóság áradt szét, csillagfényes szemében szánalom és

szeretet sugárzott. Lehajolt a betegekhez és keze úgy pihent a szegény meggyötört fejeken, mint fehér lilium.

— Járj! — mondta a sántának és az megindult.

— Bízzál és megbocsáttatnak a te bűneid! — szólt a pokloshoz és az legott megtisztult.

— Némulj meg és távozzál! — parancsolt a megszálltakból feleselő gonosz lelkekre. Erre az ördögösök hangos kiáltással borultak arcra; majd megenyhülten emelkedtek fel, szelíden oldozva kötélkeiket és értelmesen szólva övéikhez.

Sokan a földön csúsztak eléje, hogy legalább a ruhája szegélyét érintsék és ezek mind épen és örvendezve hagyták el őt. Köröskörül szálltak, zengtek a dicsőítő szavak, kifényesedtek a homályos szemek és boldog áhitatban remegtek a szívek.

Végre elfogytak a betegek és a sokaság lassan széledezett a part hosszában. Emberek szálltak a hajókra, leoldozták a köteleket és kifeszítették a vitorlákat. A hajók egyszerre megteltek és az evezősök megmerítették a vízben az evezőlapátot.

A fehérpalástú egy sziklán ült ernyedtt karokkal, lehajtott fővel, fáradt szemét félig behunyva.

— Menjünk által! — szólt halkán. Aztán felállt és a körülötte szorgoskodó tanítványok követték. Egymásután beszálltak az ő kis hajójukba.

A takács végigpillantott a megtelt hajókon és tétova hangon szólt:

— Nincs már helyem.

Az egyik tanítvány, kit társai Péternek neveztek, rákiáltott:

— Ne vesztegelj hát, hanem szállj be hozzánk!

A takács belépett a hajócskába. Az evezősök megcsapkodták a vizet, a vitorlák kifeszültek és a hajó megindult.

A takács elfogódva nézett körül. Jézus a hajó hátsó részében aludt, a tanítványok pedig szótlanul eveztek.

A nap már a tenger szélén piroslott, skarlátszín felhőpalástja messze nyúlt utána. A tenger vize is piroslott, mintha a nap felhőtársolyából sárga topázok, égő rubinok, tűzfényű szárdiusok és jáspisok hulltak volna a fodrosodó habokba.

Aztán egészen lecsúszott a nap és az alkony ametisztiszín fátyolát terítette az égboltra. A tenger vizében most már zöld smaragdok, kék zafírok és kalcedonok úszkáltak s a drágakőszínű hullámok között néha megvillant egy hal ezüst-pikkelyes háta.

A magasban halászó sasok kóvályogtak és le-lecsaptak a vízre. A sasok mind alacsonyabban keringtek és az égbolton lassanként hamuszínű felhők sűrűsödtek. A szél nyöszörgött, majd sivítva végignyargalt a tó fölött s láthatatlan korbácsaival vadul ostromozta a vizet. A tó keble zihált és emelkedett, a habok tajtékos haraggal csaptak össze. A hajó repdesett a vizek fölött, mint pehely a szélben, az árbocok recsegték. Nagy harsogással hullámhegyek emelkedtek és bezúdulnak a hajóba.

A tanítványok ledobálták az evezőt s fakó arccal és félelemtől remegve húzódtak az alvó Jézus mellé. Péter megérintette karját és így szólt az ébredőhöz:

— Uram! szabadíts meg minket, mert elveszünk.

Jézus szelíden nézett a remegő tanítványokra.

— Miért vagytok félénkek? Még sincs-e hitetek?

Felemelkedett, a hajócska szélére lépett és fehérpalástos alakja szembefordult a viharral. Kinyújtott kezével megfenyegette a szelet és erős hangon kiáltott a tengernek:

— Hallgass, némulj el!

Ezen pillanatban lefeküdt a szél, mint hűséges eb ura lábához és elsimultak a habok. A felhők elszálltak, mint messzetünő sólyommadarak és az égen kisütött a hold. Az ezüstös fényben állt Jézus, feltekintve a magasba. Köröskörül a hajókon leborultak az emberek s nagy félelemmel mondták egymásnak:

— Vajjon kicsoda ez, hogy a szél és tenger engedelmeskednek neki?

Jézus hajóján a tanítványok hallgatagon, de felindult lélekkel ültek a padokon. A takács ónféher arccal állt a hajó közepén, szemét Jézusra függesztve. Úgy érezte, vaspántok hullnak le szívéből és szeméből keserű könnyek peregtek szakállába. Lenézett Jézus lábára, mely a tenger vizétől nedvesen fénylett. Aztán benyult tarisznyájába és felnyitotta a

ládika fedelét. Kihúzta a palástot és lekuporodva szétterítette a hajó fenekén.

— Lépj rá, Uram! — szólt esdekelve.

És midőn Jézus rátette lábát, a takács szerető áhitattal törölte meg a palásttal; aztán homlokát egy szemhunyásnyi időre reáhajította.

Ebben a pillanatban a takács lelkében meglátta az ő asszonyát, amint felemelkedik fekhelyén, béna lábával lelép a földre s arcán a gyermekek boldog mosolygásával járni kezd a holdfényes szobában.

JAIRUS LEÁNYA.

PÍROS felhők úszkáltak Kafarnaum felett, mint halomba hordott érett szőlőgerezdek. Ám a hegyek fölött már sötétsárgára vált az ég, mintha olajbogyók kiszajtolts leve csorgott volna az alkony sajtójából. Néhány sugárkéve még végignyújtózott a cédrusfák csúcsain, mikor a hold ezüstsarlója már megjelent a felhők alatt.

A szél a tikkasztó napon át a hegyek lábánál aludt. Most könnyen felszökött, végigborzolta a gabona kalászos erdejét és a hajlékony füveket. Magával sodorta a réti virágok és vadfüvek szagát és befújta az oszlopos ház nyitott ablakain, hol elvegyült a kenőbalzsamok és füstölőszeres kiáramló illatával.

Az oszlopos tornác előtt sorakozó babér- és olajfák alatt sóhajtozott a szél, mint az álmos gyermek; de mintha a nagy ház minden lakójának sóhajtását a szárnyára kapta volna, lassan sirámos panasszá élesedett.

Az olajfák alatt és a babérok árnyékában sötétképű öregasszonyok kuporodtak és fiatal síposok lapultak meg, a ház felé kémlelve várakozó arccal. A sirató asszonyok közömbösen rágszállták a lehullott olajbogyókat, míg a síposok hangszerükön babráltak.

A tornácon szolgálóleányok lézengtek vörösre sírt arccal és puhán lépdelve, mint vadmacska az erdő mohán. A belső szobákból asszonyi sírás szűrődött ki. A szolgálóleányok közül egy-egy a belső szoba küszöbére lépett, de a halkansírdogáló asszony visszaintette őket. A magasan fekvő ablakok felé a szoba sarkaiból füstölők szürke füstkigyója kúszott.

A szoba közepén alacsony fekvőhely fehér gyolcspárnái és gyapjútakarói közt fiatal leány feküdt. A leány kibontott haja befedte a párnákat és két keze fáradtan pihent a takarón, mint fakó virágszirmok. Az arca is színét veszttette, mint a

halni készülő virág és körülgyűrűzött szeme sötét volt és zavaros, mint szürke alkonyon a tó vize. Elfehéredett ajkát összezárta és nem felelt a panaszosan szóló szavakra.

A fekvőhely mellett görnyedve állt egy asszony, kezét tördelve fájdalmában. Érett, szép arcát befelhősítette a bánat és nyájas szemében riadozva bujkált a félelem. Esengve szólongatta a leányt:

— Nézz reám, kicsi galambom. Megismered anyádat, lelkem szép bimbója? Szólj hozzám, fehér virág, ne hagyj el, drága kis bárányom!

A leány nem felelt, csak vergődött és pihegett, mint a sebzett madár. Az asszony reszketve hajolt föléje.

— Megnedvesítem a szádat hűsítő itallal? Hívjam újra a kenőasszonyt vagy a tudós gyógyítókat? Hozzak gyümölcsöt és virágot, édes aranynapom? A társnőidet akarod, szép csillagom? Szólj, anyád legdrágább gyöngye, mit kívánsz?

A leány szemhéja megrebbent és mintha lobogó sugár fényesítette volna be arcát, halkán, álomlátó szemmel megszólalt:

— A halál fekete felhőben lakik; sötét szeme hideg és nincs semmi fénye. A halálnak nagy fekete szárnya van, azt szétnyitja és lassan leteríti.

Az asszony feljajdult és az ágy fölé terjesztette karját.

— Ó jaj nekem, hogy így beszélsz! Ó százszor jaj az én szívemnek, ha téged is leterít! Nem hagylak, lelkem kincse, nem engedlek. Ó hát kit hívnak, hogy segítsen rajtad?

A leány lassan felemelte fejét a párnáról és nagy szeme lobogva égett. Az ablakon át a felhők felé nézett és messziről hangzó, fáradt hangon beszélt:

— Ő jön a tapon és sugárkoszorú van a fején. Sokan kísérik, de ő egy fejjel nagyobb mindenkinél. Tömjén a szava és balzsam az érintése. Mindenki a szívét nyújtja neki és mennyi sebes és vérző szív áll körülötte! Ő valamennyit megérinti és akkor a szívekből rút denevérek és fekete lepkék szállnak el. Minden szívből fehér virág hajt ki. A fejek és szívek meghajlanak előtte, a szél és a vihar a lábához fekszik; a fenevadak a porba lapulnak előtte. Ő int a halálnak és a halál alázatosan összecsukja szárnyát, behúnyja sugártalan

szemét és felhőtakaróját a fejére húzza. Mert Ő ura mindeneknek.

A lány feje visszacsuklott a párnára és az asszony kétségbeesve tekintett az egyik sarok felé.

— Ő Jairus, hogy tépi szívemet ez a beszéd! Kicsoda az, aki a tavon jó és mindeneknek ura? Hogyan hívjam őt, ő mondd, mit tegyek?

A szoba homályos zugából hatalmas ember emelkedett fel. Lebocsátotta összekulcsolt kezét redős homlokáról és végigsimította gyűrött köntösét. Töredezett hangon megszólalt:

— A leány lelkében látta őt, akinek a híre betölti egész Galileát. Most a gerazenusok tartományán át jó hozzánk, csodákat téve útjában. A szombati isteniszolgálat után sok szó esett róla a zsinagógában. Megyek a Genezaret partjára, talán megtalálom őt.

Az asszony könyörögve kulcsolta össze kezét.

— Kérjed hajlékunkba, hogy gyógyítsa meg a leányt. Siess, míg nem késő. De mondd, ki ő?

Jairus hangjában ünnepélyes áhitat zengett.

— Azt mondják, ő egy názáreti ács fia. Akik hisznek benne, prófétának vallják; ám ő azt hirdeti magáról, hogy ő a Messiás. Én hiszek benne és elébe viszem hitemet és fájdalmamat.

Jairus, a zsinagóga büszke fejedelme, lehajtotta fejét és kilépett az ajtón.

Az égbolt még világosan borult Kafarnaum fölé, de a hegyek ormán már oldozgatta szürke fátyolkévéit az alkony. A hegyek mögött pedig a fekete üstökű éjtszaka lassan kezdte alábocsátani válláról álomvirágokkal átszőtt bársonytakaróját.

Jairus szaporán haladt át Kafarnaum zeg-zúgos utcáin. Az emberek kitértek útjából mély meghajlással. Sokan megindultak nyomában és hallgatagon baktattak a városon és szőlőkön túl, az árpa- és búzaföldek mentén a messziről hullámzó tó felé.

A tó csillogott, mint fényesre csiszolt kagyló és homokos partján a népek százai hullámozottak. Sokan a zöld gyepen

ültek. A nyomorékok és betegek, meg a letakart arcú meg-
szállottak a pálmafák alatt feküdtek.

Mindenek szeme a tó felé volt irányítva; a közelgő
hajó lassú csobbanással ütődött a parthoz. A hajón fedetlen
fejű és szegényes köntösű férfiak csoportja állt; napsütötte
arcukon szerető áhitat, fényes szemükben boldog rajongás.
Középen fehér köntösű férfiú állt, egy fejjel nagyobb min-
denkinél. Mintha napsugarak fénylettek volna homlokán és
szelíd, mosolytalan, szomorú szemében. Kilépett a partra,
megérintette az elébe hozott betegeket és szava édesen szállt,
mint tömjén füstje az oltáron. Minden szem őt kereste, min-
den száj őt hívta, felé nyúltak a kezek és Jairus könnyfátyolon
át úgy látta, hogy bánatos, szomjas, égőpiros szívek repes-
nek a sugaras fej körül.

Nehezen tört utat magának a tolongók seregében és
végül előtte állt. Lába elé roskadt, imádattal emelte felé
összekulcsolt kezét és hangosan könyörgött:

— Uram! leányom immár halálán van, de jöjj el, tedd
rá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen.

Jézus reá vetette szelíd pillantását és megindult Kafarnaum
felé. Jairus mély alázatba merült szívvel mutatta az utat.
Nyomukban a jámbor tanítványok és a tolongó sokaság. A szél
meghimbálta az ágakat s apró leveleket s virágokat hintett a
fedetlen fejekre. A házakon kitárultak az ajtók és ablakok,
amint kitárulnak a karok és szívek a kedves jövevény előtt.

Egyszerre zúgás futott át a sokadalmon. Egy lihegő szolgál-
tőtettet át az emberek között és Jairus elé lépett.

— Uram, leányod már meghalt, ne fáraszd őt.

Jairus megingott, mintha vasökölrel homlokon sújtották
volna és arca elsűrűült, mint az ólmos felhő. Némán emelte
könnyázott pillantását az Úrra, ki csendesen szólt:

— Ne félj, csak higj és ő élni fog.

Szótlanul értek az oszlopos ház elé. A tornácon sirató
asszonyok gyászéneke zengett, siposok jajgató zenéje zúgott.
Szolgák és szomszédok, gyermekek és virágfüzért fonó lányok
állták el az utat. Jézus fellépett a tornácra és hangos szóval
mondta:

— Távozzatok, mert nem halt meg a leányzó, hanem aluszik.

A sokaságon átfutó morajból elfojtott nevetés csendült. Jairus villámló szemmel egyenesedett ki és parancsoló mozdulattal hátraintette a tömeget.

Jézus visszanézett s a tanítványok közül Pétert, Jakabot és Jánost magához intette, aztán belépett a belső szobába. A tömjénszagú levegőben gyertyalángok libegtek, mint apró csillagok. A fekvőhelyen mirtusz- és narancsvirággal ékesítve halottfehéren feküdt a leány. Az anya mozdulatlanul zsugorodott össze lábánál, mint egy sötét halom. A többi szobából siránkozás keserves jaja szűrődött át.

Jézus körülhordozta pillantását a szobában.

— Mit búsultok és sírtok? A leányzó nem halt meg, hanem aluszik.

A leány fölé hajolt, megfogta kezét és rászólt:

— Talitha kumi! Leányzó, kelj fel!

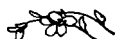
A szobában mintha valaki sóhajtott volna. A szél meglobogtatta a gyolcstakarót és az égen kigyult az első csillag, mint szívben a remény.

Az ágy lábánál megmozdult az asszony és felemelte fejét. Jairus mögötte állt és vállára tette kezét. Mindenek szeme a leányon függött, akinek tagjain gyenge remegés futott át és felnyitotta szemét. Felült és engedelmesen lelépett az ágyról.

A szívszorító csendben halkan, mint az álmos gyermek, megszólalt Jairus leánya:

— Ő rám nézett és ekkor kisütött a nap az örök éjszakában. Megfogta kezemet és újra feléledt az én szívem, mert ura Ő az életnek, halálnak, áldott legyen a neve örökké!

Jézus megáldotta a leányt, aztán kilépett a tornácra és áthaladt a sokaságon. A fejek meghajoltak előtte; a sirató asszonyok meglapultak a fák tövében, mint fekete denevérek s a zenészek köntösük alá rejtették a sípokat. A leányok a földre borultak s lábai elé ejtették a virágokból és illatos füvekből font füzérekét.

A KANAÁNI ASSZONY.

NAP első sugaraiban fürdött a táj. A faluban már ébredezett az élet. A szélső faház vörösre festett oszlopaival mintegy kilencven futamatnyira feküdt a galileai határtól. A ház előtt egy szolga lapáttal megszórta a szózott abrakot, míg a másik két tulkot fogott a szekérbe.

Az oszlopok között nagy kendőbe burkolt öreg asszony üldögélt s a szolgálólányt nézte, aki vajat köpült. A felházból, a lapos háztetőről nyöszörgés, majd hörgés és vad sikoltozás hangzott le. Az öreg asszony megrezzent.

— A gonosz lélek megint gyötri a leányt.

A belső szobából hervadtképű asszony lépett ki és sietett fel a lépcsőkön. A felház közepén egyiptomi szőnyeggel leterített nyoszolyán fiatal lány feküdt. Kuszált haja elborította a kecskeszőrpárnákat és keze görcsösen markolta a takarót. Eltorzult arcán borzalom ült.

— Anyám, a Béliál tépi a szívemet. Ne hagyj, hogy bántson, kergesd el!

Az asszony a gyermek homlokára tette hús kezét és csendesítő szavakat mormogott. Majd leült a nyoszolya lábához és a citera után nyúlt. Megpengette a húrokat és a leány arca lassan kisimult. Sötét szemében a fájdalom könnye égett, amint megszólalt:

— Anyám, akarod, hogy meggyógyuljak?

Az asszony bánatos szeme felragyogott.

— Ó gyermek, hogy akarom-e? Egyetlenem vagy és tudod, hogy mindent megteszek érted. Mondd, mit cselekedjem?

A leány a futó felhőket nézte.

— Azt álmodtam, hogy Galilea felé mentél és az úton találkoztál valakivel, aki meggyógyított engem. Eredj és keresd meg őt.

Az asszony felsóhajtott.

— Az álmok beszéde botor, gyermek. Jól tudod te, hogy elmentem a tirusi kenőcskészítőhöz, akinek annyi drachmát fizettem a kenőcsért, mint amennyit nyomott a kehellyel együtt. Majd felkerestem a Cezareából való búbájost, aki a mozsárban összezúzott füvek és gyökerek porát rézüstbe öntötte és tűz fölött megolvasztotta. Három tömlő bort és három tömlő olajat adtam neki és vajjon segített-e rajtad? Végül elmentünk a jeruzsálemi jámbor zsidóasszonyhoz, aki háromszor hét cseppet itatott meg veled a Siloe-forrásból. Ennek a vizét az ő templomukban a sátoros ünnep minden napján az oltárra öntik az eljövendő messiási áldás jeléül. A legszebb himzett köntösömet adtam neki és mit használt mindez?

Végigsimította homlokát, aztán elhalkult szóval folytatta:

— Nem gondoltam rá, hogy kanaáni asszony vagyok, Baálnak, a feníciai napistennek hívője, hanem minden útbaeső berek idegen bálványai előtt leborultam, meghallgatásért könyörögve. Most is, ha akarod, a három legszebb kecskegödölyét küldöm áldozatul és engesztelésül a nagy Moloknak, az ammoniták csillagistenének.

A leány fáradtan intett.

— Hagyd el. Nézd, Galilea felől emelkedik már a nap és bevilágítja az utakat. A fecskék is arra szállnak és az ég pásztora is arra tereli a felhőnyáját szélостorával. Vajjon ki elé sietnek?

Az asszony megsimogatta a leány kezét.

— Elhivassam a karmelhegyi varázslót? Elvigyelek a szidoni igézőhöz? Vásároljak damaszкуси fátyolt vagy korallgyöngyöket az én jószágomnak?

A lány felemelte fejét a párnáról.

— Úgy állnak a hegyek Galilea határán, mint sötét felhőkapuk; mögöttük lakik a fény. A hegyeket fedő olajfák jóillattal köszöntik a Galileából jövőket.

Az asszony felemelkedett.

— Gyermek, én letérek Galilea felé. Maradj békével.

Lassan elbocsátotta a leány kezét és lesietett a lépcsőkön. Megállt az oszlopok közt ülő öregasszony előtt.

— Anyám, kimegyek a galileai határhoz, hogy meg-

keressem azt, aki meggyógyítja a leányt. Minden útbaesőt megkérdezek, míg megtalálom, akit keresek.

Az öreg asszony bólintott.

— Cselekedjél a te szíved szerint.

A kanaáni asszony felfohászkodott.

— Ó, bár elhagyná a leányt a gonosz lélek, hogy újra megelevenednének szélütött lábai! Hogy újra látnám tisztafényű szemmel körülöttem ugrándozni, mint fürge gödölyét az anyja körül. A leány meggyógyulásának órájában el kell hivatni a sütőasszonyokat, hogy olajos kalácsot, mézes pogácsát és szőlősbélest készítsenek s bárányokat és juhokat süsse nek. Aztán hívjátok össze az atyafiakat és a falu legszegényebbejt, az öregeket és nyomorékokat, hogy megvendégeljem őket. Mert nagy lesz akkor az én szívem örvendezése.

Az öreg asszony meghajtotta fejét.

— Úgy teszünk mindent, amint mondd.

A kanaáni asszony rojtos kendőt terített magára és étlen-szomjan megindult a reggel harmatos óráiban. Ment az ismerős úton, magába merülve, csendesén. Az út közepén, a porban megmozdult egy öreg koldusasszony. Vihartól tépett haja, bús ábrázata és molyette ruhája szánalmat gerjesztett. Körülötte szarkák ugráltak, feje fölött héják és karvalyok keringtek s le-lecsaptak az előtte levő üres gyékénykosárba.

A kanaáni asszony megszólította:

— Meg tudod te gyógyítani az én beteg leányomat?

A koldusasszony felemelte ráncos arcát és éneklő hangon felelt:

— Én semmit sem tudok, csak ülök a reménytelenség fekete útján. Jönnek az égi madarak és elhordják előlem a reménység pelyhes fiókáit. Miért jársz az én utamon, asszony? Fordulj vissza!

A kanaáni asszony megrázta fejét. Ekkor a koldusasszony kinyújtotta kezét feléje.

— Add nekem a nagykendődet a lányod egészségeért.

A kanaáni asszony leoldotta kendőjét. Az öreg kiaszott vállára terítette és továbbcsietett. Most dinnyeföldek és szőlők mellett vitte el az út. A fordulónál egy nagy sajtó áll előtte. A szűrőkád a földbe volt ásva és fölötte a taposókádban

egy ember ugrált. A taposóból a szűrőbe csurgott a szőlő bíborszín leve. Az asszony megállt a sajtó előtt.

— Nem tudsz valami gyógyítószeret az én beteg leányomnak?

A bozontosfejű ember kihajolt a taposóból.

— A szomorúság útján jársz, asszony. A szenvedéstől megtaposott szívedből a bánat vére csordul. Én nem segíthetek rajtad, eredj haza.

Az asszony nem válaszolt. Megfordult, hogy folytassa útját, ám a szőlőtaposó utána kiáltott:

— Kimarjult a lábam! Add nekem a sarudat a lányodért, hogy szerencséivel járj.

Az asszony levetette saruját és felnyújtotta az embernek. Tovább ment és egy berekhez érkezett. A lombos terpentinfák alatt kőoszlopon fából faragott bálvány emelkedett. A kostestű bálványnak keselyűfeje volt és előtte a kövön parázs piroslott. A földön hegyesszakállú káld jegymagyarázó ült, csíkos köntösben, csillagdiszes hosszú főveggel; és illatos porokat hintett a parázsra.

Az asszony megállt előtte.

— Nem tudnál te segíteni az én beteg leányomon? Mert a gonosz lélek gyötri őt.

A jegymagyarázó a parázsba bámult.

— Az áldozatok útjára tévedtél, asszony. Mit áldoztál már eddig a lányodért?

Az asszony készségesen felelt:

— Egy zacskó drachmát és egy erszény statért, aztán ételt és ruhaneműt. Ime, ezt meg neked adom.

Egy ezüstitallért oldott le nyakláncáról és a jegymagyarázó ölébe vetette. Az ember megcsóválta fejét.

— Az semmi, asszony. Mit áldoztál érte saját magadból?

Az asszony összekulcsolta kezét.

— Odaadtam érte arcom rózsáit, szemem tűzét és hajam hollószinét, melyet idő előtt behavazott a szomorúság. Neki adtam éjszakáim nyugalma, álmaimat és ifjúságom erejét. Mondd, mit áldozzak még érte?

A jegymagyarázó belefújt a parázsba, úgy hogy a lángok körben repdestek, mint kékszárnnyú pillangók.

— Három út van még előtted: az éhség és szomjúságé, a félelemé és a megaláztatásé. Nehéz utak ezek, ne kereskedjél rajtuk. Gyöngé asszony vagy te, menj vissza.

Az asszony ránézett.

— Mit tudod te ember, mi ad erőt a gyöngének? Anya vagyok és nem fordulok vissza.

A jegymagyarázó a bálványra mutatott.

— Ne siess. Ha a láng alacsonyan ég és a földre ölti nyelvét, akkor fordulj meg szándékosan, mert hiábavaló a te utad.

A terpentinfá ágai meghajlottak a hirtelen támadt szél sodrában. A lángok magasan fellobogtak és körülnyaldosták a bálványt, úgy hogy feje szikrázva égni kezdett.

A jegymagyarázó elhalványodva térdrehullt.

— Asszony, akit te keresel, annak ereje nagyobb mindeneknél. Eredj előlem, mert félek én annak hatalmától!

Az asszony egy pillanatig a kavargó füstbe bámult, aztán megfordult és előresietett. Lassan elmaradozott tőle a köves és homokos út és mocsaras vidékre ért. A víz partján magasra nyúlt a nád, mint őrtálló vitézek lándzsája és a sás levelei úgy emelkedtek ki a földből, mint széles kardok. A káka gömbölyű szálai közt békák lapultak meg és a kövek között skorpiók mozogtak.

A kanaáni asszony szomjúságtól epesztve lépdelt a zöld moszaton. Egy-egy vízisikló elcsúszott a lába mellett, míg egy kőrákáról vipera nyújtogatta feléje fullánknyelvét. A víz mentén néhány pelikán és hosszúlábú gém álldogált, távolabbról pedig bölömbika panaszos bűgását hozta felé a szél.

Az asszony összefogta lebegő ruháját és szaladva tartott a hatalmas erdő felé. A fák lombosátra összehorult fölötte, mint eleven boltozat. Az utat vadindák és tüskés növények lepték be. Az asszony lábát megsebezték a kövek, ruháját megszakították a tövises ágak. Fáradtságtól lihegve és éhségtől gyötörve nézett körül. Előtte egy korhadt fa törzsén vadméhek nyüzsgöttek; az oduban olajos fényben csillogott a méz. Az asszony vágyódva nyújtotta kezét a fa felé; ám a sűrűségből mormogás hallatszott és bozontos medvetalp kapaskodott a fatörzsre.

Az asszony megrettenve futott tovább. A fákról egy-egy

vadgyümölcs hullt le a fűbe. A fák alatt égőszemű róka fiak settenkedtek. A rengeteg belsejéből farkasordítás és bölények vad csörtetése hangzott.

Az asszony szíve kalapált s a félelem verejtéke összefolyt arcán a fájdalom könnyeivel. Kilépett az erdőből és újra sík földre ért. A síkság határán már Galilea hegyei álltak őrt, mint sötét felhőkapuk.

A szántóföldön két földműves dolgozott. Az egyik búzát vetett a barázdás földbe és a szélére tönkölyt hintett. A másik ostorával nógatta az igásbarmot, mely lomhán húzta maga után a boronát a már bevetett földtáblán. A nagy csendességben zúgás hallatszott a galileai határ felől, mint mikor a forrás vize beszél a parti kövekkel és mintha tömérdek méhraj szállna a királyi kertház jóillatú virágaira.

A magasból aranyos ragyogással áradt szét a napfény és a hegyekről emberek ereszkedtek alá. Az asszony megállt a szántóvetők előtt. Az egyik megszólította:

— Hogy kerültél a mi határaink felé, szir-feníciai asszony? Az anya megtört szemében a reménység sugara csillant fel.

— Azt keresem, akinek hatalma van a gonosz fölött, hogy meggyógyítsa egyetlen gyermekemet.

A másik szántóvető földre dobta ostorát és előre mutatott.

— Áldás kísérte utadat, mert íme, ott közeleg Dávid fia, aki csodákat tesz bizonyságul, hogy ő valóban a Krisztus, aki megtapossa a gonoszt.

Az asszony lenézett tépett köntösére.

— Üres kézzel jöttem, mit adhatok neki?

A szántóvető jóságosan intett.

— A hitedet és állhatatos reménységedet.

Az asszony fülében megcsendült a jegymagyarázó hangja, amint a parázs fölé hajolva jósolt: Három út van még előtted.

És beteljesedett, hogy éhezve, szomjúhozva és rettegve vánszorgott idáig. Vajjon a megalázás próbája is az úton várja? Ó de azt is elvállalja készségesen, csak a próféta meghallgassa és könyörüljön rajta.

Ezenközben néparadat hömpölygött felé az úton. Egy-más nyomában jöttek szántóvető szolgák és a föld tisztartók, simakezű drágakömeteszők és kergesújjú téglavetők. A római

centuriók és a népfőnökök mellett a négy tartományból való papok és léviták haladtak, mögöttük pedig pusztában lakó bálványimádók és sátorlakók.

Az épek és erősek között nyomorékok és betegségtől aszottak vánszorogtak. A vakokat kézenfogva vezették; az anyák és apák ölben vitték nehézkes és inaszakadt gyermeküket.

A szántóföldön, az út mentén szegényes kis hodály emelkedett. A sárból tapasztott épület előtt tizenkét napbarnított, halászformájú férfi állt. A galileabeliek nyersebb szólásmódján beszéltek s csendre és türelemre intették a zajongó népet:

— Legyetek békességben, az Úr pihen.

A kanaáni asszony keresztültörte magát a tömegen és pihegve támaszkodott a hodály falához.

Ekkor fehérpalástú férfi jelent meg a küszöbön. Magas alakja úgy ragyogott a napsugárban, mintha belőle áradt volna a fény. A körülállók lehajtották homlokukat és minden zaj elcsendesedett. A mozdulatlan némaságban egyszerre felrebent a kanaáni asszony, mint a madár, ha a magasba száll. Hangos szóval kiáltott a fehérpalástú felé:

— Uram, Dávidnak fia! az én leányomat gonoszul gyöttri az ördög.

Az Úr csillagfényes szeme a magasba irányult és egy szót sem felelt neki. A tizenkét választott férfi hozzá járult és halkán kérlelte:

— Bocsásd el őt, mert utánunk kiált.

Az Úr rájuk pillantva, csendesen szólt hozzájuk:

— Nem küldettem, hanem csak Izrael házának elveszett juhaihoz.

Ezalatt az asszony végigment a tizenkét tanítvány során. Leborult a küszöb elé és fejét a porba hajtotta.

— Uram! segíts rajtam.

Az Úr feddő hangon felelt:

— Nem jó elvenni a fiak kenyerét és az ebeknek vetni.

A szir-feniciai eredetű pogány asszony felemelte könnyáztatott arcát és megalázott szívének minden fájdalma és könnyörgése kiült a szemébe.

— Úgy van, Uram! csakhogy az ebkölykök is esznek a morzsákból, melyek lehullanak uraik asztaláról.

Az Úr ekkor felé fordult. Arca fényben ragyogott és szelíd hangon mondta neki:

— Ó asszony, nagy a te hited! Legyen neked, amint kívánod.

Az asszony megérintette homlokával a palást szegélyét és felemelkedve visszafordult a Tirus felé vezető útra. Elhagyta a zsongó népsereget, végigment az üres szántóföldeken és letért az erdőbe. A fák között méhek zümmögtek; egy bokor alján fiatal őz heverészett és a sűrűségből jávor és szarvas agancsos feje bámult rá.

A mocsarak mentén a sás kardos leveleit kék és sárga virágok ékesítették s a víz fölött tarka pillangók röpködtek. A berek terpentinfái alatt vadtulipánok nyíltak és a leégett bálvány csonkján eleven sas pihent. Az üres sajtó fölött fecskék csicseregtek. Az út közepén, a koldusasszony helyén gyermekek játszadoztak, virágok szárából láncot fonva.

A vöröoszlopos ház fölött szikrázva égett a nap. A ház előtt élénk sürgés-forgás volt. A füstölő kemence mellett sütőasszonyok hajladoztak, teknőben dagasztva a tésztát. Mögöttük a két szolga serpenyőben és rostélyon sütötte a feldarabolt juhokat. A szolgálóleány sorbarakta a kancsókat és megoldotta a bortömlők száját.

A kendőbe burkolt öreg asszony hangos szóval biztatta őket.

— Csak munkálkodjatok szaporán, mert mindjárt itt lesznek a meghívottak.

A kanaáni asszony a ház elé lépett. Könnyázott pillantását végig hordozta rajtuk és az öreg asszonyhoz fordult:

— Anyám, hol van az én gyermekem?

Az öreg asszony arcán sugárzó boldogság áradt szét.

— A felházban pihen, mert nagy gyöttrődéssel elszállt belőle a gonosz. Áldott legyen, aki ezt cselekedte!

Az asszony felment a lépcsőkön. A leány a nyoszolyán ült és tiszta szemmel mosolygott felé. Aztán talpra szökkent, köröskörül ugrándozva, mint vidám kis kecskegödölye. Egyszerre anyjához simult és fürtös fejét keblére hajtva, elcsendesülten kérdezte:

— Kivel találkoztál az úton, anyám?

A kanaáni asszony halkan felelt:

A Messiással, gyermekem.

AZ ÚR IMÁJA.

MAGASBAN a felhősátorok közt kigyúltak az ég apró őrtüzei, a csillagok. A népsereg elvonult, mint zsongó méhraj a pusztában és a táj elcsendesedett. Hívók és kíváncsiak, épek és nyomorékok elszéledtek a Genezaret tava körül fekvő majorokba, falvakba és kerítetlen városokba.

A földön széthullt széna- és szalmahulladékok jelezték a messze vidékről idesereglett utasok pihenőhelyét. A kihalt berekből kifehérlő naposzlopokon az esti szürkületben leeresztett szárnyakkal gunnyasztott néhány nagyszemű bagoly.

A berek mellett apró tavacska csillogott, mint fényesre csiszolt ezüstlap. A parti fűzek árnyékában hószín hattyúk síklottak tova, görbe nyakukat a víz színére hajtva.

A déli irányba húzódó ércbányák előtt egy csoport haladt, köztük a jeruzsálemi énekmester az asszony- és férfieneklőkkel. Dicsőítő éneket zengedeztek és az üres tárnák elrakták és visszaverték a kristályosan csengő hangokat. Az énekszó elki-sérte az utasokat, mint a vándort a siető patak vizének ezüstös csobogása.

Lassan elhaltak a csengő hangok és teljes lett a csend. A füves hegyoldalon sziklabarlang szájánál tizenkét férfi ült a mohos köveken. Durva lenfonálból szőtt ruhájuk hasonlatos volt a fiatal fa kérgéhez, fejük földözetlen, lábuk sarutlan.

Az egyiknek napsütött homloka fölél fekete hajsátor borult, mint a holló szárnya, a másiknak haja és szakálla sárga volt, mint az oroszlán sörénye. A harmadiké sűrű és tömött, mint a bárány gyapjúja, a negyediké pedig sima és barna, mint a szarvas háta. Csak a legfiatalabb fejét fedték arany színű fürtök s tejszínű csupasz arcán gyermeki lágyság honolt. A mellette ülő feje azonban piroslott, mint a mák virága s szakállá is

fénylett, mint az olvadt réz. Széles homlokán szürke folt sötétlett, mint a gonosz kéz árnyéka vagy mint a bűnbánat hamuja.

A tizenkettő között magas férfi állt hófehér palástban. Fejéről sugaras haj omlott vállára és magasba tekintő szemében visszatükröződtek a csillagok. Fehér homlokán mennyei béke és tisztaság tündöklött; az arcáról szétáradó könyörtelen jószág és szeretet leszállt a szívekre, mint életadó világosság és melegség a puszta földre.

A tizenkettő szeme rászegeződött. Ám ő most is, mint máskor, midőn elvégezte a nép tanítását s miután meggyógyította a betegeket és csodákat cselekedett, szokása szerint elvonult tőlük a puszta magányba, hogy az éjszakát az Atya imádásában töltsse. Lassan leszállt a hegyoldalon és eltávolodott a Genezaret felé húzódó síkságon. Az est betakarta ezüstös fátylaiba fehérpalástos alakját.

A tizenkettő magára maradt. Szótlanul felálltak és száraz füveket, indákat és gyökereket gyűjtöttek halomba; aztán meggyújtották és a tűz köré telepedtek. A lángok magasan lobogtak és a füst könnyű szárnyon szállt a hegyorom felé. Három közülök leoldotta válláról a tarisznját. Elővette a kecsketejjel telt korsót és a pergelt búzaszemmel megtöltött zacskót. Hárman szárazhalat és árpakenyeret, hárman lépesmézet és végül hárman olajbogyót meg fügét helyeztek néhány agyagtátra. A tizenkettő lecsillapította éhségét és szomjúságát, aztán lefeküdt a földre, feje alá téve a tarisznját a mohos sziklaköre.

Némán nézegettek a magasba. Az égbolt visszatekintett rájuk millió csillagszemével. A síkság felől elnyújtott sakál-üvöltés hangzott, amire vadebek vonítása válaszolt. A hegyoromról könnyű lábak nyomán egy-egy kódarabka perdült alá, amint egy felriasztott vadkecske vagy zerge rebtent át a szakadékok fölött.

Egyszer csak mély sóhajtás szállt el az éjszakában. Jónás fia Betszaidából, akit Simonnak hívtak, de akit az Úr Péternek nevezett, felült a sziklakövön.

— Alusztok? — kérdezte.

— Nem alszunk, — felelt a tizenegy.

— Az én gondolatom a mi Urunknál időzik, — mondta

Péter. — Láttátok mindnyájan, miket cselekedett. A vaknak látást ad, hogy a magasba tekintsen és a néma nyelvét megoldja, hogy hálát és dicsőséget zengjen az Atyának.

András, Péter bátyja felemelte fejét a köről.

— Jól szóltál, testvér. Az én szívem is a Mesterhez száll. Mert úgy van az, hogy a sok nyomorúság terhe alatt elnehezedik a szív, miként az álmos gyermek szeme; ámde ő megkönnyebbíti a békesség malasztjával.

Fülöp, a betszaidai halász kezére támasztotta homlokát.

— Úgy van, amiként mondod. A reménytelenek hozzá jönnek a szomorúság fekete köntösében és ő a vigasztalás fehér palástjával borítja be őket.

Nátánáel, a galileai Kánából való, akit Bértalannak is hívtak, a hamvadó tüzet nézte.

— Nélküle kialvó mécsesek volnának, de ő felgyújtja bennük a hit égi lángját.

Tamás, ki kettősnek mondatott, végigsimította a nedves füvet.

— Az ige mennyei harmatával öntözi meg azokat, akik az igazságot szomjúhozzák.

Simon, a kánai, összefonta mellén a karját.

— Elébe járulnak, mint üres kelyhek, melyeket megtölt a szeretet balzsamával.

Ifjabbik Jakab, Alfeus fia, aki rokona volt az Úrnak, a parázs fölé hajolt.

— Eljönnek hozzá a bűnbánat parazsától égve és a mi Urunk behinti őket a kegyelem jóillatú fűszerszámaival.

Taddeus, az ifjabbik Jakab testvére, a magasba mutatott.

— Aki fel akar szállni, szárnyakat ad neki.

Máté, aki adószedő volt a Tiberias-tenger mentén a római vámhivatalnál és akit Lévinek is neveztek, a sötét utak felé mutatott, amerre a nép távozott.

— Leveszi vállukról a szenvedés keresztjét és ő hordozza.

Idősebbik Jakab, Zebedeus fia, akit az Úr testvérével, a gyermekarcú Jánossal együtt Boanergesnek, vagyis a mennydörgés fiának nevezett, felemelte sörényes fejét. A sziklabarlang felé pillantott, ahol azelőtt sok ördögös és tisztátalan talált menedékhelyet és halkan szólt:

— Leoldozza róluk a betegségek láncait.

Iskarióti Judás, a lángveres fejű, behúnyta sötét szemét és rekedt hangon mondta:

— Lefűjja róluk a bűn árnyékát és letörli homlokukról a gyalázat bélyegét.

János, az ifjú halász, idősebb Jakab testvére, felemelkedett fekhelyén. Megrázta aranyfürtös fejét, kitárta karját és messze-csengő hangja leszállt a völgybe.

— Örvendezésében repesve száll felé minden szív, mint a galamb szárnya, mert körülölel mindeneket az ő jósága, miként a szivárvány az égboltot.

A tizenkettő elcsendesült; az égen magasra hágott a hold. Sugarai átszűrődtek a lombokon, mint égi hárfa ezüstös húrjai. A Genezaret felőli síkságról lágy hangok szálltak fel hozzájuk, mint messziről hangzó cimbalompengés és alig megrezdülő hegedűszó. Mintha az éjtszaka dalolt volna. A fák és bokrok közt alvó madarak az éjtszaka szárnyai alá bújtak álmukban s gyöngyöző csipogással feleltek az altató énekre.

A tizenkettő áradó szívvel figyelt a búbajos hangokra, aztán lassan lehajtotta fejét a mohos sziklára. Az álom hold-sugárból szőtt lepkéi megpihentek a behunyt szemeken.

A hold leereszkedett a hegyek mögé; az apró égi őrtüzek egymásután kialudtak. Az éjtszaka nyugat felé szállt, maga után vonva csillagszegélyes fekete palástját. Kelet felől kilépett ágyasházából a napkirálynő kis szolgálóleánya, a virradat és gyöngyszínű fátylakkal terítette be ébredő úrnője útját.

A tizenkét férfi a mohos köveken ült és csendben vára-kozott. Tamás, a Szíria határából való, letekintett a völgybe és homlokához emelte kezét.

— Maran Atha! Urunk jó!

A tizenkét apostol felállt. A síkság felől lassan közelgett Jézus fehérpalástos alakja. Fejét és egész alakját fehér sugárzás övezte, mintha a virradat ráontotta volna minden fényét. Fel-emelte liliumfehér homlokát és mennyei jóságú szemével az apostolokra pillantott.

A tizenkettő szíve egyszerre megdobbant. Égő sóvárgás lepte meg őket; fájdalmas megindultság és mélységes áhitat szállt le rájuk. Úgy érezték, hogy hálaadó fohászt kell zenge-

niök, hogy könyörögniök kell oltalomért és vigasztalásért. Az érzés felemelte őket; szavakat kerestek, hogy a beszéd köntösébe öltöztessék mindazt, amit szerető reménykedéssel és gyermeki bizalommal kérnek az égi Atyától.

A tizenkét szív forró vágyakozásban esengett, ám a száj nem találta meg az üdvösség szavait. Hol a drága Tolmács, aki érti és kimondja a szívben bujkáló szavakat? Hol a megszentelt Útmutató, aki elvezet az Atyához?

Jézus fellépett a hegyoldalra és megállt az apostolok előtt. Lélekbelátó szemét végighordozta a halvány arcokon.

— Mit akartok, hogy nektek cselekedjem? kérdezte szelíden.

Az apostolok leborultak előtte. Tizenkét homlok egyszerre érintette a fehér palást szegélyét és tizenkét száj egyszerre szólt a szív bőségéből.

— Uram, taníts meg minket imádkozni!

Jézus a magasba emelte pillantását, összekulcsolta kezét és szava úgy szállt a templomi csendességben, mint lágyzenésű kristálycsengő:

— Mi Atyánk! ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved. Jöjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is.

Jézus lepillantott a meghajtott fejekre és halk szóval folytatta:

— Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma.

Judás, az iskarióti, kitárt karral hajolt előre és kereszthalakú árnyéka egy pillanatra az Úr lábai elé vetődött. Jézus szeme szomorúan pihent meg rajta.

— És bocsásd meg nekünk a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek. És ne vigy minket a kísértetbe. De szabadíts meg a gonosztól. Amen.

A tizenkettő utána mormolta az ima szavait, majd lassan felemelték homlokukat a kövekről. Tizenegy arc fénylett s mintha a harmat könnyei beszivárogtak volna a megindult szemekbe is. Judás, a karióti Simon fia, felemelte fejét a kialudt tűzrakásról. Lángvörös üstökét és árnyékos homlokát egészen belepte az elégett füvek hamuja.

A síkság szélén ekkor megjelent a nap aranypiros korongja.

Lángoló fénye elöntötte a tájat. A hegyoldal szikláin és a fűszálakon millió harmatcsepp fénylett, mint a bánatos arcokról lepergő könnyek tengere. A szél sóhajtozott a fűszálak és levelek között, mint vigasztalásért könyörgő panaszos száj.

Égen és földön pedig zsongva, pihegve és döngicsélve megindult az élet, lágyan dobogva és halkán lüktetve, mint az idők méhében alvó szívek, melyek majd felébrednek az évszázadok során s már nem hiába várják és keresik a vigasztalás és üdvösség szavait.

JÉZUS ÉS A GYERMEK.

Az úTON állt az őrtorony; fehér falának a közepére vékony árnyékcsíkot festett a napóra mutatója. A ciprusok és gránátfák hajladozó lombjain átszűrődött a napfény és sárga foltjai a kavicsos úton repdestek, mint hulldogáló aranytallérok.

Az őrtorony lábához apró kunyhó simult, mint komondor a juhásztor lábához. A házacska ajtaja nyitva állt, a fény előntötte a szegényes szobát. A sarokban alacsony fekhely húzódott, durva teveszőr takaróval lefedve.

A fekhelyen öreg asszony gunnyasztott. Fehér haja sötét főkötő alá bújt, arcán mély barázdákat szántott az idő ekéje és szeme mécsesét behamvazta a bánat. Egyik kezében pálmalevéllal bélelt gyékénykosárkát tartott. A kosárba egy olajos pogácsa és néhány szem füge volt helyezve. Másik kezében tejfel telt agyagkorsócskát szorongatott.

A szoba közepén fiatal asszony állt, kézenfogva gyermekét. Arcát boldog mosoly árasztotta el, amint még egyszer végigsimogatta a húcska rézszerű fürtös haját, álmodó nagy szemét és ünneplő fehér ingecskébe öltözött alakját.

Az öreg asszony is a fiúra nézett s amint megszólalt, szava oly halkán zengett, mint távoli lantpengetés:

— Tiszta a szíved és az arcod, gyermek, úgy járulsz elébe, hogy megáldjon téged. Az asszonyok már az úton rajzanak kisdudukkal karjukon. Jeruzsálem minden útját tapodják már a kis lábak és anyjuk köntösébe kapaszkodnak a kis kezek. Viszi őket a szeretet ereje a próféta elé, miként a szél a mandulafák virágát a templom udvarára.

A fiatal asszony a kosár fölé hajolt.

— Ó anyám — szólt restelkedve — a korsó kicsiny, a pogácsa vékony és a fügek száma csekély.

Az öreg a gyermek kezébe adta a kosárkát meg a korsót.

— Tudom, de lásd, a kecskénk kevés tejet ad, a tejestömlőnk üres, a sütőtéknőből is kifogyott a lisztláng, a fügefánkról pedig az utolsó fügéket szedtem le. A próféta, akihez a gyermek megy, az ajándékot majd a szeretet mérlegére rakja és a szívével méri fel. Az Úr nevében vidd és az Úr nevében add.

A gyermek lehajolt és almavirág arcát a fonnyadt kézre hajtotta.

— Öreganyám, tőled mit vigyek a prófétának?

Az öreg asszony szeme felcsillant, mint kék jácint kelyhében a harmatcsepp.

— A szívemet, gyermek. Tedd a próféta lábához.

A fiatal asszony és a gyermek kilépett az útra. Az őrtorony fölött, a felhők alatt darvak húztak át, a fák ágain fecskék csicseregtek. A napfényben méhek zümmögtek és a fűben tücskök cirpeltek. A kövek között fényeshátú gyíkok surrantak.

A várost bekerítő kőfal, az őrtorony és a szegényes kunyhók lassan elmaradtak. Az asszony széles utakon és platanós tereken haladt át a gyermekkel. Egyszerre népes útra értek. A kereskedők háza előtt fűszerekkel üzérkedő kalmárok és sáfárok zümmögtek, akár a vaddarazsak a berek fái közt. Kecseszörből szőtt ruhájukat pénzzel telt bőrv szorította derekukhoz. Az övön is pénzzel telt bőrtarisznya csüngött, miként a hörcsög búzával telt zacskója.

A festett kelmékbe öltözött, beretvált csereárúsok portékájukat kínálgatták olyan hangos riogatással, mint a szőlőtaposók a sajtóban. A rókaképű kölcsönadók és a veresfejű uzsorások szeme körbenjárt, mint a prédára leső halászó sasé, újjuk begörbült, mint a karvaly és hangjuk sziszegett, akár az ösvényen kúszó szarvaskígyóé.

A kavargó tömegen át lassan vánszorgott egy öreg kolodus. Feje és szakála fehér volt, mint a Libanon hófedte csúcsa; oldalán rongyos tarisznya csüngött. Görcsös botjára támaszkodva megállt és éneklő hangon kiáltott:

— Itt az Üdvözítő, akit várunk és szeretetet hirdet! A Messiás jött hozzánk, aki jóságot prédikál és csodákat

teszen bizonyságul; hallgassátok meg tanítását és az Úr nevében szánakozzatok rajtam szegényen, aki beteg vagyok és éhezem!

A kereskedők lármás hada elnémult. A koldus kinyújtott kezébe néhány rézkvadráns hullt. Az egyik csereárús csúfólódó hangon kiáltott a koldus felé:

— Jártam Galileában és ismerem a te Messiásodat! Jézus ő, József názáreti ács fia.

A koldus a rézfejú fiúcskára mutatott, aki előtte állt anyjával és az olajos pogácsát felé nyújtotta.

— Bizony mondom neked, ez a gyermek jobban ismeri őt.

A koldus elvette a pogácsát és tovább ment. A kereskedők a fiúra szegezték pillantásukat. Néhány nyírott üstökű ammonita és moabita csereárús kivált közülök s megindult a gyermek nyomában. Karmazsinveresre festett kosbőr süvegük messze piroslott, mint a mák feje s vakondok- és menyétbőrrel szegett köntösük lobogott a szélben.

Az asszony és a gyermek hallgatva mentek előre és egyszer csak a templomhegyre értek, a törvénytevő ház elé. A gyermek felpillantott a vörös márványlépcsők fölött húzódó fedett nagy csarnokra. A fehér márványoszlopok fején pálmalevelek és oroszlánarcok voltak kifaragva. A csarnok homlokzatán a római sas fénylett, míg oszlopai közt és a lépcsőkön tógás bírák, jog- és törvénytevők, írástudók, bölcssek, adószedők és vámbérlők tarka serege hullámozott.

Az írástudók méltóságosan lépdeltek uszályos felsőruhájukban, mint a pávák. Kék és bíborpiros öltönyüket tarka hímzések ékesítették, borjúfókabőrből készült sarujukat pedig ezüstkapcsos szíjak övezték. Az oszlopok közt latin, héber és görög szavak keverődtek enyhe zúgásban, mint faágak a szélben.

A legalsó lépcső szegletén rabszolga húzódott meg. Teveszórrongyaiból kisötlő meztelen hátán ostorlütések nyoma piroslott. Megbélyegzett homlokát kisebzett öklére támasztotta és vizes szemmel nézett fel a csarnokba. Lassan felemelkedett és recsegő hangon kiáltott a vitatkozók felé:

— Ti, akik az igazságot keressétek, menjetek az igazság elé! Megjött a Messiás és hirdeti az ígét. Ő a vigasztalás, ő a szabadulás; dicsőség nevének!

Az írástudók bosszús arccal megálltak; a bírák álmélkodva néztek feléje. Egy vámbérlő végighúzott rajta pálcájával és egy adószedő kiköpött előtte.

A rabszolga megrázta sötét fejét.

— Ó milyen betelt a ti szívetek, nem fér már abba egy mustármagnyi könnyörület sem! Engemet pedig szomjúság epeszt az irgalmasság után. Ó milyen szomjas az én szívem!

A rabszolga a lépcsőre roskadt és akkor hirtelen részínű fürtös fej hajolt föléje és egy kis kéz néhány érett fügét hullajtott ölébe. Mire a rabszolga felemelte nehéz fejét, a gyermek már messze járt anyjával. Ám néhány adószedő és vámos megindult a nyomában.

Az asszony és a gyermek egy zsinagóga elé érkezett. A bejárat előtt papok, lévíták, törvényt magyarázó farizeusok és időmérő bölcsek álldogáltak. Felső ruhájukat megkülönböztetésül széles szegélyek ékesítették és a ruha négy szegletéről bojtok csüngtek alá. Hosszú szakállukról és öltönyükből a füstölőszerek szaga áradt.

Halkan morogtak, mint ahogy a patak csörög a kövek között. Ügyet sem vetettek egy feniciai asszonyra, ki tépett saruján és posztókendőjén messze földek porát hozta magával. Karján beteg kisded feküdt, kinek láztól cserepes szája az asszony összeaszott emlőjét szívta. A feniciabeli asszony egy szeglethőre ült és verejtékes arcát törülgette. Gondtól emésztett szemét a papokra emelte és fojtott hangon szólt hozzájuk:

— Az Úr nevére kérlek, mondjátok meg, itt találom még a Messiást, kit az Úr kegyelme küldött a beteg lelkek és testek gyógyítására, áldassék érte szent neve!

A papok közt csendesség támadt. Nem feleltek neki, mire az asszony esengve szólt:

— Szánakozzatok rajtam, mert erőim megfogyatkoztak; a gyermek sem lel nálam táplálékot. Ha egy kis tejitalt adhatnék neki, feléledne szegény.

Akkor már előtte állt a fehér ingecskés gyermek; rézveres fejére letűzött a nap. Felnyújtotta tejjel telt agyagkorsóját, melyre mohón tapadt a kisded kiszáradt ajka.

— Légy áldva! — mondta az asszony. — Téged a Messiás küldött utamba.

A fiú felemelte üres korsóját és anyja után futott. A hosszúszakállúak összesúgtak.

— Keresztelő János lesz az, akinek feje vétetett és aki ime testet öltött.

A feníciai asszony hangos szóval felelt:

— Ti Jánosnak mondjátok, a titokfejtők és jegymagyarázók pedig Illés prófétának tartják, de bizony mondom nektek, hogy ő ama Messiás, aki az idők kezdetétől rendeltetett.

A vének újra összedugták fejüket és megbeszélték a kérdéseket, amelyekkel kipróbálják és megkísértsék az új prófétát, akit im az együgyű idegen asszony is Messiásnak hirdet. És megindultak a farizeusok, a vipera mérgével szívükben és darázs fullánkjaival nyelvük alatt.

A rézhajú gyermek ezalatt már a Messiáshoz vivő útra tért. Köröskörül nagy sokaság hömpölygött. Egymásután jöttek földművesek, szántóvető szolgák, teherhordók, hajtsárok, pásztorok, halászok, zsellérek, béresek, favágók, vízfordók, vincellérek, sár- és téglavetők, kőfejtők és más egyszerű és alázatos emberek a falvakból, legelőkről, bányákból, hodályokból, mezőkről és karámokból. Bentről, a városból a kovácsok, fazekasok, kőművesek, ácsok, takácsok, rézművesek, faragók és drágakőmetszők sereglettek ki. Köztük alattomosan lapult meg a farizeusok taláros csapatja, mint szarvasok és őzek között a ragadozó farkas.

A népség már oszladozóban volt; lassan széledeztek a különböző utakon. Ám közöttük egy csoport asszony haladt előre. Tarka szövetek és színes kendők fedték be őket. Karjukon kisdedit hordoztak és köntösükbe kis kezek kapaszkodtak. A gyermekek kezében narancsvirág, mirtuság, lótuszvirág s néhány szál tulipán vagy lilium illatozott. Mindnyájan egy nagy térségre igyekeztek. A tér a templomhegy lábánál terült el és majdnem üres volt.

A tér egyik oldalán tamariszkusok és fenyőfák előtt kőpadon fehérpalástú férfi ült. Lába előtt a homokra földszínű ruhába öltözött férfiak telepedtek. Fedetlen fejükre a

nap süttött és sarútlan lábukat fűszálak simogatták. Egyszerű halászforma emberek voltak, oroszlánfejűekben sólyomszemmel.

Az asszonyok a kőpad felé tartottak és leborultak a fehérpalástú előtt. A sok virág lehullt a fűre, a tanítványok ölébe és a fehérpalástú lábára. A sok kis kéz a kőpad felé nyúlt, bizalommal és édesen és az anyák szava zengve szállt:

— Drága Messiás, te jószág és szeretet, áldd meg kicsinyeinket!

A tanítványok felálltak és elhárító mozdulattal léptek az asszonyok elé.

— A Mester fáradt, mert egész nap tanított és gyógyított; most hagyjátok pihenni őt.

Ekkor a fehérpalástú megmozdult és halk, szelíd hangján megintette a tanítványokat:

— Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Isten országa.

Az asszonyok köréje sereglettek, gyermeküket hozzá emelvén. Jézus megölelte a kicsinyeket és kezét a sárga-, barna-, fekete- és vörösfürtös fejcskékre téve, megáldotta őket.

A rézhajú gyermek anyja leborult előtte és könyörögve szólt:

— Ime, Uram, elhoztam hozzád fiamat.

A kis rézhajú a földre ejtette üres kosárkáját az üres korsóval s halkan rebegte:

— És öreganya szívét is.

Jézus lenézett rá és mindkét kezét a gyermek homlokára nyugtatta. Aztán lassan elfordult és kilépett az útra. A tanítványok szóltanul követték.

Az asszonyok boldogan oszlottak szét. A rézhajú gyermek megfogta anyja kezét és álomlátó nagy szemével a felhőtlen égboltot nézte. A magasban már bontogatta aranybarna haját az éjszaka leánya, az alkony. Áthaladtak az üres utakon és elhagyott tereken. Az ég bársonykárpitján feltűnt már egypár csillag, mire hazatértek.

Az öreg asszony a tűzhelynél állt; gyökereket és száraz, mezei füvet vetett a tűzre. Az asztalon égő mécses köré fűgével telt cseréptál, egy kancsó tej és egy nagy olajos lepény volt helyezve. A fiatal asszony csodálkozva mutatott az asztalra.

— Hát ezek hogy kerültek ide?

Az öreg asszony fejet csóvált.

— Nem tudom. Egy kicsit elszunyókáltam, aztán kimentem a ház mögé, hogy megfejjem a kecskét. Hát amint fejem, annyi tejet adott, hogy a fejőedényből is kicsordult. Akkor megtöltöttem tejjel a tejes tömlőt, meg a vízes korsót is. A kecske a fűgefához volt kötve és mikor elvégeztem a fejést és felnéztek, hát látom, hogy a fűgefa tele van fűgével. Pedig semmi sem maradt rajta, mikor reggel az utolsókat leszedtem. Gyenge már a szemem, de mégis hogy tévedhettem meg ennyire? Mikor bejöttem, a sütőteknőm tele volt liszt-lánggal. Az asztalon meg a tele tál, a kancsó és a lepény. Honnan tudhatnám én, ki járt itt?

A rézhajú a lángok libegését nézte.

— Talán az küldte, akihez elvittem az öreganya szívét.

Az öreg asszony leült a fekvőhelyre és ölébe vette a gyermeket.

— Most mondjátok el, mit cselekedett a próféta.

A fiatal asszony szelíden válaszolt:

— A Messiás ő, anyám. Megáldotta a fiamat.

Az öreg asszony felnézett gyermekes, hívő szemmel.

— Ó, mint szerettem volna látni! Mondjátok el nekem, milyen a Messiás?

A fiatal asszony a mécs lángjába pillantott.

— A haja olyan, mint az érett búzakarász, a homloka fehér, mint a lilium, arca fáradt és jóságos, szeme szelíd és szomorú. Ruhája tiszta, mint a bárány gyapja, lába sarútlan és hangja lágy, mint a jó kéz simogatása.

A gyermek az öreg asszony vállára hajtotta fejét, félig behúnnya szemét és álomba vesző hangon mondta:

— A homloka fényes, mert a hajában elbújt a nap, az arca ezüstös, mint a hold és a szemében csillagok fénylenek. Ruhája fehér felhő, a keze sima, mint a galamb szárnya és a lába ragyog, mint a gyöngyragyog. A hangja úgy cseng, mint a templom aranycsengetyűje és mikor a fejemre tette a kezét, az ujjá benyúlt a szívembe és ott aranyhárfa pengetett. Hajtsd rám a fejedet, öreganyám és hallgasd, mert még most is bennem zeng.

A fiatal asszony hangja elhalkult:

— Az álom beszél a gyermekből, anyám.

Az öreg asszony lassan lebocsátotta a fekvőhelyre a halkan pihegő fiút. Aztán a tűzhely hunyókáló parazsába bámult és eltűnődve szólt:

— Ki tudja, hátha a gyermek látta őt jobban?

ZAKEUS.

FELHŐTLEN kék magasságból szétáradt az aranyos napfény az egész vidékre. A határban az érett gabona kalásztengere hullámozott. A Jordán felőli sziklás hegyekről vadjácintok illatát fújta be a szél Jerikó alacsony házai közé.

A Jerikóból Jeruzsálembe vezető út mentén a két mért-földnyi pálmaerdő szélén nagy fehér ház terült el. Az oszlopos benyíló előtt karos kőpadon egy öreg asszony üldögélt. Az erős napfény melengette vastag gyapotkelmébe burkolt tagjait. Sovány kezét megtört szeméhez emelte és figyelve hajolt előre.

— Fiam — mondta csendesen —, egy asszony szólít téged.

Az utolsó oszlop mellett szegényes öltözetű asszony állt. Sötét fejkendőjét lehúzta hervadt arcába. Egyik kezében olajjal telt korsót, a másikban egy kosárka fügét szorongatott.

— Zakeus, hallgass meg — ismételte esdeklő hangon.

A benyílóból kismövésű ember lépett ki. Fehér tógát viselt, mint a rómaiak és a lábát díszes bőrszandál fedte. Kővér kezét összekulcsolta és szigorúan összevonta szemöldökének bozontos eresztét.

— Mit akarsz? — kérdezte kurtán.

Az asszony földre szegezte tekintetét.

— Lásd, egy kis olajjal és fügével kedveskedném néked. Ne vedd meg ezt a csekély adományt, mert az olajom sárga és kővér, mint a préselt szőlő leve, a fügém megédes, mint a csurgatott méz.

Zakeus legyintett kezével.

— Hagyd el. Mit akarsz?

Az asszony felnézett rá könnyharmatos arccal.

— A fiam, a te legalázatosabb szolgád, a legifjabb alvámos, akit a nép nagyfejű Jánosnak nevez. Most beteg.

— És te elhoztad helyette a beszédett vámot.

— Nem, uram. A fiam elvesztette a pénzt.

Zakeus keményen hátraszegte a fejét.

— Hát aztán? Ki segítsen rajta? Én csak bérlő vagyok; jól tudod, hogy a rómaiaknak kell átszállítanom a vámpénzeket. Én nem fizetek a fiadért.

Az asszony hangja megcsuklott.

— Ó, uram, irgalmazz! Pótold a kárt, neked az csekélység, mi pediglen megtérítjük. Én majd dolgozom érte, a fiam meg részenként visszaadja a kölcsönt. Igaz emberek vagyunk, a pénzt csakugyan elvesztette a fiú.

Zakeus hidegen elnézett a messzeségbe.

— Ha a legutolsó bárányodat idehajtánád, akkor sem segíthetnék rajta.

Az asszony elszánt daccal kapta fel korsóját.

— Jól van, Zakeus. A szíved kemény, mint a szikla és a szavad vág, mint a kés. Azt kívánom neked, hogy ülj fel egy fügefára és addig ülj rajta, míg megpuhul a szíved, mint az érett füge. Akkor majd jusson eszedbe minden igazságtalanságod és fájjon az neked.

Haragosan kiborította a fügéket a homokra és szapora léptekkel eltűnt a pálmafák árnyékában.

Zakeus keze ökölbe szorult, szeme kevély szikrát vetett.

— Utána uszítom a szolgálakat.

Az öreg asszony tiltó mozdulattal intett.

— Ne tedd, fiam. Ő belőle csak az anya szíve szólt, ha sebzett is a szava, mint a vadméh fullánkja. Ám a szava az én csodálatos álmomat hozta előm. Nagy sokaság verődött össze Jerikó útjain mindenféle nemzetségből. Minden arc Jeruzsálem irányába fordult és minden száj dicsőítő éneket zengett. Egyszerre megnyitak a sorok, mint ahogyan a víz tükrét kettészántja a szél és meghajoltak a fejek, mint az érett kalászosok. Akkor valaki jött Jeruzsálem felől és betért közéjük. Fedetlen fejére letűzött a nap és sarútlan lábát be-aranyozta a homok. Fehér volt a ruhája és fényes a szeme, mintha a napfény a szeméből áradt volna. Akkor hozzád ért menésében és te egy fügefa tövében ültél. Az arcod fekete volt az árnyékban és két kezeden iszapos aranypénzt szo-

rongattál. Félve emeltem reá szemedet, míg sáros aranypénzről vér- és verejtékcseppek csurogtak, Ő szelíden nézett rád és kinyújtotta feléd a kezét. Ebben a pillanatban megfényesedett a te arcod, leejtetted az aranypénzt s csupa élő kis piros szívvel és fehér virággal telt meg a két kezéd. A balmelled fölött átlátszó lett a ruhád és a szíved úgy csillogott, mint a friss forrásvízzel telt kehely.

Az öreg asszony behúnyta szemét és fáradtan hajtotta le fejét. Zakeus eltűnődve tekintett a jeruzsálemi útra.

Egyszerre a vadméhek dongásába, a madarak csipegésébe, az élő föld milliányi mozgó fűszálának s apró bogárkáinak zsongó zizegésébe emberhangok moraja vegyült. Jött és szállt a nép a jeruzsálemi úton, mint madársereg s mint szélről kavart levelek és virágok. Árúsok, halászok és vámosok, asszonyok, öregek és ifjak jöttek Judea minden részéből, akik elé kisereglett az útra Jerikó népe is.

Zakeus figyelve hajolt előre.

— Anyám... — szólt felindultan

De az öreg asszony csendesen aludt a meleg napfényben és Zakeus kilépett a jeruzsálemi útra. Körülötte fapapucsok csattogtak, bőrsarúk recsegték és mezítelen lábak csoszogtak. Nagy sokaság tolongott mellette és sodorta magával.

— Hova mentek? — kérdezte egy, oldalán törtető öregtől.

— Az igazság elé.

— Kit vártok?

— Az igazak Urát.

A sokadalmon egyszerre remegés futott át. Mindenki megállt és az emberek sora kettévált, mint a szélről felszántott habok. Az asszonyok dicsőítő éneket zengtek.

Zakeussal, a gazdag fővámszedővel senkisémmel törődött. A tülekedők hátraszorították az erőtlenségre és koldusok közé. Szíve összeszorult és fájdalmas keserűséggel telt meg.

Az emberek sorfala között fehér ruhás férfi közelgett. A fejek boldog alázatban hajoltak meg előtte és az ő homloka mindnyájuk fölött ragyogott a napfényben.

Zakeus megkísérelte előre jutni, de a sokaságban nem mozdulhatott. Szomorúan tekintett fölfelé és lám, megdobbant

a szíve, mert egy vadfügefa terjesztette fölé árnyékos ágait. Hirtelen fellépett a legalsó görbe ágra, onnan magasabbra és a kisméretű vámszedő vágyódó szemmel kémlelt előre.

Ezalatt a fehér ruhás férfi a fa mellé ért. Fedetlen fejére fényesen tűzött a nap és sarútlan lábán aranyos homokszemek csillogtak. Mikor felvetette pillantását a vámszedőre, mintha minden fényesség és simogató meleg a szeméből sugárzott volna. Kinyújtotta kezét és zengő hangon szólt:

— Zakeus! Szállj le sietve, mert ma a te házában kell megszállnom.

A vámszedő arcán fényesség áradt szét és szíve boldog örömben remegett. Leszállt a fáról és szelíd alázatban repesve mutatta az utat.

A nép susogva gyűlt össze körülöttük és az asszonyok duruzsoló csoportjából egy sötétfejkendős asszony hangja csattant ki:

— Nézzétek, bűnös embernél száll meg!

Az Úr megállt. A gőgös fővámszedő bőrtársolyába nyúlt és néhány aranypénzt adott a zúgolódó asszonynak.

— Mondd meg fiadnak, János alvámosnak, hogy a számadása rendben van.

Azzal az Úr felé fordult és összekulcsolva kezét, alázatosan szólt:

— Uram! javaim felét a szegényeknek adom és ha valakit valamivel megkárosítottam, négyszeresen fizetem neki vissza.

A nép zúgolódó susogása elpihent, mint a füvek lábánál meglapuló szellő. Zakeus úgy érezte, mintha szíve a jószág és szeretet friss forrásvizével telt volna meg.

Az Úr belépett a vámszedő házába és így szólt hozzá:

— Ma lett üdvössége e háznak, mivelhogy ő is Ábrahám fia. Mert az Emberfia azt jött keresni és üdvözíteni, ami elveszett vala.

Az Úr szelíden pillantott a karos kőpadon szunyókáló öreg asszonyra, aki félálomból ébredve s kezét előre nyújtva rebegett:

— O, Uram, fényességet hoztál e hajlékba, áldott legyen a te neved!

BEVONULÁS JERUZSÁLEMBE.

NAP lángkoronás feje nyugat felé hajlott; fényes sugarakból szőtt palástját lassan elvonta Bethánia házai felől. Az erdei bozótban alvó és a mezőn nyújtózkodó szél megsuhogtatta szárnyait és berepült a házak közé. A kertekben hangos csicsergéssel ugrándoztak a cinkék a mustárfa széles levelei között. A fecskék a lapos háztetők peremére szálltak és apró gyöngyszemükkel kémlelték az utat.

A házak egymásután felnyitották ablakszemüket s a küszöbökön kaftános férfiak, fátyolosfejű asszonyok és fűrtöshajú gyermekek jelentek meg. Az utak lassanként benépesedtek. A nép áradt és hullámozott, mint a parthoz siető habok és zsi bongott, mint felzavart méhraj.

Egyszerre szikár férfi bukkant fel a kavargó tömegben. Napégette arcán és eres kézfején halvány foltok látszottak, akár a fehér lepkék a barna ágakon. Az asszonyok összesúgtak mögötte:

— Nézd a poklos Simeont, akit a názáreti Mester meggyógyított. Vajjon miért öltötte fel himzett fehérgyapjú köntösét, amely a húsvéti ünnepekre készült.

Az egyik ház mellől Bethánia legügyesebb sátorkészítője kiáltott Simon felé:

— Khave! Mi jóban jársz?

Simon megállt egy szempillantásra.

— Mire a csillagok feljönnek, vendéget látok házamban, aki Jerikó felől érkezik. Most eléje megyek az Olajfák hegyéig, hogy házamba vezessem.

A sátorkészítő ürge szeme kíváncsian fénylett.

— Ki lesz a te házad vendége?

Simon meghajtotta fejét.

— Názáreti Jézus.

A sátorkészítő arca felragyogott és hangosan kiáltozott :
— Bethánia népe, tárd ki szívedet, hogy bevonuljon oda az öröm és vigasztalás! Simon házába jó a csodatevő názáreti Mester, a mi jó tanítónk, aki a közülünk való Lázárt negyednapra feltámasztotta halottaiból. Áldás és üdv dicső nevének!

A zsigibongás elcsendesedett; aztán az asszonyok örömteljes kiáltással kapták ölbe kisdedeiket s a férfakkal együtt megindultak a hallgatag Simon nyomában.

A menet átvonult az utakon, mint lobogó színes szalag és nemsokára elhagyta Bethánia utolsó házát is. A távolban kéklő Olajfák-hegyét bearanyozta a leáldozó napfény. A kanyargó hegyi útról kis csapat ereszkedett alá Bethánia felé. Tizenkét egyszerű köntösű férfiú közt haladt a tizenharmadik hófehér palástban, mint sasok és sólymok közt a galamb. Szemében az égboltnak egy darabja világított és mintha fényből szőtt hajzat borította volna fehér homlokát.

Mikor a kis csapat a bethániai sereghez ért, a férfiak utat nyitottak előtte; az asszonyok leborultak a földre és magasra emelték kisdedeiket. Jézus végigment az emberek között; mögötte lépdelt a tizenkét tanítvány. Legelől az orosz-lánüstökű Péter és a szelídarcú János ment. Utolsónak maradt iskarióti Judás, aki görbe újjáival szokása szerint csörgő pénzzel telt bőrövében kotorázott.

Bethánia szélső háza előtt fiatal leány állt egy félig elszáradt akácfához támaszkodva. Mikor Jézus a fához ért, a leány leborult előtte.

— Uram, te oly jó vagy, gyógyítsd meg a beteg fácskámat.

Péter összeráncolta homlokát, de Jézus jóságos arccal előre hajolt és a fa törzsére lehelt. A törzs megreccsent és a zsongorodott fekete ágacskák kinyújtózkodtak. Az ágakat kövér rügyek lepték be, melyekből zöld levélkék pattantak ki. A lombok között tömött és illatos fürtök himbálóztak lágyan, mint csomóba verődött fehér lepkék.

A leány lehajolt és megérintette homlokával Jézus köntösének a szegélyét. A nép álmélkodva vette körül a kivirágzott fát. A tanítványokat egészen összeszorították és iskarióti Judás nekilendült a fának. Haragosan megmarkolta a fa törzsét.

Ebben a pillanatban a virágok összesugorodtak és lehulltak a földre, meg Júdás lángvörös fejére, mint halott kis pillangók.

Jézus belépett Bethániába és a nép követte. Egyik ház előtt ráncosképű anyóka ült; ölében búzaszemmel telt tálcskából fehér galamb csipegetett. A nép elfedte az öreg asszonyt, aki síró hangon kiáltozott:

— Ne fedezzétek be arcomat és ne borítsátok fejemre köntösötök szárnyát, hogy az én szemeim is láthassák az Üdvözítőt!

A nép vállat vont és a tanítványok tovább mentek. Ám Jézus megfordult s felemelte kezét. A tömeg kétfelé nyílt, mire Jézus tanítványaival együtt megállt az anyóka előtt.

Az öreg asszony megzavarodva hordozta körül pillantását és homlokához emelte kezét.

— Ó árnyékba merült szemeim, két kialvó gyöngye mécsesem, ki mutatja meg nektek a fény forrását?

Az ölében pihegő galamb felröppent és Jézus vállára szállt. Az anyóka szemében könny csillant meg s reszkető kezét Jézushoz emelte.

— Áldott a te neved öröktől fogva és áldott legyen mindörökké?

Iskarióti Júdás Jézus mögé került és kinyújtotta kezét a galamb felé. Ám a galamb enyhe szárnycsapással felrebbent. A levegőben suhanva szállt alá egy nyíllal megsebzett holló. A fekete madár Júdás fejére repült és egy pillanatra megkapaszkodott karmaival gyapjas hajában. Egy-két vércsepp végigfolyt Júdás fakó arcán, aztán a holló megingott és szárny-szegetten lehullt a földre.

Jézus tovább ment az úton és a nép hangos fohászkodással tódult utána. Az egyik házból törődött asszony lépett ki, vak gyermeket támogatva karjával. Térdrehullt az út közepén és hangos szóval esdekelt:

— Dávid szent fia könyörülj gyermekemen és nyisd meg világtalan szemeit! Ne hagyd őt az örök sötétségben tévelyegni, add, hogy ő is láthassa Isten szép napját!

Jézus lehajolt a gyermekhez és megérintette lehúnyt szemét. A fiú arca elfehéredett és lassan felnyitotta elnehezedett szemhéját. Sötét szemét merőn Jézusra szegezte, majd körül-

hordozta pillantását a tanítványokon. Kinyújtotta kis kezét Jézus felé és messze csengő hangon szólt:

— Ő úgy fénylik, mint a nap és keze melegíti arcomat, mint a napsugár. Ugye anyám, hogy ő a nap fia és a többiek körülötte a csillagok?

Senki sem felelt és a gyermek Júdásra mutatott:

— Ez pedig a nap árnyéka. Ő a hideg felhő, amelyből jég hull és vihar száll.

Júdás fakó arca lángveres lett és sugártalan szeme elrejtőzött a rőt pillák alá.

Jézus tovább ment. Az asszony leborult és megcsókolta lábnyomát az út porában. A nép üdvívalgással követte őt a poklos Simon házáig. Az oszlopos ház magas dombon feküdt, jóillatú tujafák között. A küszöb előtt várta Jézust Simon háznépe, meg a halottaiból föltámasztott Lázár két nővérével, Mártával és Mária Magdolnával.

Az asszonyok leborultak Jézus előtt és a szolgálak leoldották a saruszíjakat. Jézus a tizenkét tanítvánnyal s a ház előtt várakozókkal együtt a belházbba lépett. Az ajtó mellett a kézmosásra szolgáló kétmércés kövedrek álltak vízzel telve. A szoba közepén terített asztal várta a vendégeket. Csiszolt réztálakban és kötányérokon juhhús és olajban sült hal, szőlőskalács és mézeslepény, datolya, füge és gránátalma piroslott. A tálak között boroskancsók és vizes korsók sorakoztak. Az asztal mentén kétoldalt kecskeszőr vánkossokkal borított kerevet húzódtott; a mennyezetről zsinóron sokágú ezüst gyertyatartó csüngött.

Jézus az asztalfőhöz lépett, összekulcsolta kezét és halk fohászt mondott:

— Abba! Atyám, köszönjük jószágodat, maradjon velünk a Te kegyelmed mindenkor.

Letelepedett az asztal mellé, balkézre támaszkodva és lábát kinyújtva a vánkoson a fal felé. Köréje ültek a tanítványok, Lázár és a ház férfinépe. Márta körülszolgált az asztalnál, mialatt Simon körbenjárt, figyelve, hogy nincs-e valamiben hiányuk.

Lakoma végeztével Lázár ifjabbik huga, Mária Magdolna Jézus mögé lépett. Alabástromedényt tartott kezében, melynek hosszú vékony nyakát letörte. A ház megtelt a kalász-nárdusz

finom illatával, mintha napkelet minden virága és India minden fűszere az edényben rejtőzött volna. Mária Magdolna a kenet egy részét Jézus fejére öntötte, aztán letérdelt a fal mellé és megöntözte a kenettel Jézus lábait is. Lehúzta fejéről a vékony fátyolleplet és leoldotta földetseprő aranyháját. A selyempuha fürtökkel gyöngéden letörölgette Jézus lábait.

Midőn felemelte fejét, iskarióti Judás állt előtte. Halkan sziszegett dühében, mint a vipera és szeme zöldes fényben villogott, mint a ragadozó farkasé. Megragadta a lány kezét és fenyegető hangon mondta:

— Mire való e vesztegetés? Mert a kenetet eladhatták volna háromszáz dénáron és a szegényeknek adhatták volna.

Jézus megfordult és szelíd hangon válaszolt:

— Hagyj békét neki. Miért vagy bántására? Ő jócselekedetet tett velem. Mert szegények mindenkor vannak veletek és mikor akarjátok, jót tehettek velők; én pedig nem mindenkor vagyok veletek. Mert ő e kenetet testemre öntvén, azt temetésemre cselekedte.

Mária Magdolna lehajtotta liliumfehér arcát és ajkával megérintette a tenyerében nyugvó lábat. Judás homlokán még sötétebbre váltak a foltok és szájszéle vészes indulatban remegett. Szemében gúnyos láng lobbant fel.

— Majd én is megcsókolak, Uram! — gondolta magában.

Jézus ráemelte szomorú, jóságos pillantását és senkisémet értette, miért mondja neki:

— Úgy leszen Judás, amint gondolod és pedig a Getszemani kertben fogod azt cselekedni.

Judás elrejtette gyűlölködő szemét rőt pillái alá és kiment a ház elé.

Jézus az ablakon át a csillagsugaras égboltra tekintett. Felemelkedett az asztaltól és magához intette tanítványait.

— Mindjárt halványodni kezdenek a csillagok. Készüljete az indulásra.

Megáldotta a háznépet és kilépett az utcára. A tujafák kiléheltek a légből fűszeres illatukat. A reggeli csendben harsány kakaskukorékolás feleselt. Az égen egymásután kialudtak a csillagok. Az Olajfák hegycsúcsain piros örömtüzeket gyújtott a felkelő nap.

A házak kapui sorban felnyíltak s Bethánia népének nagy-
része Simon háza elé sereglett. Jézus és a tanítványok meg-
indultak a Jeruzsálembe vezető úton. A nép zsigongva követte
őket. Már feltűnt az Olajfák hegyénél fekvő Betfágé falucska, mi-
kor Jézushalkanszólt a hozzá legközelebb lépdelőkét tanítványhoz:

— Menjetek a helységbe, mely átellenben vagyon; oda
érkezvén találtok egy megkötött számárvemhet, melyen még
soha senki sem ült; oldjátok el azt, és hozzátok ide. És ha
valaki kérdez: Miért oldjátok el? mondjátok, hogy az Úrnak
szükséges. És azonnal ide ereszti azt.

A két tanítvány megszaporoázta lépteit és a legelső ház
ajtaja előtt a kettős úton megtalálta a megkötött vemhet.
Leoldozták kötelékét, mire a ház ura kiszólt az ajtón:

— Miért oldjátok el a vemhet?

Ők pedig feleltek:

— Mert az Úrnak szüksége van rá.

Kivitték a számárcsikót az útra. Levetették gyapjúköntö-
süket és a számárra terítették. Jézus felült reá és tanítványai
közrefogták. A néptömegetől kísérve megindultak az Olajfák
hegyének lejtőjén. Jeruzsálem tornyai és hatalmas bástyái az
Olajfák hegyétől csak egy szombatnapnyi járóföldre, mintegy
kétezer lépésnyi távolságban emelkedtek.

A jeruzsálemi kapukon át tömérdek férfi, asszony és
gyermek özönlött a bethaniai menet elé. A jeruzsálemi nép
között Feniciából, Babilóniából és Szíriából való ékes viseletű
héberek tolongtak; míg a partusok, médusok és elamiták tarka
köntöse úgy virított köztük, mint mákfej a búza-vetésben.

A jeruzsálemiekkal együtt kisereglettek az útra a Kisázsia,
Arábia és Egyiptom távoli tartományaiban élő héberek is, kik
Jeruzsálembe jöttek húsvét ünnepére. Valamennyi a felkelő nap
bíborragyogásában közelgő Jézus fehérpalástos alakjára szegezte
szemét. A fenséges arcon méltóságteljes nyugalom ült; a fehér
homlok fölött aranyfényben ragyogott a hajsátor, mint királyi
korona, míg a tündöklő szemekből egy világot átölelő szeretet
és jószág áradt szét.

A tanítványok hangos szóval dicséretet zengtek:

— Áldott a király, ki az Úr nevében jó! Békesség a föl-
dön és dicsőség a magasságban!

A jeruzsálemi asszonyok leoldották fátylaikat és köntösüket, a férfiak pedig levetették palástjukat és az útra terítették, mint király elé. Leányok és gyermekek lóbusz- és narancsvirágot, fürtös gesztenyevirágot s olajfa- és mirtuszágakat hintettek az útra. Egyik kézből liliumok hulltak, mint jóillatú hópelyhek és fehér lepkeszárnyak, a másik oldalról piros tulipánrózsza és gránátvirág röpködött, mint apró kis szívek, meg azúrszínű jácintok, mint a kék felhőköpeny darabkái. Asszonyok és férfiak pálmaleveleket és rózsaszínfürtös tamariszkuságakat lengettek, hangosan kiáltva:

— Hozanna Dávid fiának! Áldott, ki az Úr nevében jó! Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, mely íme jó! Hozanna a magasságban!

A gyermekek hangja messze szállt, mint ezer aranycsengő:

— Hozanna Dávid fiának!

Jézus bevonult a tárt kapun Jeruzsálembe és a néparadat hullámozott körülötte, mint a tenger habja. Egész Jeruzsálem felindult és háborgott s minden utat belepett a lelkesülő és kíváncsi nép. Jézus a templomhegy felé kanyarodott. A templom külső tornácán álltak a főpapok, írástudók és farizeusok. A bosszúságtól sárga ábrázattal hallgatták a dicsőítő szavakat és rekedten sugdolóztak:

— Hogyan veszítsük el ezt az embert, mert már túlságosan nagy a hatalma.

A csoport közepén állt Kaifás, a főpap és csendet intett. Végigsimította ősz szakállát s figyelmesen nézte végig a templom előtt leszálló Jézust, meg a tizenkét apostolt. Rókaszeme fürkészve vizsgálta a bátor és hívő arcokat, a tiszta és nyílt szemeket, aztán megpihent iskarióti Júdás lángvörös fején. Jól szemügyre vette a foltos homlokot, az alattomos, irigy szemeket, meg a gyűlölet mérgétől elfakult száját és halkán szólt:

— Csendesedjetek. Árnyéka van a fénynek is és a galambok közt karvaly is akad. Én már tudom, ki fogja őt elveszíteni.

Kihajolt a tornácon és szeme összekapcsolódott Júdás pillantásával.

Jézus elhaladt mellettük. Lélekbelátó szeme átszállt fölöttük, aztán a napfényes útról belépett a templomba.

A LEGNAGYOBB PARANCS.

Az ÍRÁSTUDÓ felöltötte ezüstkapcsos kék palástját és házának oszlopos előcsarnokából kilépett az útra. A napfény erősen tűzött Jeruzsálem fölé és a hegyekről a tavasz illatát hozta le a szél. Az utakon és tereken hullámozott a nép és a négy tartomány fiai előzőnlőtték Jeruzsálemet, mint valami színes áradat.

Az írástudó megállt az úton és elnézegette a tarka öltönyű népet. Egy csomó asszony haladt el mellette. Virágokkal beszótt ruhájukon gyöngyös öveket s apró elefántcsont-ereklyéket viseltek. Halántékukon vékony aranylánc díszlett s fátylaikból mirtuszillat áradt szét. Az írástudó utánuk pillantott.

— Ezek szamariai asszonyok, olyan ékesek, mint a páva tollazata.

Mögöttük egyszerű öltözetű férfiak csapata haladt. Arcuk szelíd, mint az őzé, pillantásuk bátor, mint a sólyomé, szájuk hallgatólag. Bőrsarujuk alatt csikorgott a kavics.

— Ezek galileai halászok, a tiberiai tenger partjáról valók.

Egyszerre erős lábak alatt dobbant a föld. Csörgött a tegez, meg a kard a hüvelyben s a napfényben ragyogott a kopja és a dárdák hegye. A harcosok fején rézsisak, derekán pikkelyes páncél, lábán réz lábpáncél, vállán rézpaizs fénylett, csak a dárda nyele készült tompafényű vasból.

— Ezek a római légió vitézei Judea táboraiból és erősegeiből.

A vitézek nyomába durva teveszőrruhás és bőróves emberek serege húzódott, mint a csillogó menet árnyéka. Földszínű arcukat barnára égette a nap s khargol és khagab sáskát majszoltak.

— Ezek Perea köves pusztáinak fiai.

Most lágy görög szavak csendültek fel az úton. Hegyes

fővegű férfiak és tarkaruhás asszonyok csapatja közelgett; közöttük megtört szemű betegek és halálravált aggastyánok.

— Ezek a fűszerekkel kereskedő szír- és feníciai kalmárok, akik háznépükkel Jeruzsálembe jöttek a húsvét ünnepére. A sárgaképű öregek pedig a görög tartományokból valók, akik a templom közelében akarnak örökre elpihenni.

A nép szétoszlott a főbb utakon és az írástudó lassan megindult. Körülhordozta pillantását a magasban. Jeruzsálem kőfalán túl zöldüstökű hegyek álltak őrt, míg a távolabbi hegyek úgy tűntek fel, mint égi kötelekre fűzött kék palástok.

Az írástudó letért egy csendesebb mellékútra. A poros út közepén tépett ruhájú koldus ült. Ősz haja csapzottan hullt veres szemébe, mezítelen háta kilátszott rongyaiból. Kinyújtotta kezét alamizsnáért és rekedt hangon szólt:

— Éhezem.

Az úton magas nőalak közelgett; szentelt húst vitt kötőse szárnyában. Megállt a koldus előtt és tarisznyájába csúsztatta a húst. A koldus fohászkodva szólt:

— Láttalak téged a galileai próféta tanítványai közt. M a neved, hogy áldjalak?

A nő jószágosan intett.

— Mindegy az, jó ember. De ha könnyebbségedre szolgál: Zsuzsánna a nevem.

Az írástudó az asszony elé lépett.

— Miért adtad neki ünnepi lakomádat? Kevesebbel is beérte volna.

Az asszony rávetette tisztafényű szemét.

— Mert a Mester, akit követek, ezt tanítja: Aki kér tőled, adj neki és aki kölcsön akar venni tőled, attól el ne fordulj.

Az írástudó nem felelt. Elgondolkozva ment tovább és egy szűk sikátorba ért. Az egyik házikő előtt halaványképű beteg gyermek ült. Vékony karját esdekelve nyújtotta előre.

— Egy ital vízért szomjazom!

A sikátor sarkán egy asszony fordult be; friss forrásvízzel telt kőkorsót emelt a vállán. Lehajolt a beteg gyermekhez és megittatta. Aztán megnedvesítette tüzelő homlokát és megmosta poros kis kezét. A gyermek rámosolygott.

— Láttalak téged a galileai halászok közt, mikor a zsidók királya bevonult Jeruzsálembe.

Az írástudó megérintette az asszony vállát.

— Ismerlek asszony, te Joanna vagy, Heródes gondviselőjének, Kúzának felesége. Mi közöd neked e gyermekhez? Miért vesződöl vele?

Az asszony feléje fordította szelíd arcát.

— Mert a Mester, akinek a tanítását hallgatom, mondja nekünk: Amint akarjátok, hogy cselekedjenek nektek az emberek, ti is hasonlóképpen cselekedjeteek nekik.

Az asszony felkapta korsóját és elsietett, az írástudó pedig lassan tovább haladt. A sikátortól néhány kódobásnyira fával beültetett kis üres térre ért. Egyik fa alatt nyöszörgő öreg asszony feküdt. Fejkendőjét lehúzta síró arcába s reszkető kézzel tapogatta sebektől borított lábát. A sebekből piros vércseppek szivárogtak a fehér kavicsra. Az asszony jajgatva siránkozott:

— Senkim sincsen, aki megszánna nyomorúságomban és enyhítené kínjaimat!

A fák közül fiatal nő lépett elő. Arca fehér volt, mint a liliumlevél, szeme fényes, mint a víz tükre a napfényben. Letérdelt az öreg asszony elé és övéből kis kenettartót vett elő. Megszakította lágy köntösét; behintette kenetolajjal és bekötözte az öreg asszony sebektől kimart lábát.

Az öreg asszony megkönnyebbülten sóhajtott.

— Áldás fejedre, te jószágos szívű! Láttalak tegnap, mikor a názáreti Jézus tanította a népet. Te a porban ültél a lába előtt.

A nő felállt. Karcsú és hajlékony volt, mint a fiatal pálmafa. Ekkor hirtelen megoldódtak dús hajfonatai a fejét borító lepel alatt. Magas alakját egyszerre elborította földet seprő haja, mint aranyvörös palást.

Az írástudó álmélkodva megszólalt:

— A négy tartományban nincs még egy ilyen csodálatos hajsátor. Te Mária Magdolna vagy, húga ama bethaniai Lázárnak, akit a Mester negyednapra feltámasztott halottaiból. Nem irtózol megérinteni a ragályos fekélyeket? Gondold meg, hogy romlásodra is vezethet e készség. Miért cselekszed ezt?

Mária Magdolna tündöklő szemét a magasba emelte.

— Mert az Úr, akinek alázatos szolgálója vagyok, imígyen tanított: Vegyétek magatokra az én igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű és nyugalmat találtok lelkeiteknek. Mert az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű.

Összefogta dús haját és a lepel alá rejtette, aztán tovább suhant, mint virágos ág a szél fuvalmában.

Az írástudó eltűnődve tekintett utána és lehajtott fővel megindult. A szomszédos utcában levő zsinagógához egy vak ember támaszkodott. Kinyújtotta gyámoltalan kezét és panaszos hangon könyörgött:

— Szánakozzatok rajtam és vezessetek haza. Jeruzsálem túlsó végén lakom, a vizek kapujánál.

Az egyik ház elől bánatosszemű öreg asszony sietett a világtalanhoz. Megfogta kezét és így szólt hozzá:

— Jöjj, én hazaviszlek.

Az írástudó elébük került. Végignézett a törékenyalkatú asszonyon.

— Úgy látom, te nem gondolsz gyengeségedre és erőtlenségedre. A jócselekedetnek ezt az útját bizony fiatalabb lábakra bízhatnád.

Az öreg asszony szemében könnyek csillantak meg.

— Ezt én magam akarom cselekedni azért az irgalmaságért, melyet Dávid szent fia az én fiammal cselekedett. Mert anyja vagyok ama vaknak, aki a templom előtt ült a koldusok sorában és akinek szemét a nagy próféta sárral megkenete, mondván neki: Menj a Siloe tavára és mosdjal meg. A fiam úgy cselekedett és nyomban megnyílt az ő születésétől fogva vak szeme. A fiam akkor elment hozzátok, dicsőítvén Dávid fiát és ti ezért kivetettétek őt a gyülekezetből. A galileai próféta pedig, akit Dávid fiának mondanak, azt hirdette a templomba: Keressétek az Isten országát és az ő igazságát. — És azt is mondta: Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek. — Én tehát ezentúl az ő utain járok és az ő akaratát cselekszem.

Megfogta a vak ember karját [és oly vigyázva vezette az úton, mint anya kicsiny gyermekét. Az írástudó szótlánul lépdelt tovább. A fordulónál, a sarokház előtt törődött öreg

ember állt. Görnyedt hátán bőrtarisznya csüngött, melyben a templomban föláldozott húsvéti bárányt vitte. Az öreg ingadozott a súlyos teher alatt és arcának barázdái közt verejték csorgott. Hangosan sóhajtozott:

— Nem bírom a terhet, leszakad a vállam! Nincs gyámolítója az én aggságomnak!

A ház lépcsőjéről fiatal férfi emelkedett fel. A galileai halászok egyszerű ruházatát viselte és fehér arcát aranyszín fűrtök övezték. Leoldotta az öreg válláról a bőrtarisznyát és vállára emelte. Az öreg hálálkodva fordult feléje:

— Hova való vagy te, jó idegen és mi a neved?

— A galileai tenger mellől jöttem és János vagyok, Zebedeus fia.

Az írástudó megállt előtte és az ifjú szép arcába pillantott.

— Te vezetted a názáreti Jézus szamarát, mikor ünnepelesen bevonult Jeruzsálembe. Mit térsz ki utadból ez emberért?

János szelíd arcán boldogságos fény áradt szét.

— Mert az én Uram tanítja, hogy jót cselekedjünk és hogy az igazi boldogság csak a lélek jószágában áll. Mondd meg azért nekem, nem botor-e az, aki a boldogság útját elkerüli?

Az írástudó lesütötte szemét és kitért előle. A napfény lehullt az utakra, mint könnyű aranypor. A lapos háztetőkön és a fák ágain fecskék csicseregtek. Az írástudó másik útra fordult, ahonnan éktelen z sivaj hangzott. Két ember haragos szavakkal illette egymást, gyalázkodó szidalmakat kiabálva. Végül egymásnak mentek és fejük összezsaccant, mint megdühödött barmoké.

Ekkor szaladva jött feléjük egy idősebb férfi a galileai halászok ruházatában. Bozontos haja lengett a szélben, mint az érett kalász; napégett arcán és fényes sasszemében mély szomorúság ült. A két verekedő közé vetette magát és széles válla felfogta a durva ütlegeket. Izmos karjával szétválasztotta őket. Az egyik ember lihegve szólt:

— Mi közöd velünk, idegen ember? Láttunk téged a názáreti próféta bevonulásánál, ama tizenegy férfi élén, akiket apostoloknak mondanak. Ki vagy te?

A galileai férfi szeliden válaszolt:

— Péter vagyok, Jónás fia Betszaidából. Miért cselekedtek rosszat egymásnak?

A két ember hangos szóval kiáltott:

— Mert gyűlölt ellenségem ő!

Az írástudó Péter karjára tette kezét.

— Te pedig miért állsz közéjük? Számoljon le kiki az ő ellenségével.

Péter felemelte homlokát.

— Mert az én Uram ezt hirdeti: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, kik titeket gyűlölnék. Imádkozzatok azokért, kik titeket átkoznak, mert mindnyájan egy Atyának vagyunk gyermekei, aki egyformán felhozza napját jóra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és hamisaknak.

A két haragos meghunyászkodva lapult össze, az írástudó pedig elmélyedve haladt tovább. Nemsokára egy nagyobb zsinagóga elé ért; a széles kőlépcsőkön egy csomó béma koldus üldögélt. Előttük szikár férfi állt, ki tenyerébe ürítette pénzes zacskóját és minden koldus kezébe egy-egy drachmát csúsztatott.

Az írástudó szembefordult vele:

— Nem te vagy-e az én szomszédom?

Az ember bátran visszanézett rá.

— Akkor azt is tudhatnád, hogy én vagyok azon ember, ki harmincnyolc évig feküdtem bénán ágyamban és napjaimat a juhkapu mellett levő Beteszda-tónál töltöttem, a fedett tornácok alatt. De senki sem könyörült meg rajtam, hogy elsőnek a tóba bocsásson. Egyszer odajött a názáreti Jézus, aki megkérdezte tőlem: Akarsz meggyógyulni? Mire én azt feleltem neki: Uram! nincs emberem, ki midőn a víz hullámzásba jő, engem a tóba bocsásson; mert míg én odaérek, más száll le előttem. Erre a názáreti próféta, aki csakugyan a Krisztus, így szólt hozzám: Kelj föl, vedd ágyadat és járj. Én azonnal felkeltem, vettem ágyamat és megindultam.

Az írástudó az üres zacskóra mutatott.

— Tudom, amik veled történtek; de azt még jobban tudom, hogy több az atyádfia, mint amennyi drachmád vagyon. Miért osztod hát szét szűkös javaidat?

Az ember szeméből fény sugárzott.

— Mert a Krisztus, aki meggyógyított engem, ezt az ígét tanította: Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és moly megemészti és hol a tolvajok kiássák és ellopják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket az égben, hol sem a rozsda és moly meg nem emészti, sem a tolvajok ki nem ássák, el nem lopják. Mert ahol kincsöd van, ott van szíved is.

Az írástudó semmit sem felelt az embernek. Az elhagyott csendes utakról újra népseregtől zsivajgó térre ért. A nép fel- és lehullámzott, mint a szálló fecskeraj. Az írástudó méltóságon vonult el köztük, mint hattyú a vizen és a nép utat engedett neki.

Ekközben a templomhoz érkezett. Elhagyta a koldusoktól és nyomorékoktól zsibongó külső tornácot, mely a pogányoké volt, meg a nők tornácát, ahol az áldozati pénztár állt. Átment a templom keleti oldalán levő fedett csarnokba, mely Salamon tornácának neveztetett.

Az alabástrom oszlopok között félkörben állt a papokból és lévítákból álló templomórség, élükön a papifejedelmekkel és a huszonnégy papiosztály néhány főnökével. Szemközt az órséggel szintén félkörben helyezkedtek el az írástudók, törvénymagyarázók és néhány elüljáró a vének tanácsából. Mögöttük a farizeusok, szadduceusok és heródiánusok sorakoztak sötét ábrázattal és komor pillantással. Arany- és ezüstcsattos uszályos palástjuk kék, bíborpiros és karmazsinszínben égett, mint a mezők virágai.

Mindenek szeme a középső emelvényre volt szegezve, hol liliumfehér palástjában állt názáreti Jézus. Az oszlopok közül sugárkéve ömlött végig rajta. A nap ereje égett fenéges homlokán s a hold szelídsége tündöklött arcán, szeméből pedig a mennybolt legfényesebb csillaga tükröződött.

Lába előtt, a márványlépcsőkön tizenkét leghívebb tanítványa ült, akiket ő apostoloknak nevezett. Háta mögött Nikodémusnak, a magas tanács egyik tagjának ősz feje látszott, akiről azt beszéltek, hogy őt titkon látogatja és tanításai miatt a szívébe zárta.

Jézus a középén állt, mint hófehér mennyei galamb,

mint Isten legtisztább báránya, kivel szembenálltak a körül-
állók, mint álnok rókák és ragadozó karvalyok.

A farizeusok, szadduceusok és heródiánusok eléje járul-
tak, kérdésekkel kísértvén, hogy megfogják őt beszédében.
Ám ő tudta álnokságukat és példabeszédekben felelt nekik,
melyeket hallván elcsodálkoztak a seregek az ő tudományán.

Az írástudó, aki utolsónak érkezett, a hátulsó sorban
állt és hallgatta vetélkedésüket. Lassan elhárította útjából a
főpapokat és az emelvény elé lépett. Jézus csillagfényes
szeme megpihent rajta és a tanítványok közül János és Péter
ismerős arca fordult feléje.

Az írástudó Jézusra pillantott.

— Mester! Melyik az első minden parancsok között?

Jézus pedig felelt neki:

— Minden parancsok között legelső ez: Halljad Izrael!
A te Urad Istened egy Isten. És szeressed a te Uradat
Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, teljes elmédből
és teljes erődből. Ez az első parancsolat. A második pedig
hasonló ehhez: Szeressed felebarátodat, mint tennenmagadat.
Ezeknél nincs nagyobb parancsolat és e parancsolaton függ
az egész törvény és a próféták.

Az írástudó alázatosan meghajtotta fejét.

— Jól vagyon, Mester! igazán mondtad, hogy egy
az Isten és nincs más ökivüle. És hogy őt szeretni teljes
szívből és teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből és
a felebarátot mint önönmagát szeretni, nagyobb minden égő-
és egyéb áldozatoknál.

Jézus előrehajolt és liliomkeze egy múltó pillanatig az
írástudó szívéen pihent, aztán szelíden mondta neki:

— Nem messze vagy az Isten országától.

Az írástudó arca és szeme fénnel telt meg. A körül-
állók elnémultak és senki sem merte őt többé kérdezni.

Jézus csendesen állt a fényözönben; köröskörül, az oszlopok
árnyékából lehajtott fővel és megalázvasompolyogtak ki a kísértők.

Jézus magára maradt az apostolokkal. Péter és János
meghajolt előtte:

— Uram, kövess minket a házba, ahol kívánságod sze-
rint elkészítettük a húsvétot.

Jézus végighaladt a tornácon és az apostolok követték. A nap leszállt a hegyek mögé; az utak és terek elcsendesedtek az alkony óráiban. A fény már kialudt a hegyek csúcsán, mikor megérkeztek a Sion hegyén épült házhoz. A házigazda a küszöb előtt várta őket. Leborulva fogadta az Urat, aki jószágosan megérintette a homlokát.

— A te házában veszi magához az Emberfia az utolsó vacsorát.

A gazda félrehúzta az ajtót fedő kárpitot és Jézus az apostolokkal együtt belépett a terembe. Utolsónak iskarióti Júdás lépte át a küszöböt; keble fölött pénzeszacskójában halkan megcsörrentek az ezüstitallérok.

A fehér terítővel leborított asztal közepén egy tálban piroslott a keserű füvekkel szagosított páskabárány. Mellette állt a borral telt kehely és a húsvét kenyere, a kovásztalan lepény.

Jézus az asztalhoz lépett; mellette állt János, a többiek pedig köréje sorakoztak. Az apostolok ajkán felzendült a húsvéti zsoltár dicsőítő éneke. Jézus összekulcsolta kezét a boroskehely és a kenyér fölött és halkan imádkozott. Az égboltozaton kettévált az alkony felhőkárpitja és a ház fölött kigyúlt az első csillag.

A GOLGOTA FELÉ.

AZ ÉJTSZAKA elvonult Jeruzsálem felől; csillagokkal átszőtt fekete uszálya méltóságosan szállt utána. Keleten az olajfák hegycsúcsán már felbukkant az ezüstszín ruházatú virradat.

A templomhegyen emelkedő Antónia-várból a római helyőrség százhusz vitéze ereszkedett alá. A katonákon ragyogott a rézsisak, a kopja és a pikkelyes páncél. Vasövezetükön lármásan zörögtek a széles kardok a rézhüvelyben. A meztelen izmos karokon piroslott a beégetett bélyeg helye.

A harcosok kigyózó sorban vonultak Kaifás főpap háza elé, mely néhány futamatnyira feküdt a vártól. A csoport megállt. A hadnagy kardjával bezörgetett a kapun, mire a rézveretekkel ékített szárnyak csikorogva széttáruultak.

A tágas és kövezett udvaron még mindig a hűnyő tűz körül gunnyasztottak a zsidó poroszlók és az örök, a megszenesedett hasábokra és a hamuba bámulva. A földön szanaszét fegyverek és dorongok heverték. A melegedő poroszlók mögött a főpap szolgálai kioltották a lámpákat és a földbe szúrták a lobogó fáklyák fejét.

A katonák a fedett, oszlopos csarnok elé sorakoztak. A csarnok mélyében kettényílt az óriási ajtót elfedő kárpitok szárnya. A belső teremben félkör alakban ült a hetvenkét tagból álló főtörvényszék: a papifejedelmek, a huszonnégypapiosztály főnöke, a törvénytevő bírák, a nép vénei és mind a tanácsosok. Hímzett selyempalástjuk fénylett, mint a tó vize. Az aranykapcsokban égett a piros szárdiusz és jáspiskó, mint megannyi vércsepp s haragosan zöldelt a smaragd és krizolith és sárgállott a topáz, mint álnok kígyó- és rókaszemek.

A magas tanács közepén ült Kaifás, a főpap. Előtte

fehérpalástú magas férfi állt, fénytől sugározva, mintha nap-sütésben állna; két keze fehér gyapjúkötéllel összekötözve, mint a bűnösöké.

Kaifás felemelkedett és körülhordozta pillantását a tanácson.

— Miután kimondatott, hogy eme názareti Jézus méltó a halálra, tehát a római helytartó, Poncius Pilátus kezére adom őt, hogy elítéltessek.

Kaifás intett a római katonáknak meg a héber poroszlóknak, kik közrefogták a kőlépcsőkön leszálló Jézust és kiléptek a főpap udvarából. Kaifás és a magas tanács tagjai követték őket. A tűzrakások mellől utánuk lopakodtak a szolgák, a szolgálóleányok és kapuőrök.

Az út, amerre elvonultak, lassan benépesedett. Szállingózva jöttek Jeruzsálem lakosai: a héberek, a tógás római tisztviselők, a héber törvényre tért görög prozeliták és a felszabadított zsidó rabszolgák, a libertinusok. Közéjük vegyültek a babilóniai és szíriai héberek és az északafrikai Alexandriából és Cireneből, meg a kisázsiai tartományokból való héberek, akik húsvét ünnepére a szent városba jöttek.

A görögök egymásnak mutogatták Kaifás csapatját.

— Nézzétek, a szinedriom ítéletre viszi ama galileài Mestert, kinek híre túlszárnnyalt a négy tartomány határain.

A rómaiak halkán beszélgettek.

— A tanács kimondotta a halálítéletet, de a végrehajtás joga a rómaiaké, azért viszik a názareti tanítót a praetorium elé.

A menet felkanyarodott a templomhegyre s zúgott és susogott, mint falevelek a viharban. A legrövidebb úton, a templom előcsarnokán át vonultak a helytartó palotájában levő törvényházhoz. A helytartó palotája az Antónia-vár tövében emelkedett. Hatalmas márványoszlopai közt aranyozott római sasok fénylettek.

Jézust a katonák fölvezették a vörös márványlépcsőkön az oszlopos nagy csarnokba. A magas tanács künn maradt a lépcsők előtt, mert egy héber sem akart a húsvéti bárány vétele előtt a pogány helytartó házába lépni. A tanács mögött sorakozott a héber nép, távolabb pedig külön csoportokban a bámész rómaiak és a fedetlenfejű görögök.

Poncius Pilátus kilépett a csarnokba. Selyemtógája fölött ragyogott az aranylánc s beretvált arcát beárnyékolta a bosszúság. Hangos szóval mondta a magas tanácsnak:

— Miféle vádat hoztok fel ezen ember ellen?

A tanács felzúgott, mint megbolygatott darázsfszék.

— Lázítja a népet, tanítva egész Judeában, kezdve Galileától egész Judeáig.

Az egyik farizeus Jézusra mutatott:

— Azt találtuk, hogy ez fölzavarja népünket és tiltja a császárnak adót fizetni, mivel azt mondja, hogy ő Krisztus, a király.

Pilátus Jézus felé fordult:

— Tehát király vagy te?

Jézus a magasba emelte sugaras szemeit.

— Az vagyok, de az én országom nem e világból való.

Pilátus az angyali szelídségű arcra pillantott.

— Mit tettél, hogy a te nemzedet és a főpapok átadtak nekem? Lám, mennyivel vádolnak! Nem felelsz semmit?

Jézus hallgatott és Pilátus tanácstalanul nézte a csarnok márványkockáit. Végre a héberek felé fordult:

— Ha ez ember Galileából való, vigyétek a galileai fejedelem, Heródes elé, hogy ő ítéljen fölötte.

E szavak után újra bement a törvényházba. A katonák közrefogták Jézust és megindultak Heródes szállására. A magas tanács és a nép zajongva követte őket.

A palota, hol Heródes a húsvéti ünnepekre megszállott, a törvényháztól néhány kódobásnyira volt. Az óriási csarnok oroszlánarcú oszlopai közt ezüst- és ébenfakereveten ült a fejedelem fényes udvarával. Az alabástrompadlót lágy perzsa és babilóni szőnyegek fedték. A középső aranykereveten pihent Heródes, gyöngyökkel és karbunkulusokkal átszőtt bíborbársony tógájában. Lába előtt bíborvánkoston nagyszemű, fehérarcú gyermek ült, Heródes fia.

Köröskörül ültek a fodrozott hajú testőrök karniolgombos öltönyükben, meg a nyakláncból és gyűrűktől csillogó tanácsosok, a kincstartó és udvarmester, a követek, íródeákok és fegyverhordó apródok. Az öltönyökből mirha, aloe és akácia-illat áradt szét és betöltötte a csarnokot.

Jézus felhaladt a lépcsőkön és megállt a csarnok közepén. A papifejedelmek és írástudók a legalsó lépcsőfok előtt maradtak és hangosan vádolták őt.

Heródes felemelte aranypálcáját, mire minden száj elcsendesedett. Aztán kíváncsi szemét Jézus fenséges arcára szegezte.

— Sokat beszéltek nekem felőled és most kíváncsiságot szolgálja ez alkalom, hogy megismerhesselek. Sok tudós ind brahmin, arab fakir, afrikai marbut és bűvészkedő perzsa mágus fordult meg udvaromban, de mondják, hogy nagyobb vagy te mindezeknél. Tégy valami csodajelt előttem.

Jézus lecsüggesztette összekötözött kezét és semmit sem felelt. Heródes összehúzta homlokát.

— Miért rejtegeted tudományodat? Mutasd meg hát előttem is hatalmat.

Jézus mennyei jószágú szeme megpihent a gyermek fürtös fején és hallgatott.

Heródes bosszús hangon csattant fel:

— Királynak mondanak és lám, csakugyan az ámítás királya vagy! Adjatok rá tehát királyi palástot és vigyétek vissza a judeai prokonzul elé.

A szolgák fehér gyolcspalástot hoztak és Jézus vállára terítették.

Az oszlopok közül Jézus fölé áradt a nap sugárkévéje; a magas homlok fölött fénykoszorú reszketett.

A gúny szava elhalt, az udvar elnémult és Jézus a megdöbbenés csendjében szállt le a lépcsőkön. A katonák közrefogták és az egész tömeg újra Pilátushoz ment. A judeai helytartó meghallgatta a történeteket és kilépett a nyitott csarnokba a főpapok, előljárók és a nép elé. Lekiáltott hozzájuk:

— Elém hoztátok ez embert, mint a nép lázítóját és ime, én tielőttetek kikérdezvén őt, semmi vétséget nem találtam benne mindabból, amikben őt vádoljátok. De Heródes sem; mert elküldöttelek benneteket őhozzá és ime, semmi sem tudódott ki róla, ami miatt halálra volna méltó. Megfenyítve tehát őt, elbocsátom. Mert szokástok nektek, hogy húsvétra egy foglyot elbocsássak. Akarjátok hát, hogy el-

bocsássam a zsidók királyát? Melyiket választjátok a kettő közül: Barrabást, a rablógyilkos lázadót vagy Jézust, kit Krisztusnak mondanak?

A főpapok és vének a nép felé fordultak, gonosz sziszegéssel izgatva őket, mire a nép hangosan kiáltozott:

— Vidd ezt és bocsásd nekünk szabadon Barrabást!

Pilátus arca megfelhősödött.

— Mit cselekedjem tehát Jézussal, kit Krisztusnak mondanak?

A nép nekiódult a lépcsőknek, mint dühös hullámtaraj és üvöltve kiáltozott:

— Feszítsd meg őt!

Pilátus elfordult tőlük és intett a csoport hadnagyának, halkán szólván:

— Fenyítsétek meg, hogy elcsendesedjenek és szánakozzanak rajta.

A katonák a tanácsház udvarába vezették Jézust. Letépték felső ruháit és egy cölöphöz kötözték. A durva kezek megragadták a sodronnyal befont ostorszíjakat és megostorozták a drága testet. Azután skarlátszín gúnypalástot adtak felszakított, vérző vállára, lehajtott fejére pedig tövisből font koronát nyomtak. Kezébe hosszú nádszálat illesztettek és térdet hajtva előtte, gúnyosan köszöntették:

— Üdvözlégy zsidók királya!

Ezután megragadták Jézust s töviskoronával a fején és gúnyöltözetében kivezették a nyílt csarnokba. Pilátus melléje lépett és rámutatva így szólt a néphez:

— Ecce homo!

A főpapok víjogtak, mint a vércsék:

— Feszítsd meg!

A nép keze ökölbe szorult s kidülledt szemmel, tajtékozó szájjal kiabált:

— Feszítsd meg!

Pilátus fellépett az ítélőszékbe és felemelte kezét. Az ítélőszék apró színes kövekkel kirakott padlón állt, melyet a görögök Lithosztrotosznak, a héberek pedig Gabbathának neveztek.

Ekkor a belső folyosóról fehértógás gyermekifjú sietett át a csarnokon. A főemberek és katonák utat engedtek

Pilátus legkedveltebb íródeákjának, ki könyv nélkül tudta a legtöbb római és görög költő versét és a görög istenek történetét. Megállt az ítélszék lábánál, térdet hajtott ura előtt és halkán szólt:

— Uram, a te asszonyod, az én kegyes úrnőm, ezt üzeni neked: Semmi közöd ne legyen azzal az igazzal, mert sokat szenvedtem ma álmomban ömiatta.

Pilátus csendesesen válaszolt:

— Mondd el nekem az álmot.

Az íródeák meghajtotta fejét.

— Az én kegyes úrnőm így mondta el álmát: Hajnali álmomban az én urammal együtt a héberek templomában álltam az oszlop előtt. A templom közepén aranyasztalra Mózes törvénykönyve volt kiterítve. Az asztal lábánál egy kígyó feküdt, fullánkos nyelvvel gonoszul sziszegve. Egyszerre az asztal előtt megjelent fehér palástjában eme názáreti Jézus; akit im előtted bevádoltak. Rálépett sarkával a kígyó fejére, aztán felnyitotta keblét, kivette szívét és Mózes könyvére helyezte. A szív lobogó lánggal égett s világánál megelevenedtek és aranyos fényben égtek a törvény holt betűi. Ekkor a magasból fehér galamb szállt alá és fényből szőtt csillagkoronát bocsátott csőréből a názáreti homlokára. Ezután egy nagy keresztfa jelent meg a templom közepén. A kereszt árnyéka reád borult, ó uram és befeketítette arcodat. Ám egyszerre zöld lombos ágak hajtottak ki a keresztből s a megnyílt boltozaton át kinyúltak az egész római birodalom és minden tartomány fölé. — Eddig tart az álom, jó uram és úrnőm ezért izen néked és irgalomra int.

Az íródeák meghajolt és fecskesuhanással elrebbent a sorok közt.

Pilátus elgondolkozva tekintett maga elé, aztán újra hangos szóval fordult a népsereghez:

— Vegyétek és feszítsétek meg öt magatok, mert én nem találok benne okot.

A főpapok rekedten kiabáltak:

— Ha ezt elbocsátod, nem vagy a császár barátja! Mert mindaz, aki királlyá teszi magát, ellene mond a császárnak.

Pilátus keserű gúnnyal nézett végig rajtuk.

— A ti királyotokat feszítsem meg?

A főpapság és a nép képmutatóan hajtogatta fejét:

— Nincs királyunk, hanem csak császáruk.

Pilátus indulatosan kiáltott:

— De mi gonoszat cselekedett?

A főpapok felemelték kezüket és a szolgák dühödten dobogtak a lépcsőkön.

— Feszítsd meg!

Pilátus intett az egyik apródnak. A következő pillanatban vízzel telt kristályedényt hoztak elé és Pilátus megmosta a kezét a nép előtt, mondván:

— Én ártatlan vagyok ez igaznak véréből; ti lássátok!

A kristálycsésze egy pillanatra felragyogott a szárdiuszkő vöröses tűzfényében. Pilátus felállt és intett a katonának, hogy adják az elítéltet a héberek kezére. A katonák levették Jézusról a skarlátszín palástot és újra ráadták alsó ruháit, meg az egy darabból szőt varratlan fehér palástot.

A szolgák kihozták a nehéz keresztfát és Jézus kisebztetett sajnó vállára nyomták. Néhány katona két elítélt gonosztevőt hajtott előre. Mindkettő keresztet hordott a vállán és Jézus mellé állt. Előttük egy katona lépdelt, fehér táblát tartva kezében. A táblán hármassal felirat sötétített héber, latin és görög nyelven:

— Názáreti Jézus a zsidók királya.

A csoport egy százados vezetése alatt közrefogta az elítélteket és megindult a város nyugati kapuján túl emelkedő Kálvária-hegy felé. A katonák mögött néptenger hullámozott. A tömeg morgott s az asszonyok és gyermekek szánakozva és borzadva elfedték síró arcukat.

A menet közepén, külön csoportban néhány halottsapadt asszony haladt: Szalome, Jakab és János apostol anyja, Alfeus felesége, aki az ifjú Jakab és Taddeus apostol anyja volt, meg Zsuzsánna, Veronika és Joanna. Közöttük haladt roskadozva názáreti Jézus anyja, a megtört szemű Mária, ki immár szívében hordozta a jámbor Simeon által megjövendölt fájdalmas tört. Az elgyötört anyát Mária Magdolna támogatta, kinek aranyfényű haja a fejét fedő lepel alól hosszan lobogott utána.

A fájdalmas anya mögött lépdelt lehorgasztott fővel a legkedvesebb tanítvány, János.

A szomorú menet kiért a városból. Előttük emelkedett az alacsony és kopár Kálvária-hegy. Az elítéltek lépése meglassult. Lihegve és zihálva vánszorogtak fölfelé a sziklás köveken s véres verejték folyt alá megkínzott arcukon.

Egyszerre Jézus megtántorodott és összeroskadott a keresztfa súlya alatt. A kövek és fák harmatozni kezdtek s Jeruzsálem kertjeinek minden virága lehajtotta fejét és elhullajtotta szirmait, pedig a levegő nem mozdult, a szél mélyen aludt. A katonák felsegítették Jézust és vállára emelték a keresztet, ám néhány lépés után újra összeroskadott. Ekkor a judeai mezőkön földre hanyatlottak a bárányok, fejüket az út porába hajtva. Az égi madarak pedig alant szálltak, nyugtalanul keringve és szárnyukkal csapdosva, mint nagy vihar előtt.

Jézus néhány lépés után harmadszor is összeroskadott. Ekkor Jeruzsálemben és a négy tartományban halkán felsírt anyja keblén minden csecsemő.

A katonák megragadták a keresztet és egy izmos földműves, cirenei Simon vállára helyezték. Jézust felemelték a földről. A menet a csúcsra ért. Előttük emelkedett az agykoponyák helye, a Golgota.

Fenn a magasban hirtelen elfakult az azúros fény. A lát-határ szélén kidugták fejüket a homályt és sötétséget árasztó fekete fellegek. A felhők betakarták az égbolt tündöklő arcát és a menny behúnya fényes napszemét.

FELTÁMADÁS.

Az ÉGBOLT behúnyta napszemét és azúros arcát befedte fekete felhőkkel. A zöld fák elfakultak és a viruló tájra ólomszürke árnyak ereszkedtek, mint megtört szívre a vigasztalan szomorúság. Az anyaföld keblét mély sóhajok megremegtették, a halmokat és hegyeket belső zokogás rázta, a kösziklákat tépő fájdalom hasogatta. Az ég első-tétedett, a föld megindult, a szél vadul csapkodta láthatatlan szárnyait és sikoltozva jajgatott; a távoli erdők vésszesen zúgtak és morogtak.

A nép rettegve és bűnbánóan verte mellét s riadt futással menekült Jeruzsálem felé. A római katonák elhagyták fegyverüket s követték a szaladókat.

Lassan elcsendesült a táj. A Golgotán sötéten emelkedett ég felé a három keresztfá, mint földbeszúrt vérző túskeágak. A középső kereszt előtt állt a fájdalmas anya, Mária, arcát összekulcsolt karjára fektetve. A kereszt lábánál Mária Magdolna térdelt, lehúnyt szemmel ölelve a keresztfát. Hosszú aranyvörös haját felkapta a szél és az átszegezett lábakra terítette, mint lágy selyempalástot. Lejebb, a Kálvária-hegy tövében hallgatagon állt Mária, Jakab apostol anyja, Szalome, Zebedeus fiainak anyja, a halottaiból feltámasztott Lázár, Márta nővérével s a leghívebb és legszeretőbb tanítvány, János apostol.

Az asszonyok lehorgasztották fejüket, ám János feszült várakozással tekintett Jeruzsálem felé. Végre a nyugati kapu felől két magas férfi közelgett. Mindkettő a magas tanács-tagok aranyvirágos és selyembojtos palástját viselte. A magasabbik Arimateából való József, Jeruzsálem kistanácsának tagja, összesodrott fehér gyolcsot tartott kezében. Az öregebbik Nikodémus volt, a magas tanács tagja, ki az Urért szembe-

szállt a papifejedelmekkel és a főpapokkal. Mögötte szolga lépdelt, hárommércés alabástromedényt emelve izmos vállán.

János hátraszólt az asszonyoknak:

— Jön már Nikodémus és arimateai József.

Szalome felemelte fejét.

— József hozza a gyolcsterítőket, Nikodémus pedig a száz font mirhát és aloet.

Márta felsóhajtott:

— Hála az Atyának! Pilátus meghallgatta arimateai József kérését, hogy levehesse az Urat a keresztfáról és eltemesse.

A két férfi a hegyhez ért és a kis csoporttól követve, felment az agykoponyák helyére. Arimateai József a középső keresztfához lépett és kihúzta a szegeket. Leemelte az elefántcsontszínű testet s a kiterített gyolcslepedőre fektette, mint valami lankadt fehér virágot. A férfiak behintették mirha- és aloevegyítéssel és letakargatták a gyolcsterítővel. Végül József az ölébe emelte; János apostol mögéje lépett és a lehanyatlott drága főt a vállára fektette. Nikodémus gyöngéden a karjára vette az átszegezett lábakat és a kis menet megindult a Kálvária-hegy mentén húzódó kert felé.

A zöld fák és virágba borult cserjék között emelkedett arimateai József új sírboltja, melyet a maga részére készített. A hatalmas sziklatömbökből és csiszolt kőlapokból emelt helyiség közepén tátongott a sziklába vájt sírűreg. A férfiak Jézus testét vigyázva az üregbe bocsátották és a sír szájára súlyos kőkockát hengerítettek. Aztán a férfiak komor arccal, az asszonyok pedig könnyfátyolos szemmel indultak vissza Jeruzsálembe.

A kapu előtt Nikodémus és arimateai József elbúcsúzott a kis csapattól. Egyszerre fegyvercsörgés zendült. Az úton néhány római legionárius vértete csillogott. Megálltak a két férfi előtt és vezetőjük arimateai Józsefhez fordult:

-- Nemes tanácsos, kérdezlek: eltemettétek már názáreti Jézust, a zsidók királyát?

József a kert irányába mutatott:

— Ama új sírboltba temettük, amelyben még senki sem feküdt. Ám miért kérdezősködtök felőle?

A vezető rézsisakjához emelte kezét.

— Poncius Pilátus, Judea helytartója megengedte a kérelmező papifejedelmeknek és farizeusoknak, hogy harmadnapig őriztessék názáreti Jézus sírját. Ők is jönnek nemsokára, hogy lepecsételjék a zárókövet, netalántán a tanítványok ellopják a megholtat és azt mondják a köznépnek: Feltámadott halottaiból!

A katonák csörtetve tovább mentek. A két férfi belépett a városba. Szólni akartak a kis csapatnak, ám az asszonyok Lázárral és János apostollal együtt már messze jártak. Az elhagyatott utakon az est oltalma alatt visszatértek szállásukra. A fájdalmas Anya a szenvedéstől kimerülten hanyatlott fekhelyére. Mária Magdolna durva zsákra térdelt, megszakgatta köntösét és hamut hintett fehér homlokára. Könnyei patakként omlottak; így találta őt a virradat és így szállt reá az alkony.

A következő napon még a hajnal előtti szürkületkor felöltötte tiszta köntösét, lesimította hullámos haját és halkán megérintette a szunnyadó Szalomét s Jakab apostol anyját, Máriát.

— Vegyétek a jóillatú fűszereket és a kenetet s menjünk az Úr sírjához, hogy elvégezzük a kenést és füstölést.

Mária kezébe vette a fűszeres bőrzacskót; Szalome vállára emelte az alabástrom kenettartót és mindhárman elhagyták a házat. Az égbolton a virradat szürke fátylai húzódtak; ám a keleti ég peremén és az Olajfák ametiszt színű hegyecsúcán már keskeny sávban világított a rubinkoronájú hajnal.

Jeruzsálem aludt. Csak a templomhegy felől szűrődött le erős zsongás és egy-egy hangos kiáltás. Az asszonyok a Mória-hegyhez értek és megálltak a templom előtt. A sűrű oszlopsorok közt tárva-nyitva állt az aranyveretű tölgykapu s a félhomályos tornácokon le- és felimbolygott a papokból és lévítákból álló templomőrség, mint nyugtalan árnyak. Beljebb, elmosódva gyertyalángok fénylettek a szálló tömjénfüstben.

A márványkövekkel kirakott udvaron néhány öreg héber-asszony kuporgott, korbánt, vagyis ajándékot és áldozati tárgyat szorongatva köntöse szárnyában. Az asszonyok között virrasztó öreg héberek, bénák és koldusok ültek, jajongó szóval duruzsolva zsolozsmáikat. Egy hófehérfejű héber az ég felé emelte reszkető kezét fájdalmas panasszal:

— Lesujtottál reánk sujtó karoddal, ó Jehova! Ime kettéhasadt a templom kárpítja és most szabadon áll a szentély. Távoztasd el tőlünk büntető haragodat, ó hatalmas Isten!

Az Olajfák hegye fölött fellobbant és magasra szállt a hajnal biboros fénye. Három öreg koldus tapogatózva felemelkedett és világtalan szemét nyugat felé fordította. Hangosan kiáltottak:

— Nézzétek, fényoszlop száll alá a magasból a Golgota felé, fehérebb a hónál és vakítóbb a villámnál. Ime, bevilágítja a mi örök éjszakánkat is!

Másik három koldus talpra szökött és a magasba emelte karját:

— Mi zúg a mi süket fülünkben, mi ébresztgeti holt hallásunkat? Nem halljátok, hogy zengenek a nyugati kapun túl az elefántcsont harsonák? Jobban harsognak, mint az ég-zengés s szavukra reszketve figyel föld és menny.

Az utakon halk nesz éledt. Mária Magdolna megragadta a két asszony karját.

— Siessünk, a város már ébredszik.

Újra megindultak és nemsokára kiléptek a nyugati kapun. A kanyargó út végén a Kálvária-hegy lába előtt ifjú pásztor-gyermekek állt, görcsös botjára támaszkodva s tiszta nagy szemét a magasba függesztve, a három keresztfára. Körülötte néhány juh harapdálta a fűvet és bárányok ugrándoztak.

A pásztor az asszonyok felé fordította álmadozó arcát.

— Látjátok a középső keresztfát a hajnal fényében? Az imént világitó felhőoszlop szállt le rá és a felhőből egy ifjú lépett ki. Fehér köntöse vakított, mint a hó a napsütésben és szeme villámlott, mint az éles kard. Az ifjú lejött a hegyről és én láttam, hogy talpa alatt nem hajlott meg a fű és nem maradt lábnyoma az út porában. Akkor bement amoda a kertbe, ahol katonák álltak a kősr előtt. Felemelte kezét előttük, mire a katonák eltakarták szemüket, leestek a földre és úgy feküdtek, mint a holtak. Ám az ifjú eltűnt előlünk, a katonák pedig elhányták fegyverüket és a város felé szaladtak.

Az asszonyok álmélkodva figyeltek a beszédre. A bárányok lassan eltrávolodtak a hegy mögött s a pásztor hátratekintgetve ballagott utánuk.

Mária Magdolna tűnődve vonta össze homlokát:

— Nem tudom, miféle katonákról beszélt a pásztor, de siessünk, hogy meg ne lepjenek munkánkban.

Szalome aggodalmasan csóválta fejét.

— Ki fogja a nehéz követ elhengeríteni a sírról?

Senki sem felelt kérdésére. A szél halkan sóhajtozott a falevelek között.

Ekközben a három asszony a sírbolt elé érkezett. Ám néhány lépésnyire megálltak és tágranyílt szemüket álmélkodva függesztették a sírboltra, ahonnan valaki elhengerítette a zárókövet.

Mária Magdolna homlokára emelte kezét és lelkendezve szólt:

— Megyek és jelentem a tanítványoknak, hogy a kő el van mozdítva a sírtól.

Azzal megfordult és a város felé kezdett futni; aranyvörös haja hosszan lobogott utána. Szalome és a másik Mária dobogó szívvel lépett a sírboltba, de hirtelen megrettenve megálltak. A földre fektetett kövön jobbkéz felől egy ifjú ült. Fehér ruhája fénylett, mint a napsütötte hó a hegyormokon, arca vakított, mint oltáron a tűz lángja és szeme villámokat szórt.

A két asszony remegett és lesütötte szemét. Az ifjú megszólalt és hangja zengett, mint az aranyhárfa húrja.

— Ne féljete! Ti a megfeszített názáreti Jézust kerestek. Feltámadt, nincs itt. Ime a hely, ahová tették őt. De menjete, mondjátok meg tanítványainak és Péternek, hogy előttetek megy Galileába, ott meglátjátok őt, amint megmondta nektek.

Szalome és Mária betakart arccal futott ki a sírboltból, rettegésében hátra sem tekintve.

Ezalatt Mária Magdolna pihegve ért a szállásra. Péter az asztalnál ült, tenyerébe hajtva fejét, míg a szelídarcú János könnyezve függesztette szemét a magasba. Mária Magdolna megragadta kezüket.

— Jöjjetek és lássátok, hogy valaki elhengerítette a követ a sír szájától.

Péter és János felugrott és kiszaladt az útra. Mária Magdolna sebesen iparkodott utánuk. Az ifjú János könnyű lépteivel gyorsabban haladt, de bevárta Pétert a sírbolt előtt.

Péter belépett és letekintett a nyitott sírűregbe. Az üres sír mélyén összehajtván feküdtek a gyolcskötélékek és külön a sarokban az összehajtogatott fejkendő. Akkor belépett János is és szent félelemtől elfogódva szorította arcát a sír kövéhez. Halkan szólt Péternek:

— Feltámadott, amint mondta.

Péter keblét mély sóhajtás emelte. Súlyomszemét a halványpiros égboltra szegezte és kilépett az útra; aztán újra megindult Jeruzsálem felé. János némán követte.

Ekkor Mária Magdolna elsurrant mellettük, mint fürge-lábú őz. Belépett a sírboltba és elfedve könnyes arcát, leroskadt a sírűreg elé. Mikor felemelte fejét, két tündöklő fehér-ruhás ifjút látott maga előtt. Egyik a sír fejénél ült, másik a lábánál. Ezüstösen zengő hangon szólították meg:

— Asszony! Miért sírsz?

Mária Magdolna feléjük fordította könnyázott arcát.

— Mert elvitték Uramat és nem tudom hová tették.

Egyszerre szelíd, kedves hang csendült fel mögötte, mint lágy tavaszi fuvalom:

— Asszony, miért sírsz? Kit keressz?

Mária Magdolna megfordult és könnytől homályos szemét könnyörögve emelte a fehérpalástú férfira.

— Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nekem, hová tetted és én elviszem.

A fehérpalástú felvetette csillagfényes szemét és halkan szólt:

— Mária!

Mária Magdolna megrendülve hullt lába elé és fájdalmas örömmel tárta felé karját:

— Rabboni!

Jézus tiltólag emelte fel kezét.

— Ne nyúlj hozzám, mert még nem mentem fel Atyámhoz; hanem menj testvéreimhez és mondd nekik: Fölmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez és a ti Istenetekhez.

Mária Magdolna lehajtotta fejét és megcsókolta a sziklakövet Jézus lába előtt; aztán kisietett a szabadba. Mialatt a magányos úton haladt, körülhordozta pillantását a zöldelő tájon és túláradó szívvel kiáltott:

— Halljátok ti virágos rétek, halmok és hegyek, erdők, vizek, égbolt és te fölkelő nap, Ő feltámadott!

Tengerzöld szeme csillogva szállt a soktornyú Jeruzsálem felé.

— És te Sion leánya, fényes Jeruzsálem, hívő és hitetlen fiaiddal, a gőgösökkel és alázatosakkal, a dúsakkal és koldusokkal, halljad im szavamat: Ő feltámadott!

Kitárta karját a napsugaras égbolt felé s arcán a hajnal ragyogása áradt szét.

— És ti mindnyájan az egész világ sírói és szenvedői, ne szomorkodjatok és ne békétlenkedjete, hanem nyissátok meg örvendező szíveteket az igaz Megváltó előtt, aki ma feltámadott!

A város fala előtt felemelte álmos fejét a fegyveres kapuőr.

— Ki támadott fel, asszony?

Mária Magdolna szívére szorította kezét és halk szóval felelt:

— Názáreti Jézus, Isten Fia.

TARTALOM.

	Oldal
Krisztus	5
Mária álma	7
Anna és Simeon	11
Menekülés	16
Jézus a templomban	19
Az áruló	27
Kísértés	31
A Quarantániában	35
A vigasztaló	43
Magdalai Mária	49
Jákob kútjánál	57
A Genezaret tavon	66
Jairus leánya	76
A kanaáni asszony	81
Az Úr imája	89
Jézus és a gyermek	95
Zakeus	103
Bevonulás Jeruzsálembe	107
A legnagyobb parancs	114
A Golgota felé	123
Feltámadás	131

A SZÉPIRODALOM ÉS IFJÚSÁGI IRODALOM UJDONSÁGAI

DIVALD K.: **Felvidéki séták.** 79 képpel.

BARCLAY: **Esti dal.** Weszely Norbert 20 művészi képével.
IV. kiadás.

— **Shenstone asszonya.** (Ujdonság.)

PÁL Ö.: **Tündérfa.** (Regény.)

DÉNES G.: **Két fehér galamb.** (Regény.) Ifjúságnak is.

DICKENS: **A puszta ház.** (Regény.) Ifjúságnak.

GABÁNYI J.: **Magyar várak legendái.** III. sorozat. Ifj. is.

Három század a katakombákban. II. átdolgozott kiadás. Ifj. is.

POHÁRNOK J.: **Észak csillaga.** (Mesekönyv.) Sávely Dezső
festőművész 3 színes és 12 fekete képével.

SIENKIEWICZ: **Quo vadis?** (Új kiadás.) Ifjúságnak.

SPILLMANN: **Bátran és híven.** (Regény.) Ifjúságnak.

— **Egy királyné életéért.** (Regény.) Ifjúságnak.

TEVELI M.: **Az én kis hőseim.** (Elbeszélések.) Vezényi Elemér
15 művészi rajzával. Ifjúságnak.

WALTER J.: **Gaudeamus.** I—III. (Tréfák, fogas kérdések
stb.) Ifjúságnak.

Szent István-Társulat könyvkiadóhivatala

Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28. szám.

Könyvkereskedése : Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2.

Vidéki fiókok: Szeged, Pécs, Cegléd, Balassagyarmat.